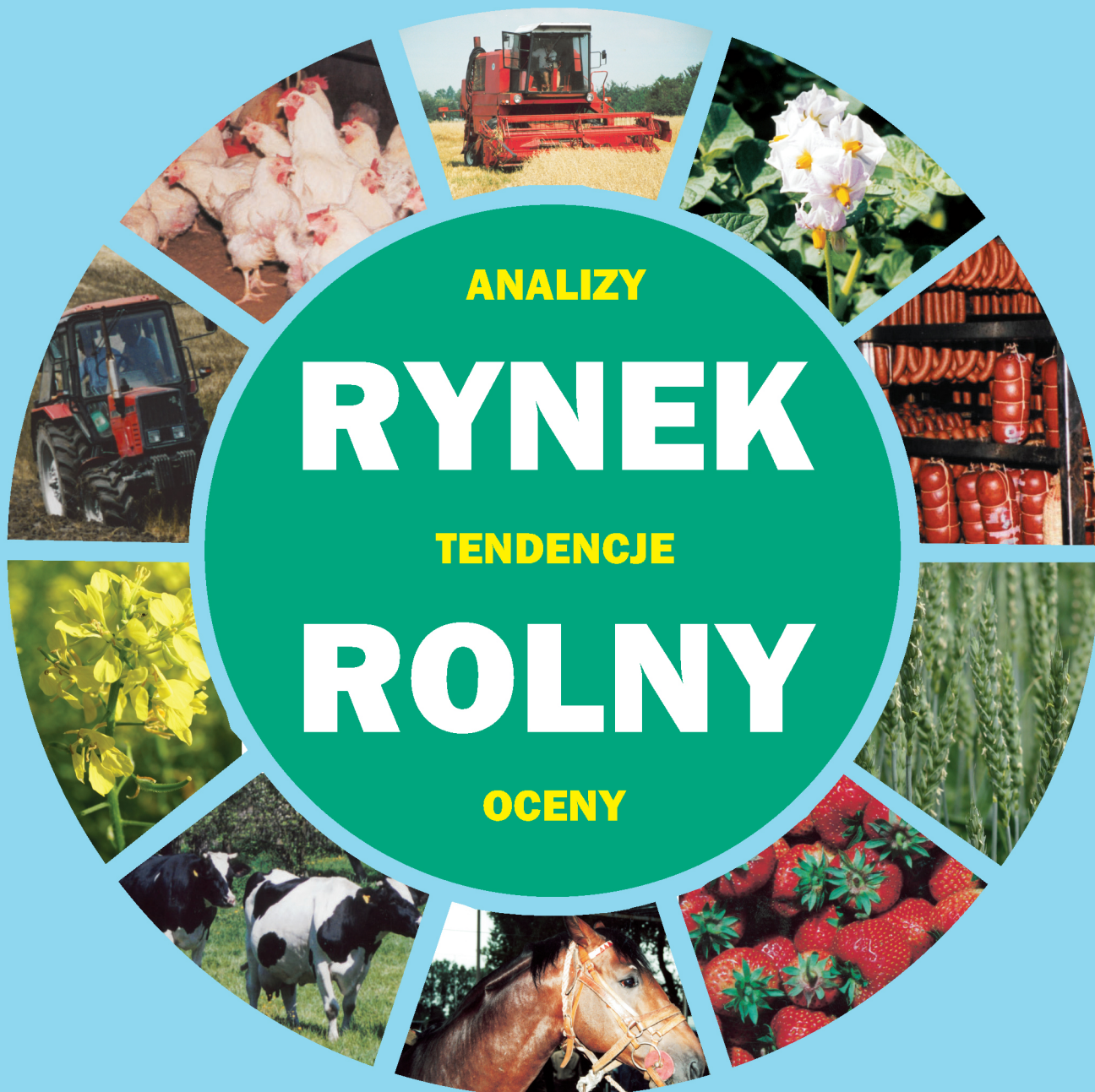

BIULETYN MIESIĘCZNY
NR 12 (250)

ISSN 0867-8545

ANALIZY

RYNEK

TENDENCJE

ROLNY

OCENY

GRUDZIEŃ 2011

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

KONKURENCYJNOŚĆ POLSKIEJ GOSPODARKI
ŻYWNOŚCIOWEJ W WARUNKACH GLOBALIZACJI
I INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

GRUDZIEŃ 2011

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Marcin Krzemiński	5
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Grażyna Stępka	25
	Tomasz Smoleński	
7. Rynek owoców	Bożena Nosecka	34
	Irena Strojewska	
8. Rynek mleka	Jadwiga Seremak-Bulge	43
	Teresa Zdziarska	
9. Rynek wołowiny	Danuta Rycombel	48
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski	51
	Danuta Zawadzka	
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Grzegorz Dybowski	55
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	61
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	65
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	71
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski	77
	Arkadiusz Zalewski	

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Lucyna Mieszkowska (sekretarz redakcji), Jan Małkowski, Stanisław Mańko, Bożena Nosecka.
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: (22) 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, skrytka pocztowa 984, 00-950 Warszawa
tel.: (22) 505 46 66, faks: (22) 827 19 60
Nakład: 300 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

1. W listopadzie rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej nie zmieniły się w porównaniu z październikiem. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) utrzymał się na poziomie 100,5 punktu. Był to poziom najniższy w ciągu ostatnich 6 miesięcy i niższy niż przed rokiem o 1,1 pkt. proc., ale przekraczał 100 punktów, co oznacza, że rynek nadal nie deprecjonuje rolnictwa. Koniunktura nie uległa zmianie, mimo obniżenia wyrównanego wskaźnika nożyc cen o 0,5 pkt. proc., za sprawą poprawy wyrównanego wskaźnika zmian potencjalnego popytu. Wyrównany wskaźnik nożyc cen po raz pierwszy od 18 miesięcy spadł poniżej 100 punktów (do 99,7 punktu) pod wpływem obniżenia wyrównanego indeksu cen skupu o 0,5 pkt. proc. do 100,1 punktu. Przed rokiem wskaźnik ten był o 2 pkt. proc. wyższy. W tym czasie wyrównany indeks cen detalicznych środków produkcji zmniejszył się tylko 0,1 pkt. proc. do 100,3 punktu i był o 0,1 pkt. proc. niższy niż w listopadzie 2010 r.. Na obniżkę wyrównanego wskaźnika cen skupu wpłynęły sezonowe spadki cen skupu ziemniaków i zbóż, w tym zwłaszcza kukurydzy. Od początku nowego sezonu, a więc w porównaniu z czerwcem ceny zbóż spadły o 7% (jęczmień) do około 40% (kukurydza), a ziemniaków o ponad 70%. Jedynie żyto zdrożało o około 3% pod wpływem znacznie mniejszego od podaży popytu. W tym czasie ceny produktów zwierzęcych wzrosły w skupie o 3% (mleko) do ponad 11% (trzoda chlewna). W październiku podwyżki cen wielu podstawowych surowców rolniczych (mleko, bydło, trzoda chlewna, żyto), jakie nastąpiły od września, skutecznie zniwelowały obniżki pozostałych produktów (wszystkie zboża z wyjątkiem żyta oraz ziemniaki).

Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu wzrósł o 0,5 pkt. proc. przede wszystkim pod wpływem ożywienia obrotów handlowych z zagranicą, zwłaszcza po stronie eksportu oraz podwyższenia wyrównanego indeksu produkcji przemysłu spożywczego. Indeks potencjalnego popytu był jednak o 0,3 pkt. proc. niższy niż przed rokiem o tej porze.

Zmiany cen, jakie dokonały się od stycznia do października 2011 r. były korzystne dla rolnictwa, chociaż mniej sprzyjające niż rok temu. W okresie od stycznia do października (w porównaniu z grudniem 2010 r.) ceny koszyka skupu wzrosły o prawie 13%, ceny detaliczne środków produkcji o prawie 7%, a skumulowany wskaźnik nożyc cen wyniósł 105,5 punktu. Był on jednak niższy niż przed rokiem o tej porze, kiedy przekraczał 108 punktów.

Rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej w najbliższych miesiącach w dalszym ciągu będą sprzyjały rolnictwu. Krajowe ceny zbóż utrzymują się na wysokim poziomie i nic nie wskazuje, by ich poziom mógł znacząco zmienić się, mimo lepszych niż w roku ubiegłym światowych zbiorów i spadków cen na rynkach światowych. Decydować o tym będzie przede wszystkim utrzymujący się wysoki popyt, zwłaszcza na zboża paszowe oraz deprecjacja złotego skutkująca wzrostem cen zbóż importowanych oraz poprawiająca konkurencyjność cenową polskiego zboża na rynkach międzynarodowych.

2. Utrzymują się wysokie ceny zbóż na świecie, mimo dobrych zbiorów w wielu rejonach, zwłaszcza w Rosji i na Ukrainie. Rosnąca podaż zbóż z rejonu basenu Morza Czarnego oraz pogorszenie konkurencyjności eksportu USA pod wpływem wzrostu wartości dolara amerykańskiego, a także wycofywanie się funduszy kapitałowych z rynków surowcowych, działać będą w kierunku dalszych obniżek cen, zwłaszcza pszenicy. Także utrzymanie zerowych stawek celnych przez Unię Europejską na import pszenicy w ramach kontyngentów preferencyjnych powinno skutkować spadkami jej cen na obszarze UE. Odwrotna sytuacja jest na rynku zbóż paszowych, a zwłaszcza kukurydzy, mimo znacznie większych zbiorów. Wysokie zapotrzebowanie (zarówno paszowe jak i przemysłowe do produkcji bioetanolu) sprawia, że bilans kukurydzy zarówno w skali świata jak i Unii Europejskiej będzie bardziej napięty, co sprzyjać będzie utrzymywaniu cen pozostałych zbóż na wysokim poziomie.

3. Spadek podaży żywca wieprzowego oraz wzrost cen wieprzowiny importowanej spowodowany aprecjacją złotego skutkowały znaczącym wzrostem cen skupu żywca wieprzowego, który zakłócił sezonowe wahania cen. W październiku ceny żywca wieprzowego przekroczyły 5 zł/kg w.ż. i nie wykluczone że do końca czwartego kwartału pozostaną na poziomie znacznie przekraczającym ceny z trzeciego kwartału, które do tej pory zawsze były najwyższe.

4. Rekordowy poziom osiągnęły także ceny żywca wołowego (6,40 zł/kg w.ż. młodego bydła w październiku) pod wpływem rozwijającego się eksportu. Utrzymujący się od 15 miesięcy wzrost cen bydła, przy znacznie wolniejszych podwyżkach cen cieląt sprzyja rozwojowi produkcji wołowiny kulinarnej wysokiej jakości.

5. Sezonowy spadek dostaw mleka oraz dobra koniunktura na światowych rynkach doprowadziły do przyspieszenia wzrostu cen skupu mleka w październiku, mimo gorszej niż przed rokiem sytuacji finansowej mleczarni. Wzrost cen przełożył się na poprawę dynamiki skupu mleka, który był o 4,5% wyższy niż przed rokiem o tej porze.

6. Wraz z kończącym się sezonem maleje dynamika wzrostu cen detalicznych środków produkcji. Jedynie ceny energii nadal dynamicznie rosną. W najbliższych miesiącach dynamika wzrostu cen środków produkcji może zostać zwiększona pod wpływem ożywającego się wraz z wypłatą znacznie większych niż przed rokiem jednolitych płatności powierzchniowych.

7. Po czterech miesiącach spadków cen detalicznych żywności w październiku nastąpił ich 1 procentowy wzrost. Wzrost ten był jednak mniejszy niż średni miesięczny wzrost cen w pierwszych 5 miesiącach bieżącego roku. Znaczący wzrost surowców pochodzenia zwierzęcego może jednak spowodować, że dynamika cen wzrostu żywności w ostatnich miesiącach br. zwiększy się.

Jadwiga
Seremak-Bulge

Tab. 1. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

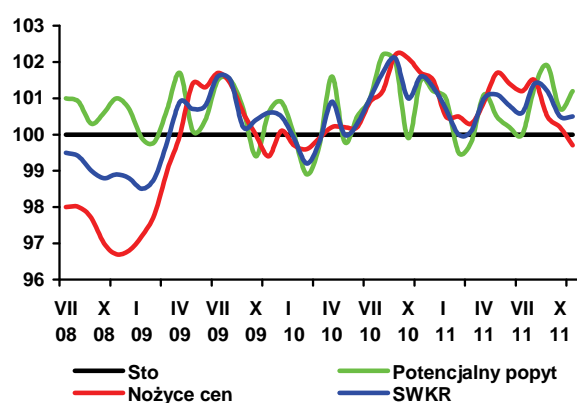
Wyszczególnienie	XI 11	X 11	IX 11	VIII 11	VII 11	VI 11	XI 10
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	100,5	100,5	101,2	101,4	100,6	100,8	101,6
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	101,2	100,7	101,9	101,3	100,0	100,3	101,5
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	99,7	100,2	100,5	101,5	101,2	101,4	101,7
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	100,1	100,6	101,1	102,1	102,0	102,3	102,1
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	100,3	100,4	100,5	100,6	100,9	101,0	100,4
Wyrównany indeks inflacji i cen żywności	100,6	100,6	100,3	100,0	99,7	99,5	99,9
Wyrównany indeks wynagrodzeń i cen żywności	100,5	100,3	101,0	100,8	98,3	98,9	100,0
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	101,3	101,0	103,5	102,3	101,3	101,6	102,4

^a średnie ruchome 6 – miesięczne

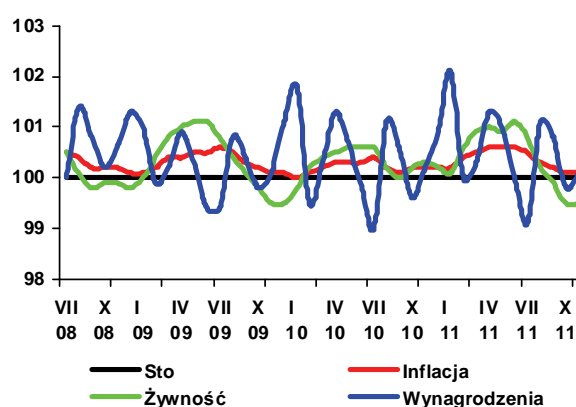
Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy, i drób, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

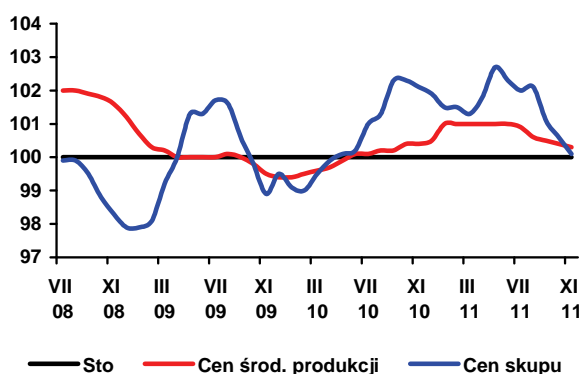
Rys. 1. Wyrównane wskaźniki koniunktury w rolnictwie

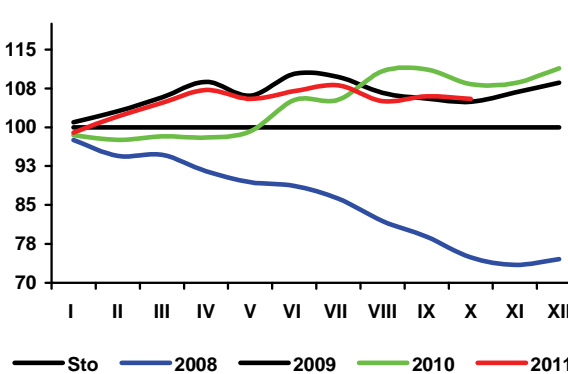
Rys. 2. Wyrównane wskaźniki zmian cen

Rys. 3. Wyrównane wskaźniki zmian cen

Rys. 4. Skumulowany wskaźnik nożyc cen

W bieżącym sezonie, w wyniku lepszych niż poprzednio zbiorów, ceny zbóż zaczęły spadać. W ostatnich miesiącach ich poziom ustabilizował się, jednak (z wyjątkiem kukurydzy) na poziomie wyższym niż przed rokiem. W takiej sytuacji nie przewiduje się zakupów interwencyjnych, które w bieżącym sezonie są ograniczone jedynie do pszenicy zwyczajnej, pomimo że poziom ceny interwencyjnej, przeliczony na złote, jest najwyższy od kilku lat.

Prognozy światowych zbiorów zbóż z listopada 2011 r. wskazują na ich kilkuprocentowy wzrost. Zostanie zebrane 683 mln ton pszenicy i 1136 mln ton zbóż paszowych, tzn. więcej niż w rekordowym sezonie 2009/10. W wyniku tego od czerwca 2011 r. światowe i krajowe ceny zbóż obniżyły się, ale nadal pozostają bardzo wysokie i na takim poziomie powinny się utrzymywać do końca sezonu.

Według prognoz USDA w sezonie 2011/12 na świecie wzrosła produkcja kukurydzy (859 mln ton), jęczmienia (133 mln ton), owsa (23 mln ton) i żyta (13 mln ton). Minimalnie zwiększy się produkcja zbóż w UE (138 mln ton pszenicy i 146 mln ton zbóż paszowych). Mniej niż przed rokiem zostanie zebrane ziarno we Francji i Niemczech. Mniejsze zbiory w tych krajach i różnice cenowe spowodują zwiększenie zainteresowania polskim ziarnem. Zwiększy się natomiast produkcja zbóż w Rosji, gdzie rok wcześniej zbiory były rekordowo niskie.

Z wrześniowego szacunku zbiorów opublikowanego przez GUS wynika, że w Polsce zostało zebrane 26,3 mln ton zbóż, minimalnie mniej niż rok wcześniej i poniżej średniej z lat 2001-05. Obniżyły się zbiory zbóż podstawowych, a wzrosły kukurydzy. Prognozy USDA z listopada 2011 r. zakładają dla Polski łączne zbiory zbóż w wysokości 26,57 mln ton, czyli o 0,5 mln ton mniej niż w 2010 r., w tym 9,30 mln ton pszenicy, 2,10 mln ton kukurydzy, 3,33 mln ton jęczmienia i 2,57 mln ton żyta. Wyższe niż przed rokiem są zbiory pszenicy, kukurydzy i owsa.

Skup ziarna zbóż w sezonie 2010/11 przekroczył rekordowy poziom z poprzedniego sezonu i wyniósł 6,2 mln ton, a wartość skupu zbóż podstawowych w sezonie 2010/11 wyniosła 4,50 mld zł. Najbardziej wzrósł skup zbóż paszowych, który wyniósł prawie 3,0 mln ton. Zwiększył się skup pszenicy, w tym zwłaszcza paszowej, a spadł skup żyta, jęczmienia i pszenżyta. Wysoki jest również skup kukurydzy, który od października 2010 r. do czerwca 2011 r. był o prawie jedną trzecią wyższy niż rok wcześniej. W ciągu czterech pierwszych miesięcy bieżącego sezonu skupiono 3,47 mln ton zbóż podstawowych, tzn. o 6% więcej niż przed rokiem.

W sezonie 2010/11 wyższa niż przed rokiem jest produkcja mąki żytniej i makaronu, spadła natomiast produkcja mąki pszennej. W obecnym sezonie niższa niż przed rokiem jest produkcja mieszanek dla zwierząt, makaronów i mąki pszennej, zwiększyła się produkcja mąki żytniej i pieczywa, przy dalszym spadku przemiałów.

W sezonie 2010/11 mniejszy niż w poprzednim sezonie był handel zagraniczny zbożami. Z kraju wywieziono 1,6 mln ton ziarna zbóż (o jedną trzecią mniej niż w poprzednim sezonie). Import ziarna zbóż wyniósł 1270 tys. ton. Zmniejszył się handel mąką, wyższe były natomiast obroty produktami wtórnego przerobu ziarna. Według wstępnych danych w ciągu trzech pierwszych miesięcy obecnego sezonu wywieziono z kraju 403 tys. ton ziarna zbóż (większość we wrześniu), przy imporcie wynoszącym 428 tys. ton. Wrzesień był pierwszym od stycznia miesiącem 2011 r., kiedy to wielkość eksportu zbóż przekroczyła import.

Pomimo obniżenia się cen zbóż, ich poziom znacząco przekracza wysokości z lat 2008-09. W ostatnich tygodniach występuje niewielki sezonowy wzrost cen. Pomimo tego cena kukurydzy pod koniec listopada była o 28% niższa niż pod koniec czerwca. Cena pszenicy paszowej spadła w tym okresie o 27%, a żyta paszowego o 18%. Ze względu na niedobory ziarna konsumpcyjnego nadal duże są różnice między cenami zbóż konsumpcyjnych i paszowych. Pod koniec listopada za jedną tonę pszenicy konsumpcyjnej można było kupić 1,10 tony pszenicy paszowej, a w przypadku żyta konsumpcyjnego i paszowego relacja ta wynosiła 1,17.

Wysokie ceny zbóż przekładają się na ceny pasz, do których produkcji zużywa się drogie zboże z poprzedniego sezonu. We wrześniu i październiku wystąpiły oznaki niewielkiego spadku cen mieszanek przemysłowych, które nadal są o ok. 20% wyższe niż w grudniu 2010 r. Taki poziom cen zbóż powoduje również presję na zwiększanie cen produktów spożywczych, w tym pieczywa. W październiku 2011 r. cena detaliczna chleba była o 7,7% wyższa niż w grudniu 2010 r. Najbardziej, bo o 15%, zwiększyła się cena zbytu kaszy jęczmiennej.

Utrzymują się wysokie ceny produktów zbożowych na poziomie zbytu. W listopadzie 2011 r. ceny zbytu mąki pszennej piekarniczej były o 49% wyższe niż w czerwcu 2010 r., a mąki żytniej zwiększyły się dwukrotnie. W porównaniu z końcem poprzedniego sezonu ceny te były odpowiednio o 14% niższe i 2% wyższe. Rosnące dotąd ceny detaliczne pieczywa i innych produktów zbożowych w bieżącym sezonie wykazują niewielką tendencję spadkową. W sezonie 2011/12 obniża się poziom udziału ceny zboża w cenie pieczywa (14-15%, wobec ok. 17% w sezonie 2010/11). Wysokie ceny są również przyczyną spadku spożycia przetworów zbożowych, które w I połowie 2011 r. wyniosło 6,47 kg miesięcznie na osobę, wobec 6,77 kg przed rokiem.

**Marcin
Krzemiński**

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Okresy		Pszenvica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenvica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
		skup				Targowiska				
2009	I-XII	482,6	327,4	442,8	408,0	573,0	455,3	527,8	483,0	X
2010	I-XII	594,0	406,9	590,1	492,8	649,1	485,8	578,8	492,2	X
2010	I-VI	479,5	327,3	500,0	409,7	556,2	410,2	501,8	429,1	X
2011	I-VI	937,0	776,1	900,1	782,4	984,2	786,5	912,2	855,5	X
2010	VII	549,9	366,9	587,9	445,0	598,6	426,2	534,8	451,1	X
	VIII	647,8	456,6	645,6	534,8	685,8	493,7	590,8	506,0	X
	IX	688,3	540,7	736,6	575,4	765,9	576,9	663,9	565,4	X
	X	690,9	584,6	609,7	608,6	786,4	613,2	695,5	584,5	X
	XI	708,9	589,3	630,1	616,8	794,0	616,4	715,6	601,4	400,49
	XII	779,7	619,1	664,5	655,0	820,8	642,5	734,9	623,3	404,82
2011	I	889,0	735,1	758,3	778,3	900,1	708,2	821,5	771,2	394,79
	II	935,4	790,2	799,6	756,2	961,6	777,2	891,7	838,3	398,01
	III	914,7	777,1	809,1	806,4	991,2	793,1	922,6	858,0	407,00
	IV	948,3	749,9	818,3	784,6	998,1	797,1	930,6	866,7	402,26
	V	992,2	792,2	863,4	782,7	1026,2	823,3	968,8	897,6	399,11
	VI	990,7	801,0	848,7	782,0	1027,9	819,9	938,2	901,4	X
	VII	861,6	735,9	766,7	755,4	1040,5	803,6	937,6	903,3	X
	VIII	754,8	683,9	655,1	755,7	981,4	777,8	884,1	865,8	X
	IX	767,7	750,7	697,3	735,0	903,5	787,4	820,3	819,6	X
	X	753,5	826,2	681,8	729,8	883,0	791,9	813,3	797,7	X
	XI ^a	713,0	663,8	695,6	742,0	839,4	736,7	794,4	679,6	448,18

^a dane MRiRW za trzeci tydzień miesiąca, ceny skupu dotyczą ziarna paszowego

Źródło: Dane GUS, MRiRW, szacunki własne

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy ^a		Pszenvica	W tym paszowa	Żyto	Jęczmień	W tym paszowy	Pszenvyto	Zboża podstawowe	W tym paszowe	Kukurydza
2009	I-XII	4356,5	1239,1	749,5	632,8	279,1	496,4	6304,9	2229,4	700,0
2010	I-XII	4516,9	1894,9	666,1	716,8	307,6	607,8	6577,2	3104,7	897,3
2009	I-VI	1937,8	531,0	296,9	158,9	91,5	163,0	2581,5	902,5	254,7
2010	I-VI	1649,9	614,5	314,7	263,2	107,4	233,8	2489,7	1115,9	287,2
2011	I-VI	1620,9	646,8	148,4	180,8	133,4	159,0	2133,6	990,3	371,2
2009/10		4068,7	1322,6	767,3	737,1	295,0	567,3	6213,0	2442,8	768,4 ^b
2010/11		4487,8	1927,3	499,9	634,4	333,6	532,9	6221,1	2979,1	981,3
2010	VII	168,1	65,2	43,6	107,2	51,5	30,2	352,5	168,5	45,9
	VIII	914,3	408,5	113,3	165,0	60,5	138,3	1343,5	646,4	26,8
	IX	693,4	296,1	81,7	76,3	32,1	71,9	934,4	430,3	25,8
	X	462,8	231,0	55,8	47,3	24,6	58,4	631,1	332,8	190,2
	XI	358,6	166,9	33,1	37,1	18,8	46,1	479,7	246,3	239,3
	XII	269,8	112,8	23,8	20,6	12,9	28,9	346,2	164,6	82,1
2011	I	326,4	123,3	21,6	23,0	12,7	27,8	403,7	170,9	65,7
	II	394,5	158,4	39,8	31,0	20,0	45,9	517,4	233,3	83,9
	III	307,6	131,2	30,9	34,8	24,0	35,2	412,8	202,3	64,9
	IV	213,2	79,5	18,1	27,7	22,9	15,7	277,6	124,6	47,5
	V	217,2	86,3	20,5	36,2	31,9	17,5	294,8	144,1	49,7
	VI	161,9	68,1	17,6	28,0	21,9	16,9	227,3	115,0	59,5
	VII	177,0	.	15,2	.	.	.	342,0	.	.
	VIII	1134,0	529,0	100,6	179,0	69,2	108,7	1547,4	747,9	10,2
	IX	820,3	421,4	81,8	69,6	42,5	69,2	1051,0	574,8	75,1
	X	379,3	.	71,8	.	.	.	528,4	.	.

^a tabela opracowana na podstawie danych miesięcznych, ^b od października do września

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy		Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2009	I-XII	1837,8	1718,7	137,0	889,0	134,7	5790,8
2010	I-XII	2015,1	1471,2	143,1	914,0	148,5	6716,7
2008 ^b	I-XII	2432,1	2065,4	218,0	1692,2	153,1	7128,8
2009 ^b	I-XII	2780,7	2232,6	217,6	1670,3	181,3	7254,9
2010	I-VI	990,4	726,7	72,8	443,2	73,4	3246,9
2011	I-VI	916,4	675,8	69,6	475,2	75,8	3304,3
2010	VII	152,1	117,2	11,56	77,4	11,76	556,1
	VIII	180,6	132,6	12,01	76,7	12,26	569,2
	IX	189,3	130,1	12,34	79,0	13,85	571,6
	X	162,6	118,7	11,52	80,3	13,01	591,0
	XI	169,6	126,1	10,88	76,3	11,97	570,6
	XII	170,5	119,9	11,97	81,2	12,30	611,3
2011	I	163,3	120,6	12,54	76,6	12,87	567,6
	II	148,7	110,5	10,80	73,5	12,98	474,8
	III	169,4	126,1	11,28	81,9	14,69	559,2
	IV	148,4	108,4	11,56	80,7	11,33	552,0
	V	150,3	109,5	12,17	80,3	12,02	590,7
	VI	136,3	100,7	11,31	82,1	11,92	560,0
	VII	150,8	113,6	11,30	82,4	10,66	552,1
	VIII	170,6	126,3	12,39	83,4	11,52	553,5
	IX	173,2	129,0	12,16	83,0	12,69	542,9
	X	.	123	12,1	.	10,2	.

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 i więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import					
	pszenica ^a	Żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	
2009	I-XII	2015,9	591,9	70,4	226,5	3139,6	619,0	6,4	153,6	361,0	1160,9
2010	I-XII	1019,7	400,8	187,7	168,6	2057,2	693,0	6,7	140,8	294,0	1169,9
2010	I-VI	370,3	214,8	29,6	86,1	841,4	399,9	1,7	67,1	133,7	610,7
2011	I-VI	198,0	25,2	24,3	34,0	323,6	343,2	14,4	124,2	319,3	812,6
2009/10		1239,6	530,9	90,2	205,1	2348,3	781,4	4,9	140,9	305,4	1251,6
2010/11		859,6	222,5	183,3	114,3	1567,5	583,5	19,1	179,8	450,7	1269,5
2010	VII	37,04	18,58	32,46	26,10	126,9	49,97	0,21	18,97	15,86	108,4
	VIII	84,66	18,35	29,27	7,84	166,9	65,49	0,97	12,20	7,28	86,4
	IX	173,51	33,42	29,58	6,07	272,7	59,66	0,82	14,26	18,14	94,0
	X	167,01	62,40	42,13	7,24	299,0	42,94	0,38	5,09	22,80	71,9
	XI	110,29	28,41	8,27	21,71	199,8	42,21	0,53	9,03	42,05	94,4
	XII	76,83	24,92	16,39	13,53	150,6	32,84	2,08	14,14	54,20	104,0
2011	I	73,14	3,42	7,71	6,04	107,0	35,74	1,22	13,42	40,50	92,6
	II	44,82	3,87	11,24	7,11	75,8	40,88	4,48	13,79	37,91	100,7
	III	26,45	5,41	1,55	7,67	51,8	24,25	3,00	18,01	44,66	91,7
	IV	20,68	3,51	1,29	6,42	33,7	43,76	1,32	12,86	43,92	104,1
	V	19,81	3,18	0,22	3,73	27,5	118,05	1,40	46,26	69,34	238,7
	VI	9,92	4,17	1,91	4,07	21,6	100,88	3,02	31,59	80,42	217,8
	VII	5,38	4,77	19,95	15,27	46,6	135,26	0,81	30,48	22,50	189,6
	VIII	56,20	17,00	21,91	2,26	108,1	89,09	3,22	18,26	22,78	135,5
	IX	163,46	28,25	22,27	5,87	248,6	63,50	2,65	12,15	23,62	103,0

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2011 r. dane wstępne.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		mąka pszenna	Pozostałe mąki	kasze grysiaki granulki	ziarno obrobione inaczej	ślód	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiaki granulki	ziarno obrobione inaczej	Ślód
2009	I-XII	93,8	7,5	12,9	10,9	44,6	31,5	15,0	27,6	47,2	214,4
2010	I-XII	77,2	10,9	14,8	7,3	46,7	47,0	15,7	26,9	47,1	219,9
2010	I-VI	40,0	5,4	6,8	3,0	25,3	19,8	7,8	12,9	25,2	115,2
2011	I-VI	36,5	5,9	9,2	3,1	30,3	22,1	9,5	14,8	23,9	105,7
	2009/10	96,7	9,4	13,2	7,5	44,9	35,6	15,6	26,7	49,6	214,7
	2010/11	70,7	11,4	16,8	7,5	48,8	49,0	15,9	28,7	46,6	212,5
2010	VII	6,59	0,79	1,31	0,55	4,58	3,89	1,47	2,15	3,80	26,61
	VIII	5,65	0,84	0,97	0,66	3,30	5,26	1,27	2,88	3,80	20,60
	IX	6,23	1,26	0,99	0,76	3,18	4,79	1,44	1,98	2,93	16,13
	X	6,12	1,07	1,22	0,60	2,59	5,31	1,32	2,30	3,98	13,25
	XI	6,52	0,69	1,68	0,80	3,71	4,14	1,32	2,36	3,69	15,01
	XII	6,08	0,84	1,82	0,94	4,04	3,79	1,08	2,33	3,74	13,05
2011	I	5,31	0,65	1,87	1,00	3,64	3,79	1,45	1,98	2,97	14,90
	II	5,42	0,92	1,34	0,62	3,46	3,89	1,29	2,29	3,73	13,88
	III	7,53	1,58	2,56	0,72	5,19	3,87	1,58	2,86	5,72	18,24
	IV	6,78	1,17	1,45	0,27	6,18	3,65	1,38	2,82	3,88	18,25
	V	5,79	1,09	1,56	0,29	5,92	3,55	1,74	2,45	4,66	20,55
	VI	5,59	0,96	1,50	0,24	5,91	3,37	2,03	2,35	3,41	19,99
	VII	6,10	0,90	1,05	0,45	4,26	3,53	1,49	1,92	4,67	18,16
	VIII	5,47	0,79	1,26	0,67	4,88	4,95	1,47	2,54	4,20	16,78
	IX	4,12	0,40	1,01	0,57	4,70	3,80	1,24	2,47	2,02	19,39

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2011 r. dane wstępne.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych
2009	I-XII	24,4	71,8	221,4	133,8	94,0	66,6	16,9	90,6	252,0	113,5
2010	I-XII	27,4	84,6	240,0	136,3	163,1	61,0	19,3	98,3	332,7	124,7
2010	I-VI	15,2	42,7	114,6	63,8	76,6	27,6	8,9	44,0	160,9	57,7
2011	I-VI	11,9	48,0	128,0	65,6	87,9	29,3	12,1	49,3	184,43	63,68
	2009/10	29,2	78,4	228,0	131,2	126,2	58,9	17,4	89,7	301,0	115,2
	2010/11	23,6	87,1	247,8	135,2	162,2	62,6	22,1	102,9	353,9	129,5
2010	VII	2,32	6,02	18,72	11,31	12,60	4,34	1,74	7,85	26,30	9,13
	VIII	1,78	7,03	20,93	10,36	14,02	5,48	1,25	9,20	29,37	11,06
	IX	2,24	6,85	22,51	12,85	15,12	4,82	1,79	9,31	28,03	11,12
	X	1,87	7,93	23,50	12,77	15,84	8,03	1,67	9,12	29,16	11,66
	XI	2,24	7,38	21,11	12,46	15,20	5,26	1,90	8,81	28,31	12,69
	XII	1,74	6,77	18,59	12,79	13,66	5,48	1,98	9,95	30,66	11,30
2011	I	1,86	7,39	19,03	10,34	16,52	4,00	1,53	8,53	29,49	11,03
	II	2,46	8,43	19,49	10,07	15,72	5,27	2,15	7,66	27,25	10,24
	III	2,32	9,08	23,22	10,12	15,62	6,06	2,40	10,22	30,82	12,72
	IV	1,89	7,28	21,48	10,75	14,05	4,04	1,80	6,06	31,25	9,83
	V	1,92	8,03	22,52	12,90	12,34	4,26	2,15	8,19	33,17	10,99
	VI	1,47	7,77	21,94	11,46	13,55	5,75	2,24	8,51	30,99	10,76
	VII	1,63	7,60	21,46	10,52	12,10	5,15	2,00	8,69	29,08	10,99
	VIII	1,63	7,38	22,91	10,04	13,63	4,92	1,97	9,86	32,66	12,92
	IX	1,67	5,94	21,60	9,67	9,95	5,12	2,03	9,13	29,78	12,36

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2011 r. dane wstępne.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy		Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
		cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna
2009	I-XII	0,84	1,94	1,37	3,64	3,16	3,76	4,10	4,80
2010	I-XII	1,01	1,92	1,32	3,64	3,24	3,86	4,25	4,95
2010	I-VI	0,81	1,86	1,24	3,62	3,15	3,74	4,10	4,81
2011	I-VI	1,40	2,25	1,78	4,00	3,55	4,36	4,77	5,50
2010	VII	0,88	1,83	1,26	3,64	3,14	3,74	4,11	4,84
	VIII	1,18	1,84	1,36	3,62	3,18	3,76	4,18	4,85
	IX	1,32	1,96	1,41	3,64	3,38	4,02	4,44	5,08
	X	1,31	2,05	1,43	3,66	3,42	4,14	4,51	5,24
	XI	1,26	2,07	1,45	3,68	3,42	4,14	4,53	5,28
	XII	1,30	2,09	1,50	3,74	3,42	4,16	4,66	5,27
2011	I	1,38	2,12	1,65	3,78	3,40	4,18	4,68	5,29
	II	1,38	2,16	1,77	3,90	3,50	4,26	4,75	5,36
	III	1,37	2,29	1,82	4,02	3,58	4,40	4,78	5,53
	IV	1,38	2,28	1,81	4,08	3,59	4,42	4,79	5,57
	V	1,46	2,30	1,82	4,08	3,60	4,46	4,82	5,60
	VI	1,44	2,33	1,81	4,12	3,60	4,46	4,81	5,64
	VII	1,37	2,32	1,75	4,14	3,59	4,44	4,82	5,63
	VIII	1,34	2,32	1,74	4,16	3,61	4,44	4,83	5,65
	IX	1,34	2,34	1,73	4,20	3,62	4,46	4,83	5,67
	X	1,32	2,33	1,72	4,22	3,62	4,48	4,85	5,71

Źródło: Dane GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Okresy		Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur niosek	Koncentrat Provit dla tuczników
2009	I-XII	1131,8	1241,2	1820,0	993,0	1447,8	1262,8	1944,0
2010	I-XII	1171,0	1254,3	1831,6	966,4	1444,6	1259,1	2004,8
2010	I-VI	1134,9	1224,0	1813,7	938,5	1424,6	1236,6	1977,6
2011	I-VI	1465,0	1530,7	2118,9	1272,3	1712,2	1517,2	2255,4
2010	VII	1178,1	1235,2	1825,2	951,9	1426,2	1244,3	1994,6
	VIII	1179,8	1247,7	1824,5	967,0	1437,9	1256,3	2006,2
	IX	1200,3	1280,6	1843,0	987,3	1464,0	1278,3	2028,1
	X	1222,1	1298,1	1850,4	999,5	1479,9	1293,9	2042,5
	XI	1220,3	1315,2	1866,8	1014,4	1483,9	1299,9	2050,7
	XII	1242,2	1330,5	1886,7	1045,7	1495,6	1316,8	2069,9
2011	I	1378,8	1463,5	2037,4	1199,6	1596,2	1447,3	2212,5
	II	1430,8	1498,9	2092,7	1247,7	1659,0	1493,0	2246,8
	III	1465,4	1523,7	2114,5	1267,9	1712,9	1519,8	2260,5
	IV	1487,2	1546,3	2137,6	1285,5	1744,9	1533,1	2267,2
	V	1512,1	1566,9	2160,5	1304,8	1769,0	1546,0	2272,7
	VI	1515,8	1584,9	2170,6	1328,1	1791,4	1564,5	2272,6
	VII	1520,2	1594,4	2193,9	1344,2	1801,9	1580,5	2270,2
	VIII	1524,0	1590,2	2199,9	1346,4	1805,5	1587,8	2269,5
	IX	1509,9	1602,4	2199,1	1333,2	1804,1	1580,9	2265,0
	X	1512,5	1603,9	2218,5	1335,2	1799,4	1578,4	2274,7

Źródło: Dane GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące		Mieszanka T2 / ceny targ. Żyta	DKA – Starter / ceny targ. pszenicy	Provit / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka B	Ceny skupu trzody / Provit	Ceny skupu trzody / mieszanka T2	Ceny skupu drobiu / DKA – Starter
	V	2,342	2,632	4,958	0,890	1,906	4,036	2,361
	VI	2,216	2,392	4,687	0,884	2,208	4,669	2,519
	VII	2,233	2,383	4,680	0,871	2,166	4,538	2,531
	VIII	1,959	2,097	4,064	0,879	2,228	4,623	2,629
	IX	1,711	1,911	3,516	0,888	2,091	4,295	2,575
	X	1,630	1,882	3,331	0,915	1,890	3,862	2,385
	XI	1,646	1,869	3,327	0,943	1,858	3,756	2,271
	XII	1,628	1,822	3,222	0,952	1,879	3,720	2,267
2011	I	1,694	1,773	3,124	0,834	1,677	3,093	2,180
	II	1,605	1,725	2,891	0,812	1,758	3,166	2,272
	III	1,599	1,728	2,850	0,818	1,871	3,336	2,335
	IV	1,613	1,748	2,844	0,810	1,973	3,480	2,336
	V	1,585	1,724	2,760	0,787	1,940	3,380	2,210
	VI	1,620	1,743	2,772	0,787	2,011	3,441	2,250
	VII	1,673	1,732	2,825	0,785	2,101	3,549	2,403
	VIII	1,731	1,840	2,918	0,790	2,097	3,535	2,426
	IX	1,693	1,997	2,877	0,803	2,212	3,758	2,489
	X	1,686	2,038	2,872	0,814	2,233	3,805	2,417

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

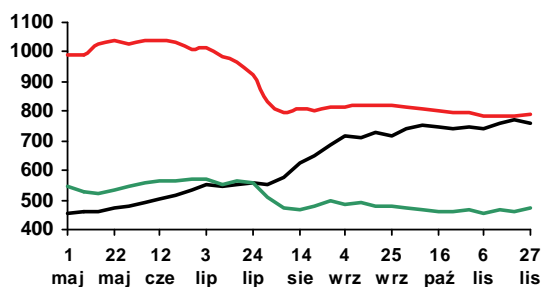
Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące		Pszenica konsumpcyjna			Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa		
		Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Czechy
2010	IV	117	112	106	99	98	89	117	116	124
	V	124	115	105	103	101	87	122	117	117
	VI	132	118	120	103	107	98	125	128	108
	VII	175	143	135	186	136	95	129	161	158
	VIII	189	132	161	188	158	96	.	165	151
	IX	226	189	193	200	171	134	180	162	181
	X	209	196	199	181	170	144	146	161	192
	XI	213	202	208	184	177	145	165	157	189
	XII	229	198	213	207	188	150	183	171	181
2011	I	258	219	228	228	218	162	181	200	196
	II	264	244	283	204	210	188	175	213	226
	III	234	241	275	185	186	185	224	203	211
	IV	252	254	258	188	190	181	192	210	224
	V	258	234	237	203	201	176	208	220	218
	VI	240	247	194	183	204	187	235	227	228
	VII	202	234	178	185	197	172	221	225	219
	VIII	205	207	185	202	187	165	225	235	215
	IX	207	203	174	197	193	159	215	171	213
	X	187	207	164	188	181	160	163	154	146
	XI	187	172	159	183	183	146	141	147	145

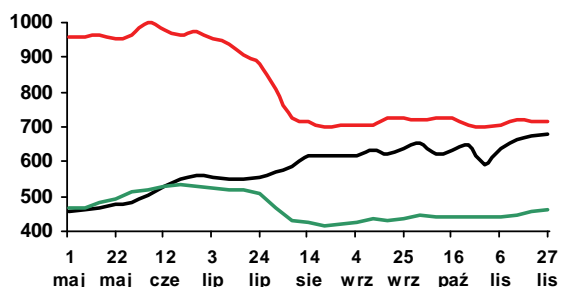
Źródło: biuletyn Ministerstwa Rolnictwa.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

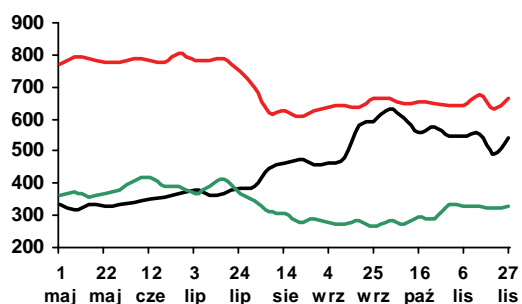
Rys. 1. Pszenica konsumpcyjna

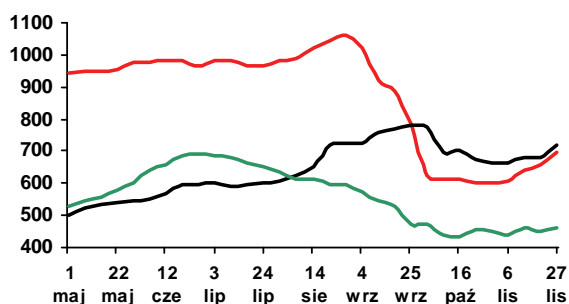
Rys. 2. Pszenica paszowa

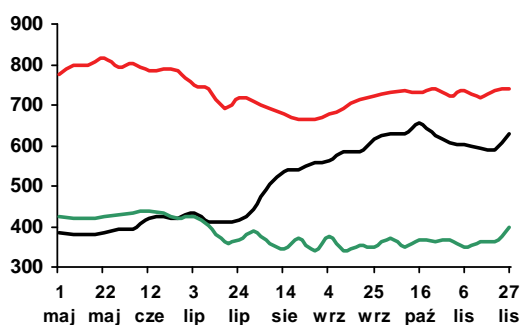
Rys. 3. Żyto paszowe

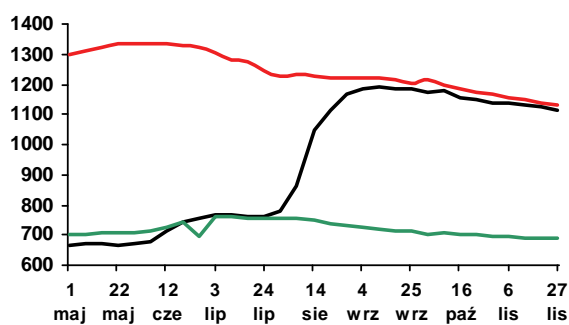
Rys. 4. Kukurydza paszowa

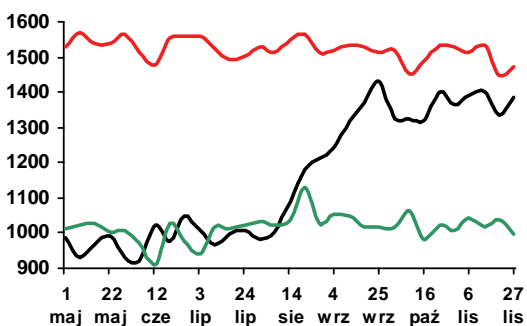
Rys. 5. Jęczmień paszowy

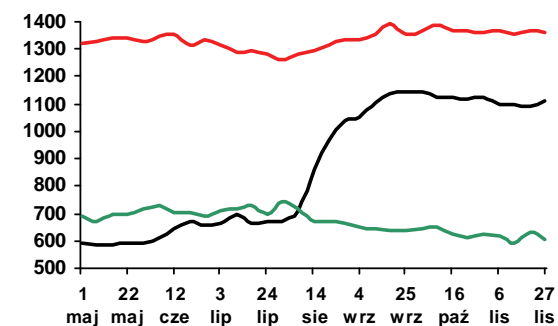
Rys. 6. Mąka pszenna piekarnicza (typ 750)

Rys. 7. Mąka pszenna detaliczna (typ 500)

Rys. 8. Mąka żytnia piekarnicza (typ 500/580)

Legenda:

2011 — 2010 — 2009 —

Źródło: Biuletyn „Rynek zbóż” 2009-11; ZSRIR, MRiRW.

Piotr Szajner

Powierzchnia uprawy buraków cukrowych w sezonie 2011/2012 jest szacowana przez GUS na ok. 203 tys. ha, i byłaby o 2% większa niż przed rokiem. Plony przewidywane są w wysokości ok. 50,6 ton/ha, co umożliwi zbiory do 10,3 mln ton. Według informacji koncernów cukrowniczych buraki cukrowe zostały zakontraktowane na takiej samej powierzchni jak w sezonie poprzednim (192 tys. ha). Kampania cukrownicza przebiegała w korzystnych warunkach pogodowych,

co pozytywnie wpłynęło na plony i ich jakość (wartość cukru w korzeniach). Plony mogą osiągnąć rekordowy poziom ok. 60 ton/ha. Zawartość cukru w korzeniach wynosi ok. 17,5%, podczas gdy przed rokiem wyniosła średnio 14%. Zbiory mogą zatem wzrosnąć do ok. 11,5 mln ton, co umożliwi produkcję ok. 1650 tys. ton cukru. Produkcja będzie o ok. 250 tys. ton większa od limitu produkcyjnego, a nadwyżki będą eksportowane poza obszar UE.

Minimalna cena skupu buraków wynosi w UE 26,29 EUR/tonę, która po przeliczeniu na walutę krajową, po kursie euro ok. 4,34 zł, będzie kształtowała się na poziomie 114 zł/tonę i będzie o ok. 8,5% wyższa niż przed rokiem. Dobra koniunktura na rynku cukru spowodowała, że na kampanię 2011/2012 krajowy przemysł cukrowniczy kontaktuje buraki cukrowe o standardowej zawartości cukru 16% po cenach ok. 120 zł/tonę, które będą o ok. 14% wyższe od ceny minimalnej i od średniej ceny płaconej w poprzedniej kampanii. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 marca 2011 r. w sprawie warunków zakupu i dostawy buraków cukrowych przeznaczonych do produkcji cukru w ramach kwoty produkcyjnej wprowadziło zasadę zgodnie, z którą przemysł cukrowniczy jest zobowiązany do podzielenia się z plantatorami (50%) nadwyżką wynikającą ze sprzedaży cukru ponad cenę referencyjną 444,40 EUR/tonę powiększoną o 40 EUR/tonę. Wysokie ceny cukru pozwalają przypuszczać, że w bieżącym sezonie znacząco wzrosną ceny buraków cukrowych. Aprecjacja złotego przyczyni się także do wzrostu płatności cukrowych do 55,60 EUR/tonę, wobec 50,42 EUR/tonę w poprzednim sezonie.

Spożycie cukru w gospodarstwach domowych wykazuje tendencję spadkową. W 2010 r. konsumpcja cukru na osobę spadła o 6% do 15,6 kg. Powodem

spadku spożycia były wysokie ceny detaliczne oraz utrwalanie się prozdrowotnego modelu konsumpcji w niektórych typach gospodarstw domowych. Spadek bezpośredniego spożycia cukru rekompensowany jest wzrostem konsumpcji przemysłowych artykułów spożywczych zawierających cukier. Wzrost produkcji i eksportu słodczy pozwala przypuszczać, że zużycie cukru we wtórnym przetwórstwie żywności zwiększyło się do 870 tys. ton. Reforma WPR w sektorze cukrowniczym spowodowała, że powoli zwiększa się zużycie cukru w pozostałych działach gospodarki (ok. 55 tys. ton). Całkowite zużycie w kraju wyniosło podobnie jak w latach poprzednich ok. 1600 tys. ton.

W 2011 r. na krajowym rynku ceny cukru są wysokie, mimo przewidywanego znacznego wzrostu produkcji i utrzymującego się na wysokim poziomie importu. W październiku br. ceny zbytu cukru workowanego wynosiły 3,24 zł/kg i były o 9% wyższe niż przed miesiącem. W tym samym okresie ceny zbytu cukru paczkowanego utrzymały się na niezmiennym poziomie. Powodem wzrostu cen zbytu mogły być małe zapasy w zakładach. W handlu detalicznym ceny cukru wynosiły 3,90 zł/kg i były o 1% wyższe niż przed miesiącem.

W okresie pierwszych trzech kwartałów 2011 r. w ujemne saldo handlu zagranicznego cukrem wyniosło 124 tys. ton, a powodem była mała produkcja w kampanii 2010/2011 (1433 tys. ton). W całym 2011 r. ujemne saldo wymiany handlowej wyniesie ok. 150 tys. ton. Wysokie ceny cukru na świecie wpływają także na ceny w handlu zagranicznym. We wrześniu br. ceny eksportowe wynosiły ok. 700 EUR/tonę. W imporcie ceny cukru importowanego z krajów UE wynosiły ok. 840 EUR/tonę, a z krajów trzecich 450 EUR/tonę.

W listopadzie br. na rynku światowym wystąpił dalszy nieznaczny spadek cen cukru, a powodem tego będzie większa podaż. W sezonie 2011/2012 światowa produkcja wzrośnie o 5%, a konsumpcja o 2,3%. W rezultacie zapasy końcowe w relacji do konsumpcji będą wynosiły 41%, podczas gdy w sezonie poprzednim było to 38%. Ceny cukru surowego spadły do 520 USD/tonę, a cukru białego do 670 USD/tonę. Kontrakty terminowe wskazują, że mimo spadku ceny cukru na rynku światowym wciąż będą wysokie. Notowania terminowe cukru surowego na letnie miesiące 2012 r. wynoszą ok. 500 USD/tonę, a cukru białego ok. 630 USD/tonę.

Tab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące		Eksport			Import		
		ogółem	UE-27	kraje trzecie	ogółem	UE-27	kraje trzecie
2008	IX	556,21	556,84	-	544,02	546,10	449,06
	X	515,28	515,87	-	544,38	545,06	528,03
	XI	497,13	538,54	386,76	516,57	515,31	557,93
	XII	464,89	557,13	383,25	559,88	556,48	811,27
2010	I	444,88	487,24	386,65	485,02	489,60	740,89
	II	459,20	496,94	436,34	544,50	546,24	772,52
	III	463,68	493,92	428,61	458,44	453,92	765,77
	IV	478,46	502,82	452,03	482,42	476,41	742,70
	V	482,23	521,21	415,72	535,16	528,71	726,27
	VI	484,77	503,33	453,81	415,24	441,83	278,96
	VII	503,15	517,98	459,75	372,38	749,15	349,01
	VIII	564,93	762,65	456,18	409,83	465,12	346,21
	IX	518,02	521,16	448,39	578,21	571,02	690,08
	X	527,29	526,17	-	757,49	754,80	866,58
	XI	540,11	518,74	591,66	588,54	586,22	809,48
	XII	734,20	864,72	601,08	819,68	817,19	1047,17
2011	I	585,20	566,28	640,44	669,50	668,75	697,15
	II	581,58	580,63	-	671,05	666,03	840,89
	III	614,97	613,64	-	629,97	645,05	601,91
	IV	677,89	677,04	-	649,00	648,83	717,49
	V	702,88	702,47	-	588,04	579,52	869,35
	VI	718,04	718,04	-	416,62	484,44	375,93
	VII	672,97	673,10	672,19	573,99	843,49	429,06
	VIII	688,56	708,17	606,13	565,69	681,57	497,48
	IX	699,48	735,80	589,41	495,71	842,32	450,21

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

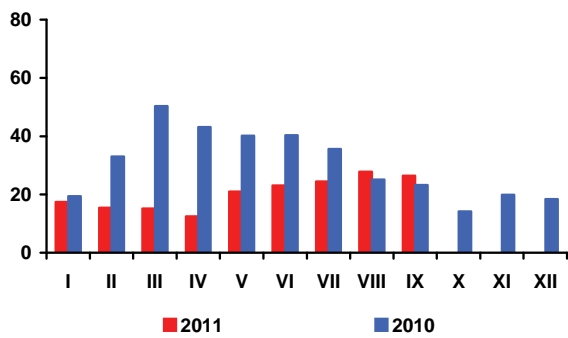
Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące		Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna
		workowany	paczkowany		
2008	X	2,31	2,34	1,85	3,01
	XI	2,22	2,25	1,84	2,89
	XII	2,14	2,21	1,82	2,82
2010	I	2,12	2,16	1,65	2,76
	II	2,09	2,14	1,62	2,71
	III	2,00	2,04	1,57	2,64
	IV	2,01	2,06	1,57	2,58
	V	2,03	2,08	1,64	2,55
	VI	2,05	2,05	1,66	2,52
	VII	2,09	2,17	1,65	2,49
	VIII	2,30	2,59	1,60	2,65
	IX	2,25	2,65	1,60	2,95
	X	2,19	2,48	1,61	2,99
	XI	2,28	2,50	1,60	2,95
	XII	2,44	2,64	1,60	2,88
2011	I	2,49	2,98	1,58	3,07
	II	2,98	3,53	1,59	3,39
	III	2,97	4,15	1,62	4,79
	IV	2,80	3,99	1,61	5,01
	V	2,93	3,43	1,59	4,63
	VI	2,89	3,35	1,61	4,26
	VII	2,93	3,54	1,61	4,05
	VIII	2,88	3,40	1,67	3,97
	IX	2,96	3,45	1,75	3,87
	X	3,24	3,50	1,76	3,90

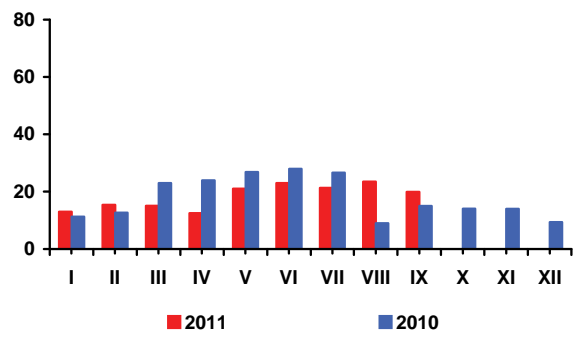
^a cenę referencyjną 404,4 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

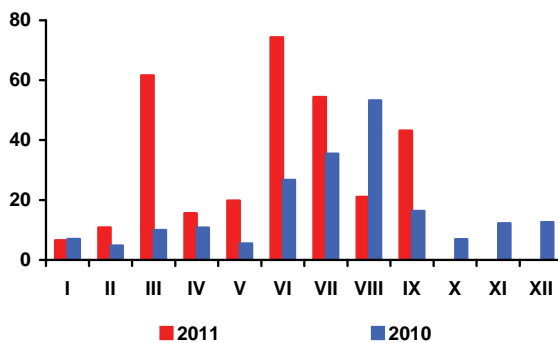
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

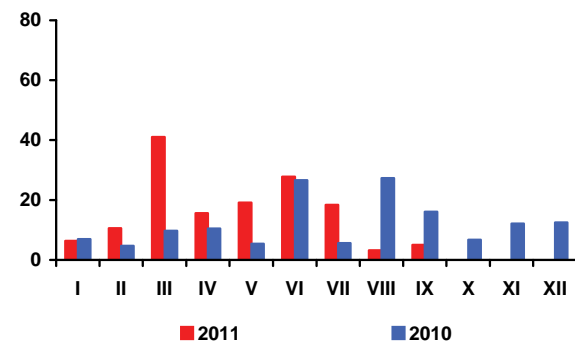
Rys. 2. Eksport do UE-27 (tys. ton)

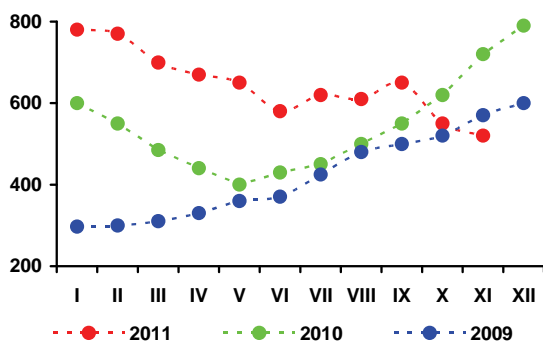
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

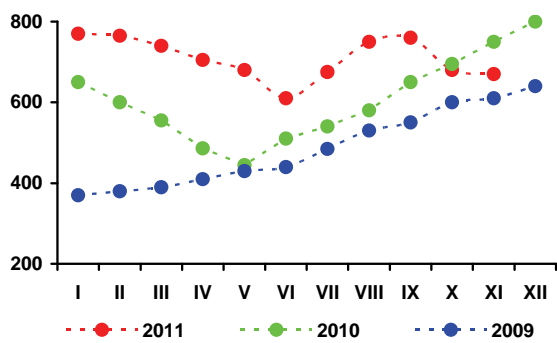
Rys. 4. Import z UE-27 (tys. ton)

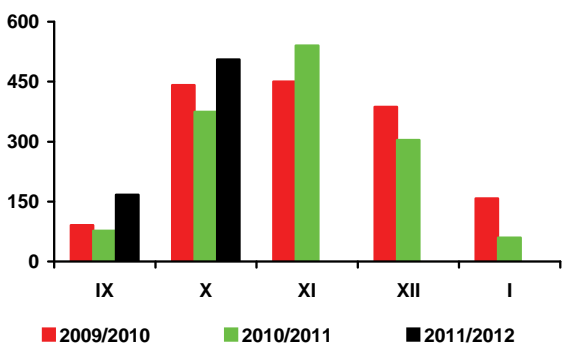
Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

Rys. 3. Produkcja cukru (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's „International Sugar and Sweetener Report”, GUS.

Pomimo spadków, ceny oleistych na europejskim rynku są nadal wysokie. Prognozowanie ich zmian w kolejnych miesiącach jest trudne, ze względu na duże powiązanie cen surowców rolnych, w tym oleistych, z rynkami finansowymi oraz ze zmianami cen ropy.

W październiku spadek cen rzepaku był większy niż w poprzednim miesiącu. Potaniał też olej i śruta rzepakowa. W portach europejskich w październiku płacono za rzepak 607 USD/tonę (cif Hamburg), tj. o 21 USD/tonę (o 3,3%) mniej niż przed miesiącem, lecz nadal o 67 USD/tonę (o 12,4%) więcej niż przed rokiem. Olej rzepakowy kosztował 1275 USD/tonę (fob ex-mill Holandia) i był o 40 USD/tonę (o 11,5%) tańszy niż przed miesiącem, ale nadal był o 119 USD/tonę (o 10,3%) droższy niż przed rokiem. Cena śruty rzepakowej wyniosła 243 USD/tonę (fob ex-mill Hamburg) i była o 11 USD/tonę (o 4,3%) niższa niż przed miesiącem oraz o 41 USD/tonę (o 14,4%) niższa niż przed rokiem. W połowie listopada ceny rzepaku, oleju i śruty rzepakowej kształtowały się następująco: 603,1300 i 222 USD/tonę.

Na rynku krajowym w listopadzie za rzepak płacono 1952 zł/tonę, a więc niewiele mniej niż przed miesiącem. Cena oleju rzepakowego niekonfekcjonowanego była również zbliżona do notowanej w poprzednim miesiącu (wyniosła średnio 4402 zł/tonę). Zmalała tylko cena śruty rzepakowej (o ponad 2% do 673 zł/tonę). W relacji do listopada poprzedniego roku ceny rzepaku i oleju rzepakowego były wyższe odpowiednio o 33% i 23%, a cena śruty rzepakowej była nieco niższa.

We wrześniu zmalął znacząco krajowy przerób rzepaku. Przemysł olejarski (zakłady liczące co najmniej 50 osób stałej załogi) wyprodukował 47 tys. ton surowego oleju rzepakowego, tj. o 14,5% mniej niż w poprzednim miesiącu i o 24,8% mniej niż w tym

samym miesiącu poprzedniego roku, a w pierwszych dziewięciu miesiącach br. łącznie 397 tys. ton, tj. o 13,1% mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Produkcja oleju rzepakowego rafinowanego (342 tys. ton) była 17,7% niższa, a margaryn (279 tys. ton) była 4,2% wyższa niż w tym samym czasie poprzedniego roku.

Eksport surowców i produktów oleistych we wrześniu był mniejszy, zaś ich import większy niż w poprzednim miesiącu. Wyjątkiem był tylko wzrost eksportu oleju rzepakowego i spadek importu śrut oleistych. Od stycznia do września wywieziono: 133 tys. ton rzepaku (o 62% mniej niż w tym samym okresie 2010 r.), 115 tys. ton oleju rzepakowego (o 34% mniej), 310 tys. ton śruty rzepakowej (o 31% mniej) i 92 tys. ton margaryn (o 14% więcej). Przywieziono: 1870 tys. ton śrut oleistych (o 4% mniej niż w okresie styczeń - wrzesień 2010 r.), 364 tys. ton olejów roślinnych (o 33% więcej), 346 tys. ton nasion oleistych (o 27% więcej), w tym 241 tys. ton rzepaku (o 35% więcej) oraz 46 tys. ton margaryn (o 4% mniej).

Ceny detaliczne tłuszczów roślinnych w październiku, tak jak we wrześniu, wzrosły znacznie mniej niż ceny tłuszczów zwierzęcych. Tłuszcze roślinne podrożały średnio o 0,2%, a tłuszcze zwierzęce o 1,1%. W porównaniu z październikiem poprzedniego roku ceny tłuszczów były bardzo wysokie. W październiku konsumenci płacili średnio o 8,9% więcej za margaryny i o 10,0% więcej za oleje roślinne niż przed rokiem. Ceny masła były wyższe o 6,7%, a pozostałych tłuszczów zwierzęcych o 14,9%.

Ewa Rosiak

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2009 I-XII	882 614	362 206	210 006	1 034 814	27,14	23,8	85,3
2010 I-XII	817 513	384 287	247 093	954 707	25,04	30,2	85,6
2010 IX	62 522	32 790	22 753	72 559	1,90	36,4	86,2
X	59 240	37 621	22 153	74 708	1,96	37,4	79,3
XI	60 200	29 772	23 131	66 841	1,75	38,4	90,1
XII	52 528	43 663	18 552	77 639	2,04	35,3	67,7
2011 I	54 036	27 851	11 306	70 581	1,85	20,9	76,6
II	50 165	36 423	8 949	77 639	2,04	17,8	64,6
III	38 596	50 514	12 214	76 896	2,02	31,6	50,2
IV	48 936	50 619	15 023	84 532	2,22	30,7	57,9
V	46 034	33 784	13 253	66 565	1,75	28,8	69,2
VI	23 494	39 998	12 918	50 574	1,33	55,0	46,5
VII	33 792	35 260	13 425	55 627	1,46	39,7	60,7
VIII	55 018	39 133	16 520	77 631	2,04	30,0	70,9
IX	47 016	50 860	17 763	80 113	2,10	37,8	58,7
Zmiany w %							
<u>IX 2011</u> VIII 2010	-14,5	30,0	7,5	3,2	3,2	x	x
<u>IX 2011</u> IX 2010	-24,8	55,1	-21,9	10,4	10,4	x	x
<u>IX 2011</u> XII 2010	-10,5	16,5	-4,3	3,2	3,2	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2009 I-XII	882 614	30 235	182 891	729 958	19,13	20,7	120,9
2010 I-XII	817 513	39 521	231 490	625 544	16,39	28,3	130,7
2010 IX	62 522	4691	20 846	46367	1,22	33,3	134,8
X	59 240	4187	19 812	43615	1,14	33,4	135,8
XI	60 200	3704	22 222	41682	1,09	36,9	144,4
XII	52 528	4706	16024	41210	1,08	30,5	127,5
2011 I	54 036	2284	10732	45588	1,20	19,9	118,5
II	50 165	3253	8284	45134	1,18	16,5	111,1
III	38 596	8321	10029	36888	0,97	26,0	104,6
IV	48 936	7794	14682	42048	1,10	30,0	116,4
V	46 034	5505	12761	38778	1,02	27,7	118,7
VI	23 494	5404	12360	16538	0,43	52,6	142,1
VII	33 792	5512	13025	26279	0,69	38,5	128,6
VIII	55 018	7229	15895	46352	1,22	28,9	118,7
IX	47 016	10448	17113	40351	1,06	36,4	116,5
Zmiany w %							
<u>IX 2011</u> VIII 2010	-14,5	44,5	7,7	-12,9	-12,9	x	x
<u>IX 2011</u> IX 2010	-24,8	122,7	-17,9	-13,0	-13,0	x	x
<u>IX 2011</u> XII 2010	-10,5	122,0	6,8	-2,1	-2,1	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śrutu rzepakowej ^a	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2009 I-XII	1 323 921	2 274 379	610 496	2 987 804	46,1	44,3
2010 I-XII	1 226 270	2 653 153	669 183	3 210 240	54,6	38,2
2010 IX	93 783	251 469	63 123	282 129	67,3	33,2
X	88 860	208 490	56 516	240 834	63,6	36,9
XI	90 300	307 107	64 297	333 110	71,2	27,1
XII	78 792	198 638	64 472	212 958	81,8	37,0
2011 I	81 054	249 498	46 734	283 818	58	29
II	75 248	234 080	41 387	267 941	55	28
III	57 894	171 862	44 039	185 717	76	31
IV	73 404	223 303	42 397	254 310	58	29
V	69 051	252 481	37 368	284 164	54	24
VI	35 241	223 012	32 097	226 156	91	16
VII	50 688	159 984	17 158	193 514	34	26
VIII	82 527	217 365	49 688	250 204	60	33
IX	70 524	137 934	37 463	170 995	53	41
Zmiany w %						
<u>IX 2011</u> VIII 2010	-14,5	-36,5	-24,6	-31,7	x	x
<u>IX 2011</u> IX 2010	-24,8	-45,1	-40,7	-39,4	x	x
<u>IX 2011</u> XII 2010	-10,5	-30,6	-41,9	-19,7	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 4. Krajowy bilans śrutu rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2009 I-XII	1 323 921	9 811	551 254	782 478	41,6	169,2
2010 I-XII	1 276 464	13 697	627 199	662 962	49,1	192,5
2010 IX	93 783	728	59 589	34 922	63,5	268,5
X	88 860	722	53 516	36 066	60,2	246,4
XI	90 300	1 335	61 759	29 876	68,4	302,2
XII	78 792	836	62 414	17 214	79,2	457,7
2011 I	81 054	1 519	44 634	37 939	55,1	213,6
II	75 248	1 390	39 192	37 446	52,1	201,0
III	57 894	1 303	41 086	18 111	71,0	319,7
IV	73 404	1 512	38 999	35 917	53,1	204,4
V	69 051	1 927	31 060	39 918	45,0	173,0
VI	35 241	1 242	26 092	10 391	74,0	339,1
VII	50 688	362	12 028	39 022	23,7	129,9
VIII	82 527	2 021	44 472	40 076	53,9	205,9
IX	70 524	1 804	32 216	40 112	45,7	175,8
Zmiany w %						
<u>IX 2011</u> VIII 2010	-14,5	-10,7	-27,6	0,1	x	x
<u>IX 2011</u> IX 2010	-24,8	147,8	-45,9	14,9	x	x
<u>IX 2011</u> XII 2010	-10,5	115,8	-48,4	133,0	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2009 I-XII	363 022	46 033	88 925	320 130	8,39	24,5	113,4
2010 I-XII	389 803	66 583	118 429	337 957	8,86	30,4	115,3
2010 IX	36 661	6 955	11 999	31 617	0,83	32,7	116,0
X	37 748	6 483	14 286	29 945	0,79	37,8	126,1
XI	39 566	5 806	12 792	32 580	0,85	32,3	121,4
XII	29 599	5 850	10 658	24 791	0,65	36,0	119,4
2011 I	30 098	3 609	10 153	23 554	0,62	33,7	127,8
II	26 857	4 322	9 166	22 013	0,58	34,1	122,0
III	33 448	5 357	11 808	26 997	0,71	35,3	123,9
IV	30 933	5 307	9 386	26 854	0,70	30,3	115,2
V	28 648	4 433	9 460	23 621	0,62	33,0	121,3
VI	29 058	5 398	9 043	25 413	0,67	31,1	114,3
VII	28 351	4 480	9 290	23 541	0,62	32,8	120,4
VIII	38 022	6 232	12 284	31 970	0,84	32,3	118,9
	33 927	7 175	11 570	29 532	0,77	34,1	114,9
Zmiany w %							
<u>IX 2011</u> <u>VIII 2010</u>	-10,8	15,1	-5,8	-7,6	-7,6	x	x
<u>IX 2011</u> <u>IX 2010</u>	-7,5	3,2	-3,6	-6,6	-6,6	x	x
<u>IX 2011</u> <u>XII 2010</u>	14,6	22,6	8,6	19,1	19,1	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenica	Relacja cen
2009 I-XII	1082,4	482,6	2,24
2010 I-XII	1277,6	599,3	2,13
2010 X	1390,0	690,9	2,01
XI	1463,0	708,9	2,06
XII	1675,0	779,7	2,10
2011 I	1678,0	889,0	1,89
II	1776,0	935,4	1,90
III	1597,0	914,7	1,75
IV	1729,0	948,3	1,82
V	1765,0	992,2	1,78
VI	1817,0	990,7	1,83
VII	1827,0	861,6	2,12
VIII	1855,6	754,8	2,46
IX	1881,1	767,7	2,45
X	1970,0	753,5	2,61
Zmiany w %			
<u>X 2011</u> <u>IX 2011</u>	4,7	-1,8	x
<u>X 2011</u> <u>X 2010</u>	41,7	9,1	x
<u>X 2011</u> <u>XII 2010</u>	17,6	-3,4	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII i IX – dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 7. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/litr/kg)

Okres	Ceny zbytu				Ceny detaliczne			
	olej rzepakowy za 1 l	masmix za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	olej rzepakowy za 1 l	masmix w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2009 I-XII	4,33	8,05	12,68	4,77	6,10	13,95	17,65	5,96
2010 I-XII	4,21	7,09	15,05	4,58	5,85	13,68	20,65	5,68
2010 X	4,43	7,04	15,96	4,50	5,88	13,68	21,30	5,52
XI	4,47	6,83	15,94	4,59	6,00	13,68	21,35	5,52
XII	4,40	6,69	16,01	4,59	5,97	13,55	21,35	5,52
2011 I	4,69	6,75	15,85	4,55	6,04	13,60	21,55	5,52
II	5,29	6,80	16,1	4,57	6,17	13,75	21,55	5,52
III	5,50	7,07	16,56	4,61	6,48	13,83	22,10	5,56
IV	5,12	7,07	16,64	4,66	6,72	13,70	22,15	5,64
V	5,14	7,07	16,65	4,75	6,81	13,60	22,10	5,68
VI	5,32	7,13	16,79	4,78	6,82	13,63	22,35	5,72
VII	5,29	7,22	16,96	4,94	6,88	13,65	22,45	5,76
VIII	5,25	7,12	17,05	4,99	6,92	13,70	22,65	5,88
IX	5,44	7,09	17,27	5,65	6,94	13,80	22,60	6,16
Zmiany w %								
X 2011 IX 2011								
X 2011 X 2010								
X 2011 XII 2010								

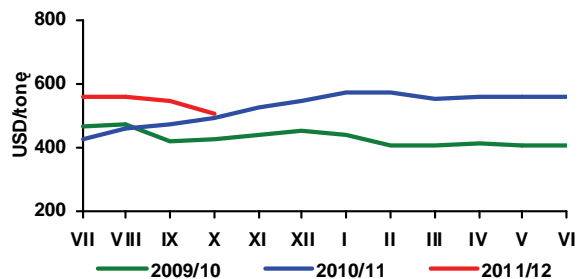
^a masło świeże i chłodnicze o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

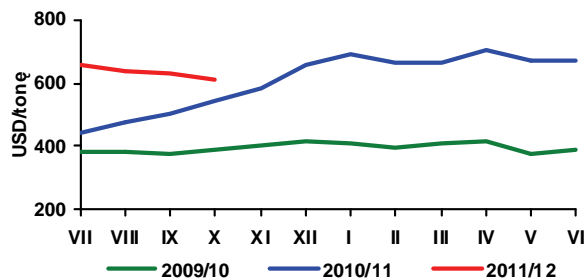
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

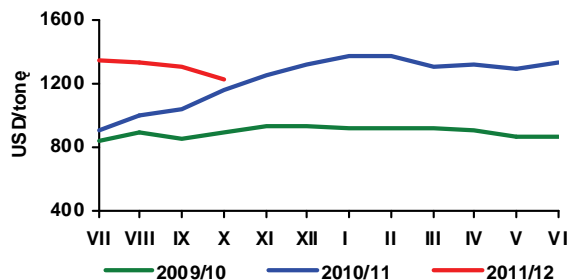
Rys. 1. Ceny amerykańskiej soi (cif Rotterdam)

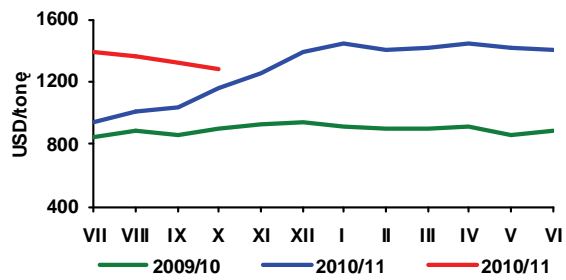
Rys. 2. Ceny europejskiego rzepaku (cif Hamburg)

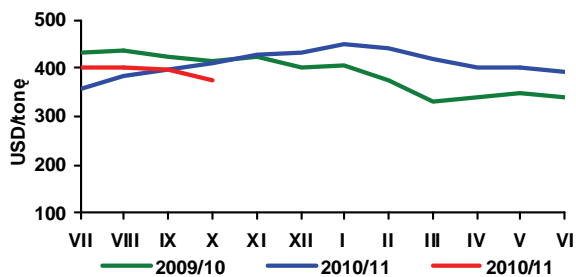
Rys. 3. Ceny holenderskiego oleju sojowego (fob ex-mill)

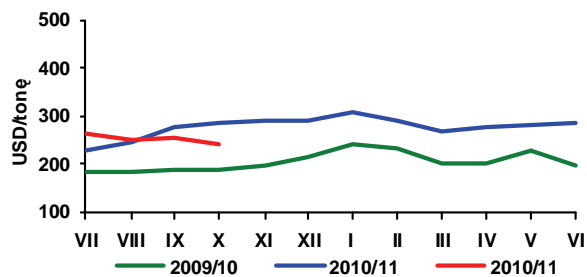
Rys. 4. Ceny holenderskiego oleju rzepakowego (fob ex-mill)

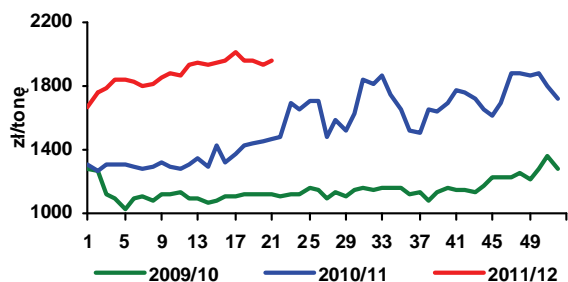
Rys. 5. Ceny argentyńskiej śruty sojowej 44/45% białka (cif Rotterdam)

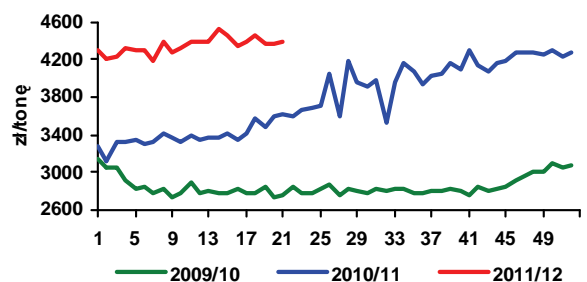
Rys. 6. Ceny niemieckiej śruty rzepakowej 34% białka (fob ex-mill Hamburg)

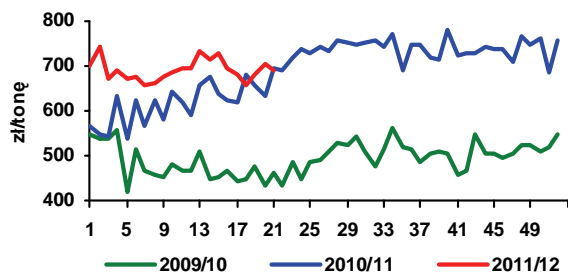
Rys. 7. Ceny skupu rzepaku (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

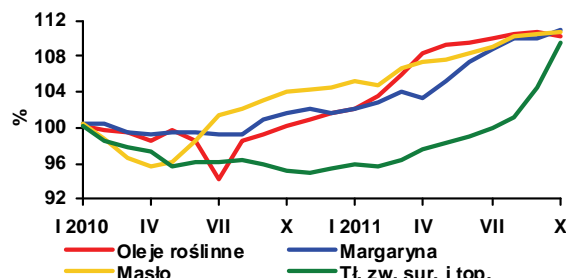
Rys. 8. Ceny zbytu oleju rzepakowego rafinowanego (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

Rys. 9. Ceny zbytu śruty rzepakowej (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

Rys. 10. Zmiany cen detalicznych tłuszczów (XII 2009 = 100%)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, GUS i MRiRW.

Ceny ziemniaków na europejskich rynkach kształtują się na coraz niższych, dawno nie notowanych poziomach. Jest to związane ze znaczącym wzrostem zbiorów ziemniaków w większości krajów europejskich. Największy wzrost tej produkcji notuje się w krajach, które są największymi producentami i jednocześnie eksporterami ziemniaków, czyli we Francji i Niemczech (o 17-18%), w Holandii (o 11%) i w Belgii o (ok. 3%). W konsekwencji ceny ziemniaków do przetwórstwa w tych krajach obniżyły się w ostatnich tygodniach do 25-40 EUR/tonę i są o 60-70% niższe niż przed rokiem. Ceny ziemniaków do bezpośredniej konsumpcji są nieco wyższe i wynoszą 50-70EUR/tonę. Jedynie w Wlk. Brytanii, gdzie produkcja ziemniaków jest niższa niż przed rokiem, ceny utrzymują się powyżej 100 EUR/tonę, ale i tak są 40% niższe w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego sezonu.

Na spadek cen ziemniaków w krajach Europy Północnej oddziałuje również spadek eksportu, który w pierwszych miesiącach bieżącego sezonu jest o 30-40% niższy w porównaniu z sezonem poprzednim. Jest to związane ze znacznym ograniczeniem popytu importowego krajów Europy Południowej, które w ostatnich latach sprowadzały znaczące ilości ziemniaków z krajów Europy Północnej. Również sprzedaż ziemniaków na rynki krajów trzecich, w tym m.in. do WNP, w bieżącym sezonie będzie znacznie niższa. W Rosji, w 2011 r. zbiory ziemniaków wyniosły ok. 28 mln ton, czyli na poziomie średniej wieloletniej, ale o 7 mln ton więcej niż w bardzo niekorzystnym 2010 r. Na Ukrainie zbiory ziemniaków osiągnęły 23 mln ton i był to poziom najwyższy w ostatnim dwudziestolecu.

W Polsce sezon 2011/12 również charakteryzuje się niskimi cenami ziemniaków. W październiku średni poziom cen ziemniaków w obrocie targowiskowym wyniósł 58 zł/dt i był o 45% niższy niż przed rokiem. Głębszy spadek cen ma miejsce na rynkach hurtowych, a ich średni w ostatnim miesiącu wyniósł ok. 37 zł/dt, wobec 75 zł/dt w listopadzie 2010 r. W następnych

miesiącach ceny hurtowe ziemniaków nadal będą niskie, m.in. ze względu na presję bardzo niskiego ich poziomu w krajach Europy Zachodniej. Natomiast w skupie ceny ziemniaków w październiku br. były zbliżone do poziomu ubiegłorocznego. W tym okresie w skupie dominują ziemniaki skrobiowe, których ceny w bieżącym roku są wyższe niż w latach poprzednich, co wynika z wcześniej zawartych umów kontraktacyjnych oraz wyższego o ok. 10% niż ubiegłym roku kursu euro.

Eksport ziemniaków nieprzetworzonych w okresie styczeń – wrzesień 2011 r. wyniósł 70,4 tys. ton, wobec 17,8 tys. ton w analogicznym okresie 2010 r. Nieco wyższa niż przed rokiem była również sprzedaż na rynki zagraniczne przetworów ziemniaczanych. Eksport ziemniaków mrożonych wzrósł z 96,3 do 10,3 tys. ton, a chipsów z 15,3 do 16,6 tys. ton. Z powodu spadku produkcji skrobi ziemniaczanej w 2010 r., jej sprzedaż na rynki zagraniczne w pierwszych trzech kwartałach 2011 r. zmalała o prawie 60% i wyniosła niepełna 17 tys. ton. Natomiast wzrósł eksport syropów skrobiowych z 33,9 do 36,6 tys. ton, a dekstryn z 6,6 do 7,9 tys. ton.

Import ziemniaków nieprzetworzonych w pierwszych trzech kwartałach 2011 r. wyniósł 234 tys. ton, wobec 219 tys. ton w analogicznym okresie 2010 r. Wzrósł również przywóz przetworów spożywczych z ziemniaków. Import ziemniaków wzrósł z 33 do 54 tys. ton, chipsów z 4,6 do 7,0 tys. ton, a suszu z 0,8 do 1,8 tys. ton. Podobny jak przed rokiem był przywóz skrobi nieprzetworzonych, natomiast na wyższym poziomie ukształtował się import syropów skrobiowych i skrobi modyfikowanych, który wyniósł w przypadku syropów 175,2 tys. ton, wobec 156,0 tys. ton w analogicznym okresie poprzedniego roku, a dekstryn 56,3 tys. ton, wobec 50,1 tys. ton

**Wiesław
Dzwonkowski**

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków			Produkcja skrobi ziemniaczanej		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011
I	.	.	.	-	-	-
II	.	.	.	-	-	-
III	.	.	.	-	-	-
IV	50 100	79 400	36 000	-	-	-
V	35 600	41 000	36 900	-	-	-
VI	33 000	35 600	12 700	-	-	-
VII	27 800	29 100	26 500	-	-	-
VIII	43 700	45 500	61 800	-	117	910
IX	249 400	149 000	289 100	24 818	12 923	35 524
X	299 300	297 900	302 700	40 781	32 774	
XI	121 900	166 200		15 192	15 603	
XII	38 500	70 400			16	
RAZEM	780 600 ^b	609 100 ^b	765 700	80 791	61 433	36 434

^a krochmal surowy nieodwodniony w przeliczeniu na 80% suchej masy, ^b okres VII-XII

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2006 I-XII	758	1 409	10 643	45 783	86	53 402	8 452	101 914	18 686	8 430
2007 I-XII	1 522	1 651	20 097	25 523	151	46 386	11 390	90 153	14 190	5 429
2008 I-XII	2 733	2 631	32 484	34 764	520	52 220	6 447	99 533	14 272	6 325
2009 I-XII	2 673	2 078	35 609	47 156	151	46 568	3 991	108 414	18 167	7 706
2010 I-XII	1 637	1 803	39 794	54 626	134	44 623	10 058	118 614	20 716	7 388
2010 I	53	284	1 748	5 445	8	2 715	483	7 087	1 255	653
II	58	374	2 242	6 386	15	2 454	453	8 002	1 114	549
III	192	688	3 122	5 222	7	4 324	578	10 418	1 731	668
IV	141	424	3 373	6 174	30	3 218	520	8 540	1 801	539
V	114	22	2 120	4 964	6	4 321	501	9 499	1 734	699
VI	235	-	543	4 809	3	4 359	841	10 253	1 920	813
VII	80	2	344	2 219	2	2 969	1 168	13 635	1 920	562
VIII	55	7	283	1 898	18	4 270	1 024	11 707	1 845	438
IX	69	-	1 333	3 003	12	5 155	991	10 297	1 695	453
X	252	0	6 458	7 373	7	3 657	1 114	9 640	2 013	784
XI	376	0	8 246	4 313	11	3 002	1 174	8 546	1 696	665
XII	89	-	9 979	2 672	15	4 152	1 139	10 988	1 775	627
2011 I	87	24	23 340	2 095	557	4 283	690	8 963	1 569	557
II	219	-	15 974	1 970	328	3 743	848	9 777	1 982	659
III	276	624	13 693	1 675	550	4 434	1 033	11 205	1 945	607
IV	54	814	3 901	1 653	1 657	3 836	783	11 520	1 806	649
V	271	240	2 056	1 124	1 474	3 971	660	10 847	1 734	476
VI	1 087	-	2 021	2 084	1 171	4 284	702	11 840	2 295	463
VII	582	-	4 210	2 176	5	3 990	1 012	11 109	1 943	228
VIII	47	-	190	1 007	3	5 128	988	13 325	1 892	257
IX	56	-	590	3 126	13	2 897	1 159	11 714	1 479	858

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2006 I-XII	45 010	17 310	49 552	19 312	45 485	119 696	81 120	37 196	3 897	4 662
2007 I-XII	79 048	32 086	66 176	9 295	50 721	152 471	86 443	50 624	5 065	2 987
2008 I-XII	51 815	14 610	19 541	11 184	34 691	95 504	68 731	40 163	4 342	1 853
2009 I-XII	42 996	15 660	80 878	10 347	61 991	147 459	75 593	42 315	3 556	1 996
2010 I-XII	48 353	29 761	157 323	9 828	81 482	180 352	63 478	41 595	5 714	875
2010 I	1 267	164	8 868	584	6 056	14 744	4 927	3 020	333	102
II	3 057	1 030	16 085	611	5 185	17 287	5 007	3 557	402	116
III	3 737	7 850	24 008	754	13 941	11 592	5 196	4 315	392	112
IV	6 315	12 277	17 024	558	5 768	22 917	5 097	3 492	249	91
V	19 942	3 239	34 198	516	5 289	19 280	4 755	4 318	420	54
VI	12 067	1 160	32 169	903	6 159	12 960	5 139	3 525	925	39
VII	178	2 213	3 296	786	7 683	17 396	5 170	2 852	586	52
VIII	39	865	2 849	720	7 880	14 884	5 778	2 793	553	6
IX	200	250	3 426	803	7 070	13 232	6 324	3 151	686	34
X	86	153	3 274	1 149	6 236	10 726	6 040	3 796	620	49
XI	172	247	8 352	1 059	4 517	10 816	4 869	3 595	403	61
XII	1 066	313	3 659	684	6 399	11 424	4 417	3 177	146	159
2011 I	831	532	15 101	566	4 974	12 442	5 502	4 115	605	124
II	1 193	1 232	14 119	1 319	7 355	11 992	5 386	4 308	807	191
III	4 506	6 908	24 087	1 354	9 213	24 624	7 064	6 510	1 113	276
IV	6 990	7 490	26 013	1 408	8 680	20 440	6 180	5 814	836	346
V	23 151	2 203	42 226	913	9 117	27 752	6 263	8 695	708	174
VI	9 445	67	25 279	640	9 195	21 330	5 880	8 747	804	157
VII	125	537	16 262	1 054	7 139	17 993	6 485	7 243	552	104
VIII	20	-	1 840	1 011	6 378	17 723	6 552	4 516	910	207
IX	17		3 612	908	6 480	20 938	6 990	3 582	676	226

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

Wyszczególnienie	Rodzaj Ceny	X	VIII	IX	X	Wskaźnik zmian cen	
		2010	2011	2011	2011	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	29,6	24,0	25,2	23,9	80,7	94,8
	targowiskowa	105,4	81,7	68,0	58,3	55,3	85,7
	detaliczna (zł/kg)	1,35	0,93	0,83	0,77	57,0	92,8
	importowa	98,2	102,2	88,7	.	87,0	86,8
	eksportowa	81,4	128,4	89,1	.	52,2	69,4
Relacje cen	skup / targowisko	0,28	0,29	0,37	0,41	-	-
	targowisko / detal	0,78	0,88	0,82	0,76	-	-
	skup / detal	0,22	0,26	0,30	0,31	-	-
Ziemniaki skrobiowe ^a	skupu (zł/t)	149,5	155,8	163,7	164,6	110,1	100,5
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	2,06	3,73	3,10	2,90	140,8	93,5
Skrobia ziemniaczana	detaliczna (zł/kg)	3,72	7,37	7,30	7,07	190,1	96,8
Frytki	detaliczna (zł/kg)	9,64	10,08	9,76	9,64	100,0	98,8
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	34,40	34,30	34,30	34,50	100,3	100,6
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	9,12	9,42	9,42	9,46	103,7	100,4

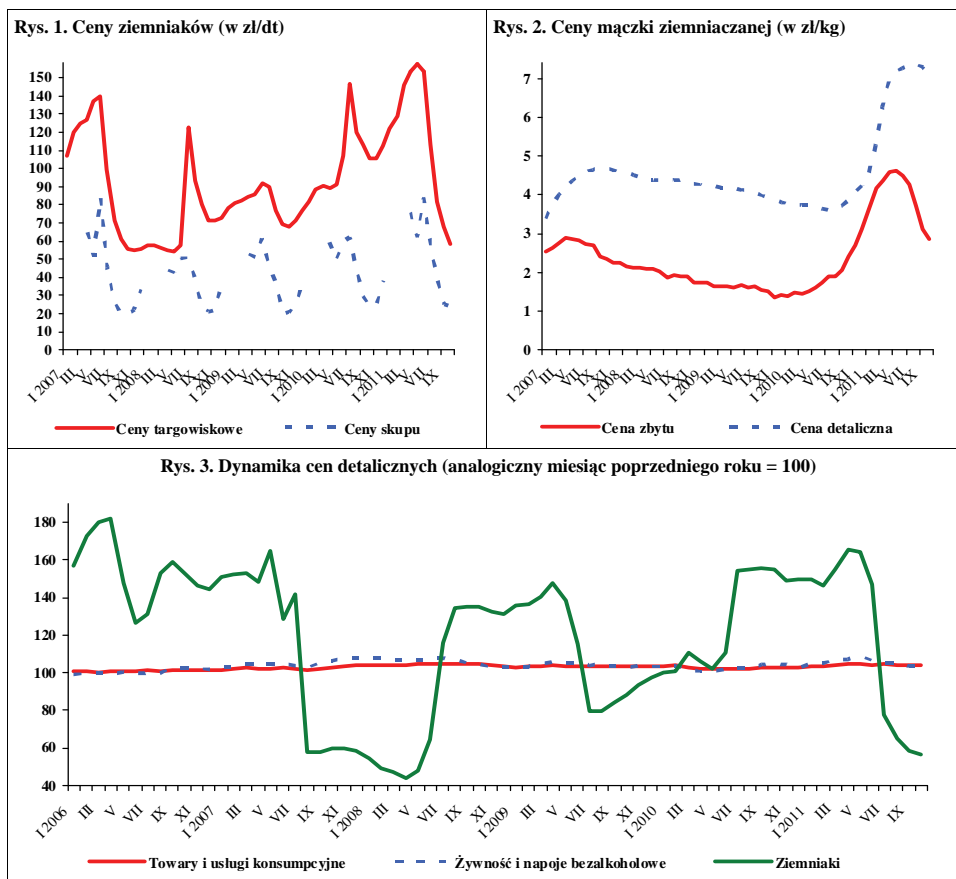
^a cena minimalna gwarantowana za ziemniaki o zawartości skrobi 18% w przelicz. wg aktualnego kursu NBP

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Wyszczególnienie		2010	2011			wsk. zmian cen	
		październik	sierpień	wrzesień	październik	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	118,0	82,2	74,8	68,1	57,7	91,1
2	Kujawsko-pomorskie	101,8	77,7	64,4	58,6	57,6	91,1
3	Lubelskie	82,0	99,0	73,9	62,1	75,7	84,0
4	Lubuskie	123,6	82,0	79,3	75,5	61,1	95,2
5	Łódzkie	104,1	66,2	50,6	46,0	44,2	91,0
6	Małopolskie	114,3	69,1	69,1	58,4	51,1	84,5
7	Mazowieckie	93,9	90,0	67,8	63,1	67,1	93,0
8	Opolskie	126,3	71,5	66,3	55,9	44,3	84,3
9	Podkarpackie	125,6	81,9	71,6	64,7	51,5	90,4
10	Podlaskie	81,9	87,5	72,0	59,2	72,3	82,3
11	Pomorskie	109,6	76,4	68,1	67,6	61,7	99,3
12	Śląskie	124,2	76,7	64,1	62,6	50,4	97,7
13	Świętokrzyskie	93,2	76,9	57,2	46,5	49,9	81,4
14	Warmińsko-mazurskie	100,1	91,1	83,0	82,9	82,8	99,9
15	Wielkopolskie	108,1	74,8	66,2	61,0	56,4	92,1
16	Zachodniopomorskie	113,5	96,4	79,8	72,6	64,0	91,0
maksimum		126,3	99,0	83,0	82,9	x	
minimum		81,9	66,2	50,6	46,0		
różnica w %		54,2	49,6	64,2	80,2		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

W listopadzie 2011 r. w porównaniu z październikiem br. obniżyły się ceny skupu większości warzyw. Na rynku produktów świeżych, w zakładach przetwórczych, a także w firmach eksportowych potaniała cebula (od 10% do 14% w zależności od przeznaczenia), kapusta biała (o 12%) i buraki (od 2% do 12%). Ponadto spośród warzyw przemysłowych potaniała marchew (o 8%), a spośród przeznaczonych na eksport kapusta pekińska (o 15%). Więcej natomiast płacono za pomidory szklarniowe (o 71%), pieczarki (o 5%) i marchew do bezpośredniego spożycia (o 2%). Spośród warzyw kierowanych na eksport podrożały: pomidory (o 18%), kapusta czerwona, pietruszka i selery. W handlu hurtowym wzrosły ceny pomidorów (o 49%), ogórków (o 24%), buraków (o 12%) oraz marchwi (o 4%), a obniżyły się: kapusty białej (o 24%) i cebuli (o 6%).

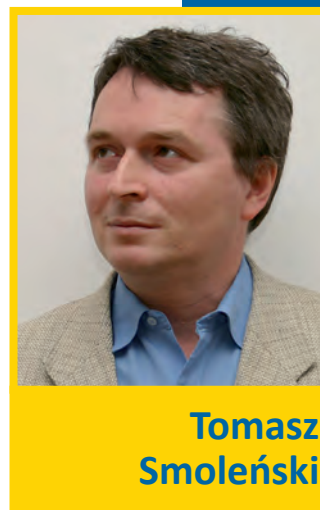
W relacji do listopada 2010 r. w skupie i w hurcie odnotowano spadek cen warzyw, prócz pietruszki, która podrożała o 7%. W skupie najbardziej obniżyły się ceny kapusty białej (od 67% do 74%) i cebuli (od 57% do 69%). Ponadto na rynku produktów świeżych niższe w stosunku do ubiegłego roku były ceny skupu buraków (o 49%), marchwi (o 26%) i pomidorów (o 21%); w zakładach przetwórczych kalafiorów różyczkowanych (o 39%), brokułów różyczkowanych (o 28%), pietruszki (o 29%), buraków (o 20%) i marchwi (o 4%), a w firmach eksportowych: kapusty czerwonej (o 71%), pekińskiej (o 50%), selerów (o 47%), buraków (o 42%), pomidorów (o 35%) i marchwi (o 31%). Pieczarki na rynku produktów świeżych były droższe o 5%. W handlu hurtowym stwierdzono spadek cen: kapusty białej (o 65%), cebuli (o 58%), buraków (o 30%), marchwi (o 14%), pomidorów (o 25%) i ogórków (o 7%).

W październiku 2011 r., w stosunku do września, w handlu detalicznym potaniała: cebula (o 17%), selery (o 11%), kapusta biała (o 10%), pory (o 9%) marchew (o 7%) i buraki ćwikłowe (o 5%), a podrożały: ogórki gruntowe (o 52%), pomidory (o 30%), papryka (o 9%) i kalafior (o 5%). W niewielkim stopniu obniżyła się cena pieczarek. W tym samym okresie ceny większości przetworów warzywnych prawie nie zmieniły się, prócz ogórków konserwowych, które podrożały o 4%.

W relacji do października 2010 r. w handlu detalicznym obniżyły się ceny wszystkich warzyw, a najbardziej: kapusty białej (o 51%), pomidorów (o 36%), selerów (o 32%), cebuli (o 31%) i w mniejszym stopniu (poniżej 20%): buraków, porów, marchwi, papryki, ogórków i kalafiorów. Ceny pieczarek wzrosły o 2%. Spośród przetworów warzywnych odnotowano wzrost cen: szpinaku mrożonego (o 11%), mrożonych mieszanek warzywnych (o 9%), kalafiorów mrożonych (o 6%), ogórków konserwo-

Grażyna Stępka

Tomasz Smoleński

wych i koncentratu pomidorowego (o 4%) oraz kukurydzy konserwowej (o 3%). Ceny pozostałych przetworów utrzymały się na poziomie zbliżonym do zeszłorocznego.

We wrześniu 2011 r., w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego, średnie i duże zakłady przetwórcze o 69% zwiększyły produkcję konserw warzywnych i o 20% warzyw mrożonych, a produkcję soku pomidorowego zmniejszyły o 10% i marynat o 7%.

We wrześniu 2011 r. wyeksportowano 34,9 tys. ton warzyw świeżych o wartości 18,0 mln EUR. W stosunku do września 2010 r. wolumen eksportu warzyw zwiększył się o 7%, a jego wartość zmniejszyła się o 7%. Na zwiększenie wolumenu eksportu wpłynął 15-procentowy wzrost sprzedaży cebuli, 13-procentowy pomidorów i 3-procentowy kalafiorów. Obniżył się natomiast o 30% eksport kapusty, o 16% marchwi i o 7% ogórków. We wrześniu br. wyeksportowano 39,2 tys. ton przetworów warzywnych o wartości 28,4 mln EUR. Eksport przetworów był niższy o 10%, a jego wartość o 5%. Niższa o 43% była sprzedaż suszy, o 10% mrożonek i o 8% marynat oraz konserw.

Import warzyw świeżych we wrześniu 2011 r. wyniósł 8,9 tys. ton, a jego wartość 6,1 mln EUR. W porównaniu z wrześniem 2010 r. ilość zakupionych warzyw świeżych była niższa o 53%, a ich wartość o 42%. Do tak znacznego spadku importu przyczynił się o 76% niższy zakup cebuli, o 59% kapusty, o 57% marchwi, o 56% pomidorów i o 23% czosnku. Wyższy o 13% był wolumen importu papryki. W tym okresie import przetworów warzywnych wyniósł 17,5 tys. t, a ich wartość 16,8 mln EUR. W odniesieniu do września 2010 r. wielkość zakupu przetworów warzywnych obniżyła się o 10%, a wartość o 3%. Mniej o 28% zakupiono konserw, o 20% koncentratu pomidorowego, i o 4% suszy. Wzrósł o 30% import marynat i o 9% mrożonek.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania ^c	Ogórki do kwaszenia ^c	Pomidory gruntowe ^c	Pomidory szklarniowe	Kalafory gruntowe (szt.)	Pieczarki
2010 IX	1,11	1,89	0,82	0,86	0,67	2,14	-	2,35	3,63	2,03	5,41
X	1,08	1,77	0,77	0,79	0,75	-	-	-	4,05	1,99	4,75
XI	1,05	1,75	0,87	0,78	0,76	-	-	-	5,26	-	4,51
XII	1,13	1,80	1,05	0,91	0,84	-	-	-	7,00	-	4,77
2010 I-XII	1,36	1,88	1,03	0,93	0,76	1,54	0,99	2,00	5,09	1,91	4,87
2011 I	1,46	1,95	1,21	1,02	0,91	-	-	-	-	-	4,98
II	1,44	1,98	1,42	1,05	0,90	-	-	-	-	-	4,67
III	1,42	2,05	1,80	1,15	1,02	-	-	-	5,38	-	4,95
IV	1,36	2,05	1,86	1,19	1,26	-	-	-	5,74	-	4,68
V	1,45	2,12	2,29	1,41	1,94	-	-	-	3,64	-	4,40
VI	2,20	2,41	2,40	1,48	1,12	-	1,46	-	2,49	-	4,33
VII	1,33	2,35	0,33	1,09	0,68	1,24	0,86	-	2,22	1,35	4,71
VIII	0,91	1,86	0,38	0,69	0,48	1,06	0,61	0,82	1,25	1,22	4,79
IX	0,51	1,46	0,23	0,59	0,46	1,28	0,73	0,82	1,65	1,98	4,96
X	0,50	1,14	0,26	0,57	0,46	-	-	-	2,42	2,11	5,07
XI	0,45	1,10	0,23	0,58	0,45	-	-	-	4,13	-	5,32
Wskaźnik zmian w %											
<u>XI 2011</u> X 2011	90	96	88	102	98	x	x	x	171	x	105
<u>XI 2011</u> XI 2010	43	63	26	74	59	x	x	x	79	x	118

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSIR MRiRW, ^c ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew na kostkę	Buraki	Pietruszka	Fasola szparag. ^a	Brokuly różyczk. ^a	Kalafory różyczk. ^a	Ogórki do konserw. ^a	Pomidory do mrożenia ^a	Pomidory do tłoczenia ^a
2010 IX	1,23	0,49	0,31	0,20	-	0,80	1,51	1,06	2,00	0,58	0,33
X	1,30	0,49	0,25	0,20	0,90	-	1,83	1,33	-	0,60	0,32
XI	1,45	0,67	0,24	0,25	0,85	-	1,96	1,57	-	-	-
XII	1,56	0,77	0,27	0,28	0,90	-	2,10	1,65	-	-	-
2010 I-XII	1,41	0,54	0,33	0,25	0,88	0,78	1,70	1,27	1,45	0,59	0,33
2011 I	1,56	0,77	0,44	0,31	0,87	-	-	-	-	-	-
II	1,23	0,90	0,50	0,35	-	-	-	-	-	-	-
III	1,18	1,28	0,54	0,46	-	-	-	-	-	-	-
IV	1,18	1,65	-	0,50	-	-	-	-	-	-	-
V	1,15	1,70	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,77	-	-	-	-	-	1,78	1,20	1,80	-	-
VII	0,69	-	-	-	-	0,74	1,56	1,16	1,71	-	-
VIII	0,63	0,28	-	-	-	0,71	1,55	1,00	1,09	0,53	0,36
IX	0,67	0,27	0,25	0,28	-	0,66	1,44	0,96	-	0,54	0,36
X	0,59	0,26	0,25	0,22	-	0,67	1,42	0,95	-	-	0,33
XI	0,51	0,23	0,23	0,20	0,60	-	1,42	0,95	-	-	-
Wskaźnik zmian w %											
<u>XI 2011</u> X 2011	86	88	92	91	x	x	100	100	x	x	x
<u>XI 2011</u> XI 2010	35	34	96	80	71	x	72	61	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemiaki
2010 IX	2,70	0,63	1,54	0,66	1,15	3,03	0,58	-	2,12	0,83	1,50	0,48	0,60
X	3,79	-	1,41	0,69	1,19	3,44	0,61	1,50	1,45	0,95	1,53	0,48	-
XI	4,64	-	1,32	0,71	1,23	-	0,59	1,48	1,46	0,90	1,50	0,52	-
XII	-	-	1,53	1,00	1,33	-	0,68	-	1,49	1,06	1,58	0,57	0,81
2010 I-XII	3,70	0,57	1,69	0,83	1,10	2,99	0,68	2,02	1,93	1,09	1,57	0,47	0,62
2011 I	-	-	1,93	1,24	1,34	-	0,80	1,86	1,65	1,15	2,15	0,71	0,86
II	-	-	2,08	1,31	1,33	-	0,88	2,50	1,65	1,13	1,80	0,70	0,92
III	-	-	2,77	1,84	1,39	-	0,96	3,00	1,94	1,15	1,80	0,98	1,02
IV	5,77	-	2,95	1,99	1,46	-	1,03	-	2,00	1,12	-	1,43	0,95
V	3,39	-	1,42	1,81	-	-	1,09	-	-	1,03	-	2,20	-
VI	1,96	1,10	0,63	0,60	1,50	-	1,10	-	-	0,65	-	1,18	1,05
VII	1,85	0,70	0,60	0,31	1,03	-	0,80	-	2,45	1,08	2,48	0,63	0,41
VIII	1,30	0,53	0,41	0,28	0,40	3,50	0,48	-	1,50	0,73	1,85	0,44	0,25
IX	1,94	0,47	0,83	0,23	0,39	3,47	0,45	1,75	0,85	0,39	1,32	0,39	0,23
X	2,54	-	0,78	0,22	0,33	3,51	0,41	1,52	0,76	0,32	1,35	0,34	0,23
XI	3,00	-	0,66	0,22	0,36	-	0,41	1,58	0,78	0,28	1,35	0,30	0,22
Wskaźnik zmian w %													
<u>XI 2011</u> X 2011	118	x	85	100	109	x	100	104	103	88	100	88	96
<u>XI 2011</u> XI 2010	65	x	50	31	29	x	69	107	53	31	90	58	x

^a cena za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne	Marynaty	
2010 V		3 527	25 104	4 948	2 611
VI		3 573	24 326	4 426	4 439
VII		3 034	29 506	15 363	15 284
VIII		3 439	43 319	12 776	19 052
IX		3 435	61 474	20 536	8 351
X		3 387	72 527	11 415	8 048
XI		3 467	62 157	8 110	6 559
XII		3 459	42 677	7 435	3 980
2010 I-XII		40 304	502 798	109 800	83 440
2011 I		2 774	39 098	8650	3 015
II		3 236	33 982	10 668	3 244
III		3 404	38 993	12 850	3 936
IV		4 411	25 240	10 022	3 560
V		3 437	18 899	10 037	2 235
VI		3 668	24 673	20 610	2 904
VII		2 457	33 754	19 818	12 577
VIII		3 195	64 549	20 094	16 863
IX		3086	73970	34777	7734
Wskaźnik zmian w %					
<u>IX 2011</u> IX 2010		90	120	169	93

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2010												2011									IX 2011 IX 2010 (%)
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX						
Warzywa ogółem	26213	33110	32695	33921	24705	30428	401947	22759	27602	49904	38647	42369	32962	24225	31851	34906	107					
Cebula	6579	8849	7691	7390	7500	7806	118970	5852	7504	15915	10354	11697	6381	5350	8934	8859	115					
Kapusta	1072	1587	3412	2552	3169	5677	54136	5246	6990	11469	8644	3333	1707	1393	1650	2382	70					
Marchew	1615	1113	1739	1532	1595	2105	37971	1775	1924	3287	3540	3976	3229	933	884	1285	74					
Ogórki	3182	4178	1014	398	218	412	12165	203	240	350	1040	1165	943	3132	2949	942	93					
Pomidory	8758	11206	9319	12566	3642	3335	71914	1508	718	1396	3424	11379	12281	5675	8611	10554	113					
Kalafiory	955	2118	2635	2145	1223	504	13417	128	188	421	418	436	2812	3424	2817	2708	103					
Przetwory ogółem	28588	32019	43462	49714	50120	43022	506901	40717	46010	50682	37721	32135	33482	28322	32444	39227	90					
Susze	1723	1782	2010	1931	1701	1955	21182	1791	1915	1991	1699	1668	1427	1733	1046	1155	57					
Marynaty	1871	2086	2980	3126	3035	3113	31534	2400	2094	3531	2838	2611	2083	1991	2250	2746	92					
Konserwy	2776	2984	4278	5155	5429	4545	46123	3560	4076	4298	3677	2718	2459	2302	2603	3956	92					
-kapusta kwasz.	445	549	607	718	941	968	8185	706	730	962	927	579	610	301	387	556	92					
Mrożonki	18701	21626	30197	35286	35144	28828	353744	27987	32936	34415	24526	20008	22271	18340	22316	27258	90					
Pieczarki i ich przetwory	14060	14642	16633	20076	20636	20402	217806	17814	18738	20449	18849	18766	14325	12214	15049	15925	96					
Warzywa ogółem	17050	17925	19323	20697	13596	16409	199421	11920	13850	24487	18864	22347	16873	12584	15112	18026	93					
Cebula	2787	3198	3215	3324	3584	3599	45125	3057	3425	6148	3780	3541	2391	1998	3089	3076	96					
Kapusta	405	454	883	624	728	1558	13010	1643	2440	4658	3068	1380	517	327	341	485	55					
Marchew	406	237	392	292	343	461	6942	436	532	810	772	790	634	299	213	320	82					
Ogórki	1311	1356	632	334	194	421	6577	207	271	377	1021	981	514	1063	772	467	74					
Pomidory	8002	8512	8045	10572	3664	2941	63291	1293	787	1864	3096	8413	7021	4359	5437	7010	87					
Kalafiory	654	1245	1526	1300	734	327	7853	100	148	321	264	374	1435	1431	1241	1543	101					
Przetwory ogółem	21009	22210	29831	34580	34972	30804	348795	29042	33281	37143	27278	24195	25193	21068	23859	28403	95					
Susze	2747	2906	3433	3672	3330	2658	35465	3111	3327	3478	2657	2821	2266	2774	2801	3041	89					
Marynaty	1595	1997	2622	2952	2677	2767	27969	2001	1856	3025	2462	2354	1887	1805	2016	2686	102					
Konserwy	2850	2732	3946	4360	4856	4036	43620	3151	3945	4322	3271	2769	2690	2471	2746	4055	103					
-kapusta kwasz.	237	245	323	419	579	625	4564	457	478	631	642	404	420	213	222	358	111					
Mrożonki	10129	11115	16015	19661	19755	17152	189742	16362	19413	19997	13977	11246	12485	10145	12360	14396	90					
Pieczarki i ich przetwory	20103	20028	23155	27350	28375	29180	299730	25885	25247	29960	26774	27074	21675	18855	21847	23014	99					

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2010												2011									IX 2011 IX 2010 (%)
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX						
	21536	10852	18937	25558	43238	43788	435884	48202	48468	65659	54954	57372	42624	19950	8411	8896						
Warzywa ogółem	5206	3528	8748	8308	10921	8358	107544	7963	7758	10241	8720	11930	14032	6956	2007	2084						
Cebula	628	471	1956	4482	4008	2652	25224	1660	1502	2985	4555	3786	800	80	141	799						
Kapusta	3828	1161	476	509	563	1532	37639	1854	2537	4138	5243	7915	11900	2839	947	205						
Marchew	1181	339	1107	2196	4455	4956	32971	5653	5229	4934	2925	1135	1191	664	39	663						
Ogórki	5412	1918	2537	2486	10320	12500	104984	15130	14248	19292	12458	13390	7894	4243	1220	1106						
Pomidory	2729	1080	1736	2681	3956	3615	37174	4122	4276	4568	3305	4537	3548	3261	1967	1969						
Papryka	323	711	668	461	297	681	6243	174	169	448	771	854	321	493	656	516						
Czosnek	18996	17766	19373	19332	20864	18081	226352	19309	19630	21880	14906	15139	14257	14251	18606	17491						
Przetwory ogółem	2780	2285	3362	3810	3739	3065	40024	3912	4545	4594	2308	1964	2251	1782	2360	3653						
Mrożonki	2227	1814	1420	1216	1396	1499	20378	2439	1504	1308	1669	1571	1482	1938	1739	1358						
Marynaty	1166	1226	1092	2082	2261	1589	17794	1562	1764	1373	885	1241	997	604	1111	1425						
Konserwy	2865	3233	4467	3985	5103	4764	42489	3280	3848	5140	3204	3101	2609	2924	4259	3215						
-kukurydza																						
-kukurydza	1211	1455	2089	2038	2710	2156	19556	1295	1618	2649	1649	776	745	1225	2496	1591						
konserw.	8194	7217	7221	6266	5904	4914	80499	5743	5035	6292	4653	5062	5131	5438	6771	5778						
Koncentrat pomid.	14750	6867	10468	14705	33865	40321	352220	40683	43595	54577	40908	36254	16596	10866	6153	6063						
Warzywa ogółem	1280	759	1851	1775	2166	1926	27164	1907	1936	3036	1726	2200	2007	1102	453	544						
Cebula	222	147	291	635	834	606	6486	488	575	1437	2229	1837	223	33	32	172						
Kapusta	838	286	118	163	235	494	9847	608	849	1319	1503	2301	2880	612	258	79						
Marchew	446	110	629	1415	4355	4323	31152	4742	5244	4044	2145	704	495	308	27	350						
Ogórki	5440	1585	2883	3086	11991	14604	118452	15031	15784	19897	12341	10838	3899	2604	1104	1244						
Pomidory	3738	996	1335	2357	4803	6684	57240	6170	6407	7643	6625	7092	3644	3673	2193	1372						
Czosnek	683	1376	1356	915	717	1611	12012	420	511	1061	1513	1766	714	1093	681	470						
Przetwory ogółem	16521	15889	17383	17459	18719	18070	207700	18818	17661	21042	14482	14973	14515	13324	17910	16842						
Mrożonki	1959	1657	2358	2827	2795	2369	28418	2831	3428	3550	1759	1638	1793	1434	1620	2870						
Susze	2959	2981	2232	2574	2975	3550	37750	5364	2355	2898	3388	3216	3157	2362	3139	2431						
Marynaty	1002	1073	1091	1661	1454	1471	15224	1328	1522	1405	892	1293	983	633	1054	1336						
Konserwy	3192	3597	5040	4334	5204	5154	47541	3459	4297	5752	3511	3379	3249	3541	4766	3986						
-kukurydza																						
-kukurydza	991	1211	1870	1725	2325	1922	17674	1050	1402	2258	1500	706	707	1168	2389	1476						
konserw.	5882	5039	4999	4373	4414	3642	57911	4068	3824	4680	3403	3551	3797	3892	5075	4204						
Koncentrat pomid.																						

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafioły	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2010 VII	0,43	0,41	0,25	0,42	0,92	0,69	1,43	0,83	0,49	0,52
VIII	0,36	0,30	0,21	0,32	0,76	0,59	1,40	0,84	0,42	0,52
IX	0,43	0,26	0,22	0,60	0,88	0,58	1,45	0,77	0,48	0,49
X	0,47	0,24	0,18	0,81	0,84	0,61	1,40	0,79	0,54	0,54
XI	0,49	0,23	0,20	0,77	1,02	0,61	1,38	0,77	0,59	0,51
XII	0,49	0,28	0,20	1,03	0,89	0,77	1,37	0,74	0,60	0,48
2010 I-XII	0,37	0,24	0,18	0,55	0,88	0,59	1,16	0,81	0,52	0,50
2011 I	0,52	0,31	0,25	1,02	0,86	0,78	1,48	0,78	0,64	0,55
II	0,46	0,35	0,28	1,13	1,10	0,78	1,39	0,86	0,65	0,53
III	0,39	0,41	0,25	1,08	1,34	0,77	1,50	0,76	0,67	0,54
IV	0,36	0,36	0,22	0,98	0,91	0,63	1,43	0,75	0,69	0,52
V	0,30	0,41	0,20	0,84	0,74	0,86	1,44	0,77	0,70	0,51
VI	0,36	0,31	0,20	0,57	0,57	0,49	1,54	0,81	0,69	0,55
VII	0,37	0,23	0,32	0,34	0,78	0,42	1,55	0,82	0,71	0,50
VIII	0,35	0,21	0,24	0,26	0,63	0,44	1,47	0,83	0,57	0,54
IX	0,35	0,20	0,25	0,20	0,66	0,57	1,46	0,81	0,64	0,51
Wskaźnik zmian w %										
<u>IX 2011</u> <u>VIII 2011</u>	100	95	104	192	105	130	99	98	112	94
<u>IX 2011</u> <u>IX 2010</u>	81	77	114	83	75	98	101	105	133	104

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafioły gruntowe ^a
2010 V	1,90	1,17	1,04	0,78	-	-	4,07	5,29	-
VI	2,08	1,85	1,53	1,08	2,62	-	1,83	4,01	-
VII	2,03	1,49	1,13	1,74	1,27	-	1,24	5,03	3,26
VIII	1,98	0,94	0,96	1,48	0,98	1,27	1,06	2,58	2,57
IX	1,18	0,94	0,90	0,78	2,53	1,62	2,24	3,81	2,99
X	1,18	0,82	0,84	0,83	4,98	1,37	3,15	3,79	2,28
XI	1,12	1,08	0,83	0,83	-	-	5,93	5,32	-
XII	1,22	1,25	0,98	0,87	-	-	7,54	6,25	-
2010 I-XII	1,49	1,08	1,00	0,96	2,48	1,42	5,62	5,01	2,78
2011 I	1,45	1,45	1,17	1,09	-	-	-	5,40	-
II	1,44	1,64	1,21	1,06	-	-	-	-	-
III	1,39	2,01	1,27	1,19	-	-	5,43	15,28	-
IV	1,28	2,31	1,27	1,54	-	-	3,42	6,13	-
V	1,39	2,53	1,43	2,36	4,55	-	2,68	4,17	-
VI	1,53	2,09	1,96	2,25	2,23	-	1,60	2,22	1,91
VII	1,54	0,53	1,04	0,81	1,23	-	1,18	2,11	1,75
VIII	1,10	0,46	0,79	0,73	1,22	1,01	1,47	1,38	1,78
IX	0,62	0,43	0,79	0,62	2,23	0,97	1,51	1,87	2,34
X	0,50	0,50	0,68	0,52	4,33	0,96	4,42	2,70	2,47
XI	0,47	0,38	0,71	0,58	-	-	5,50	4,01	-
Wskaźnik zmian w %									
<u>XI 2011</u> <u>X 2011</u>	94	76	104	112	x	x	124	149	x
<u>XI 2011</u> <u>XI 2010</u>	42	35	86	70	x	x	93	75	x

^a ceny za sztukę

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2010 VIII	3,44	11,72	3,54	3,55	3,29	6,55	1,89
IX	3,37	11,39	3,59	3,74	3,40	6,53	1,91
X	3,28	11,98	3,94	3,80	3,39	6,56	1,91
XI	3,23	11,87	3,95	3,88	3,40	6,52	1,93
XII	3,20	11,98	3,84	3,82	3,60	6,56	1,88
2010 I-XII	3,40	11,43	3,53	3,58	3,32	6,60	1,91
2011 I	3,21	12,29	3,84	3,91	3,76	6,48	1,88
II	3,17	12,33	3,71	4,09	3,71	6,43	1,84
III	3,13	12,31	3,77	4,05	3,64	6,48	1,84
IV	3,11	12,20	3,57	4,00	3,59	6,47	1,82
V	3,19	12,43	3,60	4,12	3,53	6,47	1,83
VI	3,17	12,22	3,50	4,03	3,51	6,63	1,85
VII	3,14	12,13	3,37	3,93	3,48	6,75	1,86
VIII	3,01	12,12	3,40	3,93	3,42	6,84	1,86
IX	3,07	12,44	3,48	3,91	3,62	6,85	1,87
X	3,10	12,25	3,32	3,82	3,64	6,87	1,90
Wskaźnik zmian w %							
<u>X 2011</u> <u>IX 2011</u>	101	98	95	98	101	100	102
<u>X 2011</u> <u>X 2010</u>	95	102	84	101	107	105	99

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafiory*	Pieczarki
2010 VIII	2,56	3,67 ^a	1,97	1,87	7,44	5,92	6,29	4,43	2,11	3,87	7,34
IX	2,29	1,94	1,77	1,66	5,39	5,26	5,35	5,35	3,14	4,33	7,36
X	2,17	1,62	1,72	1,57	4,62	4,64	5,68	5,67	4,81	3,69	6,97
XI	2,15	1,62	1,71	1,56	4,26	4,47	7,31	6,94	-	3,96	6,83
XII	2,25	1,77	1,85	1,63	4,34	5,44	11,50	8,25	-	4,76	7,19
2010 I-XII	2,39	1,55	1,93	1,70	5,12	5,85	10,27	7,27	3,41	5,25	6,99
2011 I	2,46	2,11	2,12	1,77	4,60	6,70	12,58	8,20	-	6,86	7,22
II	2,51	2,29	2,23	1,82	4,64	6,34	11,17	7,89	-	6,58	7,01
III	2,54	2,75	2,29	1,89	4,76	6,22	11,59	7,50	-	6,41	7,03
IV	2,55	3,16	2,36	2,22	5,16	6,06	12,96	8,12	-	6,53	6,99
V	2,59	3,46	2,56	2,71	6,68	5,97	13,37	6,52	-	5,77	6,83
VI	2,88	2,50	2,76	3,49	7,43	6,12	9,18	4,03	3,26	3,52	6,79
VII	2,91	1,99	2,39	2,28	7,51	6,15	8,31	3,80	2,35	3,05	7,04
VIII	2,30	1,83	1,78	1,65	4,58	5,13	5,76	2,63	2,17	2,63	7,20
IX	1,81	0,88	1,63	1,42	3,54	4,50	4,94	2,77	3,03	3,21	7,19
X	1,50	0,79	1,52	1,35	3,16	4,08	5,38	3,61	4,61	3,36	7,14
Wskaźnik zmian w %											
<u>X 2011</u> <u>IX 2011</u>	83	90	93	95	89	91	109	130	152	105	99
<u>X 2011</u> <u>X 2010</u>	69	49	88	86	68	88	95	64	96	91	102

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Fasola szparagowa mrożona	Szpinak mrożony	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczup	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny ^a
2010 VIII	5,49	13,70	-	6,94	8,76	7,40	9,75	3,84	5,95	8,71	4,27
IX	5,49	13,85	-	6,94	8,72	7,42	9,80	3,81	6,03	8,77	4,23
X	5,53	13,80	-	7,00	8,76	7,42	9,85	3,80	6,00	8,74	4,24
XI	5,53	13,60	-	7,08	8,82	7,48	9,85	3,79	5,90	8,63	4,23
XII	5,41	13,45	-	7,24	8,94	7,70	9,75	3,64	5,75	8,40	4,24
2010 I-XII	5,46	13,82	-	6,93	8,77	7,42	9,84	3,80	5,92	8,68	4,27
2011 I	5,47	13,80	-	7,32	9,02	7,76	9,75	3,83	5,85	8,60	4,25
II	5,46	13,80	-	7,38	9,12	7,86	9,75	3,83	5,95	8,77	4,28
III	5,51	13,85	-	7,48	9,14	7,88	9,80	3,83	5,95	8,77	4,29
IV	5,46	13,85	-	7,58	9,22	8,04	9,75	3,84	5,75	8,63	4,30
V	5,52	14,05	-	7,62	9,24	8,06	9,75	3,84	5,90	8,71	4,30
VI	5,50	14,19	-	7,56	9,26	8,10	9,80	3,84	5,92	8,77	4,29
VII	5,50	14,20	-	7,66	9,30	8,10	9,85	3,86	5,90	8,77	4,28
VIII	5,56	14,35	-	7,70	9,32	8,10	9,95	3,85	5,90	8,89	4,27
IX	5,52	14,25	-	7,70	9,30	8,12	9,80	3,85	5,90	8,97	4,26
X	5,73	14,30	-	7,74	9,32	8,10	9,85	3,85	5,92	9,00	4,25
Wskaźnik zmian w %											
<u>X 2011</u> IX 2011	104	100	x	101	100	100	101	100	100	100	100
<u>X 2011</u> X 2010	104	104	x	111	106	109	100	101	99	103	100

^a w zł/l, ^b cena koncentratu pomidorowego w zł/kg: do 2008 r. po przeliczeniu opakowania puszka 0,07 kg, od 2009 r. po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

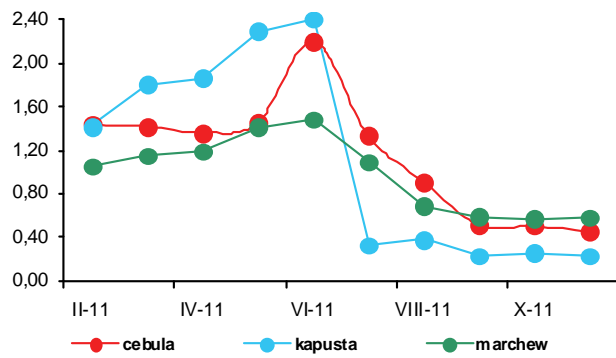
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych w Polsce i w Niemczech (%)

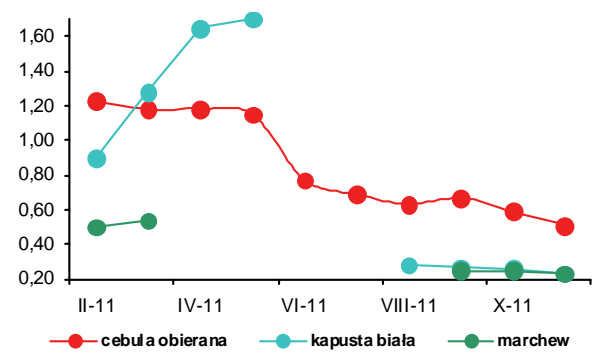
Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafioły
2010 III	78	80	45	27	-	-
IV	81	79	40	25	-	-
V	79	81	45	24	45	-
VI	40	64	44	29	47	-
VII	39	62	43	30	50	48
VIII	40	65	37	29	-	-
IX	41	68	39	31	-	-
X	48	74	39	29	-	-
XI	43	78	42	30	-	-
2011 I	48	80	44	31	-	-
II	45	83	45	31	-	-
III	69	75	47	32	-	-
IV	68	74	38	35	-	-
V	59	78	40	29	38	-
VI	63	68	45	34	29	45
VII	58	59	39	29	35	48
VIII	41	61	40	30	40	50
IX	45	68	39	31	48	-
X	44	67	40	32	-	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agrarmarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy.

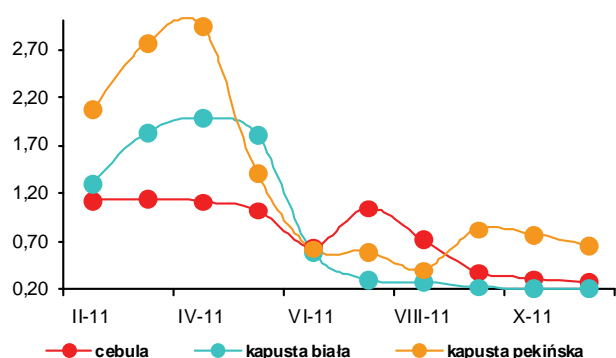
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

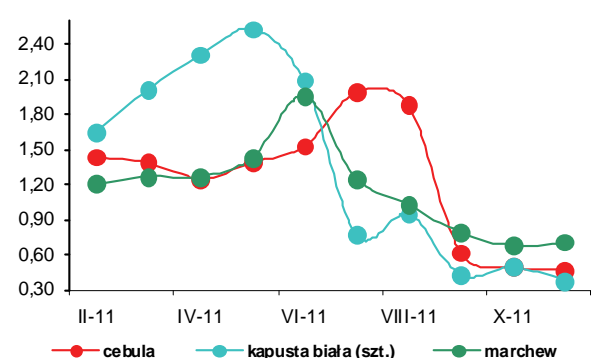
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

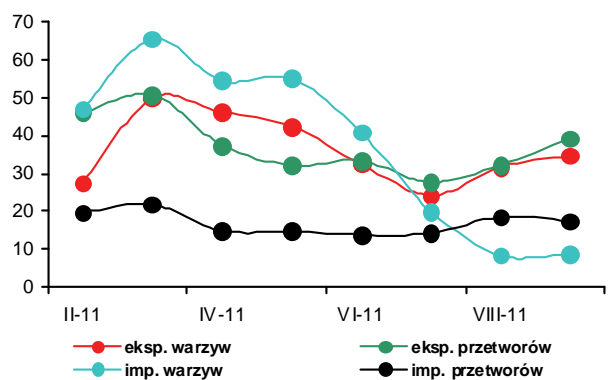
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

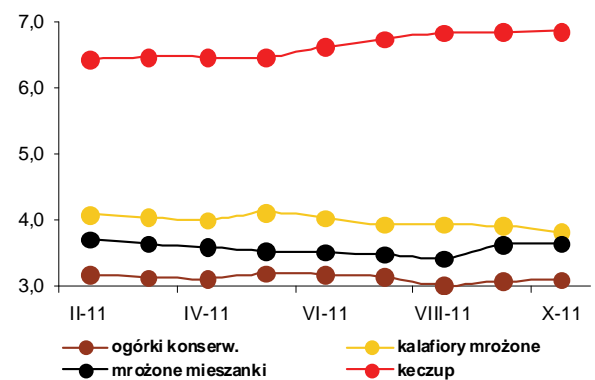
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

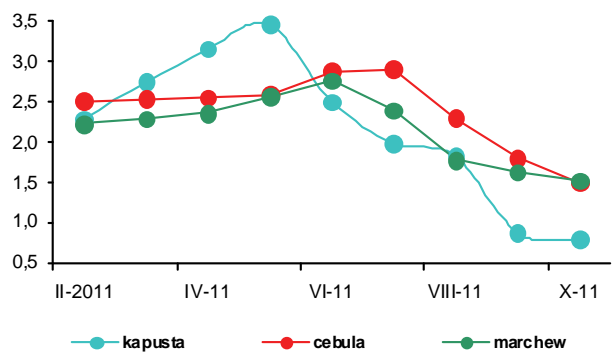
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

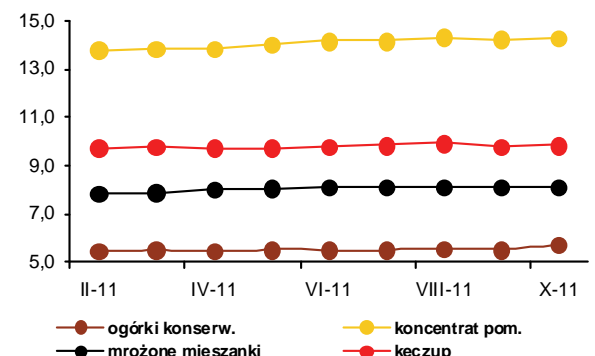
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Bożena Nosecka

Irena Strojewska

W listopadzie 2011 r. średnie ceny jabłek na rynkach hurtowych były o 30% niższe niż w listopadzie roku poprzedniego, a gruszek o 20%. Ceny płacone w skupie przez spółdzielnie ogrodnicze i oferowane przez firmy eksportowe zmniejszyły się odpowiednio o 27 i 33%. Jabłka kierowane do produkcji zagęszczonego soku jabłkowego potaniały o 9%. Na rynkach hurtowych tańsze niż w listopadzie 2010 r. były także truskawki (o 5%), pomarańcze (o 4%) cytryny (o 2%) i winogrona (o 1%). Podrożały jedynie banany (o 3%) i mandarynki (o 5%). W porównaniu do października 2011 r. ceny jabłek na rynkach hurtowych były o 2% wyższe, płacone przez firmy eksportowe o 11%, a obniżyły się o 4% w spółdzielniach ogrodniczych. Na rynkach hurtowych tańsze były też mandarynki (o 17%) i cytryny (o 3%). Podrożały natomiast winogrona (o 23%), truskawki (o 11%), gruszki (o 6%), a także banany (o 4%). W spółdzielniach ogrodniczych i w skupie na eksport podrożały gruszki odpowiednio o 36% i 3%.

W październiku 2011 r. w relacji do października roku poprzedniego średnie ceny detaliczne owoców i ich przetworów obniżyły się o 3,6%, przy wzroście cen żywności o 4,1%. Ceny owoców strefy umiarkowanej spadły o 1,7%, owoców południowych o 9,3%, a przetworów owocowych wzrosły o 12,4%. Podrożały orzechy (o 13,8%), owoce jagodowe (o 9,9%), a także śliwki (o 5,7%). Jabłka potaniały o 16,2%, gruszki o 12,2%, owoce cytrusowe o 14,0%, a banany o 2,0%. W październiku wyższe niż we wrześniu 2011 r. były ceny detaliczne pomarańcz, bananów, winogron i śliwek. Niższe były ceny cytryn, mandarynek, gruszek i jabłek.

W firmach średnich i dużych produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych zmniejszyła się we wrześniu 2011 r. w relacji do września roku

poprzedniego o 6% do 41,3 tys. ton. Najbardziej obniżyła się produkcja soków wytwarzanych z owoców cytrusowych (o 17%). Wyższa była natomiast produkcja soków pitnych jabłkowych (o 9%) i pozostałych soków warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych (o 2%). Produkcja owoców mrożonych obniżyła się o 27%, a dżemów o 8%. Wzrosła o 150% produkcja soków zagęszczonych, a kompotów i owoców pasteryzowanych o 12%. W miesiącach I-IX 2011 r. produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych zmniejszyła się w relacji do analogicznego okresu roku poprzedniego o 17% do 325,9 tys. ton. Najbardziej obniżyła się produkcja soków wytwarzanych z owoców cytrusowych (o 34%). Wzrosła o 15% produkcja dżemów i o 11% owoców mrożonych. W październiku wyższe niż w październiku 2010 r. były ceny zbytu wszystkich objętych badaniem przetworów owocowych, a najbardziej (odpowiednio o 40 i 45%) zwiększyła się cena zbytu dżemów wytwarzanych z czarnych porzeczek i truskawek.

We wrześniu 2011 r. eksport owoców świeżych był o 38% wyższy, a przetworów owocowych o 9% niższy niż we wrześniu roku poprzedniego. O wzroście eksportu owoców świeżych zdecydowało ponad dwukrotne zwiększenie sprzedaży jabłek, a także gruszek (o 81%), śliwek (o 66%) i malin (o 59%). W grupie przetworów owocowych eksport zagęszczonego soku jabłkowego obniżył się o 17%, mrożonek o 16%, a truskawek w puszkach o 14%. W wyniku wzrostu cen eksportowych większości przetworów – głównie zagęszczonego soku jabłkowego (o 29%), wpływy z eksportu przetworów owocowych zwiększyły się o 19% do 89,1 mln euro. Natomiast wpływy z zagranicznej sprzedaży owoców, głównie w wyniku obniżenia cen jabłek, spadły o 1% do 21,1 mln euro. Import owoców świeżych był niższy o 11% i wynosił 82,3 tys. ton, a przetworów wzrósł o 2% do poziomu 27,5 tys. ton. Wartość importu owoców i ich przetworów zmniejszyła się o 3% do 107,7 mln euro. We wrześniu 2011 r. dodatnie saldo obrotów owocami i ich przetworami wyniosło 2,5 mln euro wobec ujemnego w wysokości 14,6 mln euro we wrześniu roku poprzedniego. W miesiącach I-IX 2011 r. dodatnie saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 65,0 mln euro, wobec 18,1 mln euro w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wzrost salda spowodowany był wzrostem wartości eksportu o 14% i i obniżeniem wartości importu o 3%.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)^a

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2010 IX	1,77	2,43	-	-	-	2,59	1,77
X	1,75	2,23	-	-	-	3,80	2,66
XI	1,77	2,67	-	-	-	-	-
XII	1,79	2,80	-	-	-	-	-
2010 I-XII	1,32	2,36	3,37	3,19	4,91	3,36	1,85
2011 I	1,82	2,87	-	-	-	-	-
II	1,92	3,18	-	-	-	-	-
III	2,10	3,37	-	-	-	-	-
IV	2,39	3,18	-	-	-	-	-
V	2,50	-	-	-	-	-	-
VI	2,63	-	3,93	-	-	-	-
VII	2,13	-	-	2,80	2,84	2,21	2,19
VIII	1,65	2,18	-	2,30	3,30	1,82	1,65
IX	1,17	1,89	-	-	5,00	2,30	1,52
X	1,36	1,80	-	-	-	3,05	3,27
XI	1,30	2,45	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>XI 2011</u> X 2011	96	136	x	x	x	x	x
<u>XI 2011</u> XI 2010	73	92	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)^a

Miesiące	Jabłka przemysłowe	Truskawki bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2010 IX	0,38	-	-	-	-	3,23	0,75	-	-	1,60
X	0,59	-	-	-	-	3,53	-	-	-	-
XI	0,77	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,84	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2010 I-XII	0,36	2,75	1,64	1,08	1,92	3,20	0,75	2,42	2,20	1,49
2011 I	0,57	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,64	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,66	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,62	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,68	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,40	3,87	3,10	1,50	4,00	2,63	-	-	-	-
VII	0,43	4,85	3,80	1,66	4,17	2,24	-	2,44	1,84	-
VIII	0,42	-	-	-	-	2,27	0,74	2,65	2,05	0,92
IX	0,42	-	-	-	-	2,26	0,90	-	-	1,10
X	0,51	-	-	-	-	2,53	-	-	-	1,08
XI	0,70	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)										
<u>XI 2011</u> X 2011	137	x	x	x	x	x	x	x	x	
<u>XI 2011</u> XI 2010	91	x	x	x	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukaszówka	Truskawki	Czeresnie	Śliwki
2010 IX	1,24	1,78	1,75	-	1,30	1,30	1,24	2,11	2,05	-	-	1,45
X	1,34	1,69	1,78	1,38	1,35	1,31	1,30	2,13	2,08	-	-	1,89
XI	1,38	1,65	1,74	1,41	1,33	1,35	1,34	2,24	2,12	-	-	-
XII	1,42	1,72	1,70	1,42	1,34	1,39	1,37	2,35	2,36	-	-	-
2010 I-XII	0,98	1,34	1,45	0,88	0,89	0,89	0,89	1,99	1,99	4,44	7,00	1,67
2011 I	1,58	1,90	1,90	1,54	1,45	1,55	1,55	2,46	2,46	-	-	-
II ^a	1,76	2,16	2,14	1,83	1,67	1,73	1,69	2,50	2,50	-	-	-
III ^a	1,92	2,29	2,26	2,07	1,92	1,98	1,98	-	-	-	-	-
IV ^a	2,09	2,40	2,32	2,13	2,07	2,10	2,09	-	-	-	-	-
V ^a	2,46	2,40	2,85	2,61	2,51	2,53	2,51	-	-	-	-	-
VI ^a	2,47	-	-	2,67	2,54	2,64	2,60	-	-	4,84	5,00	-
VII	2,00	-	-	2,88	2,50	2,65	-	-	-	-	5,25	-
VIII	1,07	-	-	-	-	-	-	1,83	-	-	-	1,35
IX	0,79	1,08	-	-	-	-	0,82	1,61	1,65	-	-	1,30
X	0,83	1,10	1,04	0,89	0,81	0,87	0,82	1,58	1,50	-	-	1,93
XI	0,92	1,25	1,15	0,93	0,90	0,91	0,88	1,62	1,63	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)												
<u>XI 2011</u> X 2011	111	114	111	104	111	105	107	103	109	x	x	x
<u>XI 2011</u> XI 2010	67	76	66	66	68	67	66	72	77	x	x	x

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne, owocowe i owocowo-warzywne ^a	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
2010 IX	7 232	10 546	24 154	21 617	21 018	4 568	7 446
X	8 580	10 443	24 802	42 563	13 320	3 618	7 692
XI	7 363	12 140	23 812	15 197	13 020	3 780	10 280
XII	8 202	12 812	19 402	6 987	11 001	3 553	4 898
2010 I-XII	94 514	155 268	271 377	132 754	278 160	45 952	89 016
2011 I	4 466	8 120	19 506	1 803 ^b	10 869	3 531	4 485
II	4 062	5 567	19 501	1 834 ^b	11 190	4 227	4 883
III	6 517	9 649	25 715	1 202 ^b	10 562	4 826	5 461
IV	7 234	11 819	19 108	980 ^b	8 520	4 383	5 236
V	7 353	11 461	20 492	1 227 ^b	8 366	3 847	5 045
VI	7 151	8 542	16 017	1 702 ^b	65 466	4 733	4 902
VII	6 227	7 897	22 384	12 728	86 230	4 393	5 075
VIII	6 059	7 558	22 279	12 426	38 107	5 293	5 140
IX	7 876	8 798	24 571	31 067	27 643	4 889	5 744
Wskaźniki zmian (%)							
<u>IX 2011</u> VIII 2011	130	116	110	250	73	92	112
<u>IX 2011</u> IX 2010	109	83	102	144	132	107	77

^a łącznie z pojedynczymi sokami warzywnymi (bez soku pomidorowego), ^b ze względu na zmiany w klasyfikacji GUS dane z 2011 r. nie są porównywalne z danymi w latach poprzednich

Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2011*												IX 2011 IX 2010 (%)				
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V		VI	VII	VIII	IX
Owoce świeże	57 991	31 860	26 406	21 758	27 098	53 903	912 600	69 026	88 329	110 990	75 440	59 384	45 218	34 233	33 515	36 505	138
Jabłka	27 803	6 144	7 646	10 347	13 978	29 432	724 700	49 289	72 696	96 803	63 935	48 226	18 659	6 246	9 286	16 485	216
Gruszki	274	545	1 185	1 460	1 641	1 813	12 100	965	1 278	2 037	1 912	1 532	763	251	835	2 145	181
Truskawki	2 482	233	93	57	76	38	15 043	31	28	61	155	300	11 772	1 013	228	38	40
Śliwki	654	2 257	2 487	1 372	158	59	7 081	1	3	5	11	43	170	834	3 236	4 117	166
Maliny	5 556	3 812	3 636	1 037	167	265	16 142	62	31	178	62	36	209	4 340	4 467	5 779	159
Wiśnie	2 717	1 408	8	12	9	11	4 617	-	21	16	-	-	648	4 160	792	6	73
Przetwory owocowe	74 338	66 503	60 540	60 407	52 659	42 529	743 207	43 048	47 242	49 662	48 633	48 775	52 192	64 404	58 344	55 370	91
Zagęszczony sok jabłkowy	20 447	19 269	17 935	23 181	17 172	12 358	236 921	9 845	13 684	14 472	16 225	18 246	13 166	14 431	13 571	14 901	83
Truskawki w puszkach	722	602	544	595	653	543	7 978	356	452	503	575	455	2 021	677	577	465	86
Wiśnie w puszkach	674	1 063	542	473	473	346	7 690	369	338	380	298	164	185	231	714	861	159
Dzemy	2 351	3 216	2 128	2 210	2 195	1 974	27 794	1 688	2 149	2 220	2 334	1 943	3 285	2 188	2 404	2 776	130
Mrożonki	34 741	29 409	27 045	22 625	20 545	14 914	308 074	21 212	20 500	21 771	19 155	17 389	22 130	34 817	27 142	22 825	84
Owoce świeże	37 292	29 505	21 238	12 888	15 111	28 945	365 055	32 558	40 062	50 444	34 871	29 198	36 519	29 253	24 119	21 095	99
Jabłka	7 940	2 052	2 698	3 749	5 419	11 362	203 708	19 018	28 956	39 778	26 564	21 137	9 440	2 815	3 488	5 513	204
Gruszki	209	375	780	934	1 148	1 198	7 672	599	851	1 475	1 208	992	597	171	463	1 126	144
Truskawki	2 738	495	187	74	106	59	15 479	29	38	83	222	439	14 246	1 358	371	90	48
Śliwki	496	1 371	1 528	874	110	41	4 489	1	2	10	13	30	131	640	2 042	2 433	159
Maliny	5 287	4 051	4 045	1 403	316	473	17 953	118	80	381	129	78	301	3 919	4 215	5 097	126
Wiśnie	2 781	1 259	8	25	7	8	4 664	-	37	12	-	-	636	3 834	610	6	78
Przetwory owocowe	84 040	71 177	75 064	76 904	70 732	56 840	794 257	55 949	62 532	70 227	66 589	68 267	85 861	112 068	101 265	89 093	119
Zagęszczony sok jabłkowy	12 662	12 872	14 910	25 359	21 020	16 266	182 839	12 906	16 528	22 025	22 502	25 873	20 085	20 283	16 987	19 015	128
Truskawki w puszkach	877	763	711	739	926	702	10 222	586	628	736	812	662	2 719	1 245	879	707	99
Wiśnie w puszkach	655	1 045	551	540	567	387	7 669	490	415	496	387	266	305	345	966	1 150	209
Dzemy	3 546	4 027	3 188	3 363	3 918	3 335	40 255	2 558	3 666	3 609	3 995	3 046	4 785	3 745	4 011	5 629	177
Mrożonki	36 706	33 626	31 954	28 274	25 809	19 685	326 690	26 469	25 685	26 738	23 904	22 313	29 158	50 029	41 120	31 289	98

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRIRW i Centrum Analitycznego Administracji Celnej.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2010												2011*									IX 2011 IX 2010 (%)
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX						
Owoce świeże	114 261	108 108	92 466	100 264	109 807	140 484	1 204 766	100 657	95 462	96 538	77 160	89 515	85 561	118 219	111 303	82 285	89					
Banany	16 969	16 863	19 717	20 333	19 942	18 184	257 571	14 756	16 456	21 244	18 394	20 794	20 505	18 499	16 178	17 971	91					
Owoce cytrusowe	9 522	8 362	15 603	25 486	52 351	94 644	447 851	68 161	59 405	45 631	29 214	23 590	11 558	9 274	9 074	11 980	77					
Brzoskwinie i nekt.	28 610	28 598	18 981	7 265	888	191	93 977	13	22	109	54	2 510	13 359	31 432	32 248	14 086	74					
Winożrona	4 717	14 625	14 607	14 308	7 817	2 038	81 764	1 430	1 447	4 006	5 339	6 068	1 208	3 490	15 288	14 250	98					
Arbuzy	38 946	23 557	3 985	619	385	346	98 102	414	202	528	1 828	8 193	19 135	36 610	18 838	3 316	83					
Jabłka	2 056	1 682	3 760	13 329	11 207	1 631	40 733	2 610	3 521	7 288	5 109	10 293	7 862	4 620	1 338	4 080	109					
Przetwory razem	20 428	20 946	26 792	28 866	36 140	33 358	296 688	26 587	24 562	29 003	24 575	22 152	19 427	22 466	23 706	27 454	102					
Soki zagęszczone	6 894	7 646	11 204	11 509	17 418	17 854	125 748	14 056	9 245	8 912	8 803	6 926	7 986	7 571	7 995	12 189	109					
-sok pomarańczowy	2 606	2 751	3 170	3 262	3 701	3 395	40 076	2 312	1 587	2 633	3 528	2 516	2 385	2 015	1 670	2 797	88					
Mrożonki	4 111	3 492	4 458	4 082	3 103	2 008	33 930	1 855	2 359	3 220	2 825	3 489	3 067	5 691	5 142	4 671	105					
Susze	1 096	1 338	1 816	1 734	1 676	1 227	13 774	1 208	1 111	830	722	1 140	737	1 190	1 939	1 939	107					
Dżemy	455	478	672	837	899	696	7 646	513	658	950	422	623	521	776	667	548	82					
Przetwory puszkow.	7 797	7 893	8 399	10 425	12 843	11 442	112 928	8 797	10 693	14 542	11 572	10 242	6 900	7 154	8 554	8 023	96					
-ananasy	1 751	1 132	1 293	1 088	1 760	2 021	18 075	1 246	1 586	2 370	2 355	1 578	1 286	1 607	1 511	724	56					
-brzoskwinie	2 129	2 230	2 689	2 989	4 737	3 596	33 102	2 119	2 199	4 810	3 131	1 825	1 503	1 827	1 797	2 268	84					
Owoce świeże	77 795	73 113	72 075	72 846	78 867	95 066	867 254	71 121	71 299	76 056	63 063	74 139	61 728	69 300	69 963	63 446	88					
Banany	10 092	9 549	11 172	10 440	11 637	13 944	155 382	11 207	12 129	12 673	12 040	13 142	10 149	8 670	7 775	8 944	80					
Owoce cytrusowe	8 789	8 635	15 207	19 354	31 654	56 264	290 848	38 769	34 897	27 964	16 668	14 170	8 172	6 658	6 482	9 030	59					
Brzoskwinie i nekt.	25 345	21 816	11 778	4 070	569	199	74 034	24	44	198	86	2 571	12 512	21 083	19 094	9 250	79					
Winożrona	5 711	12 103	11 965	13 430	9 372	3 608	89 971	2 894	2 956	5 894	7 631	8 945	1 808	4 589	12 977	11 296	94					
Arbuzy	9 874	3 922	661	292	219	211	27 038	248	178	381	1 278	5 213	6 929	5 942	2 883	755	114					
Jabłka	1 161	817	1 582	3 044	3 103	1 119	15 565	1 568	2 326	4 731	3 309	6 826	6 183	3 699	1 177	1 687	107					
Przetwory razem	28 765	31 541	38 875	42 997	48 544	48 730	399 611	37 331	33 108	38 385	34 252	28 997	28 771	39 238	40 573	44 248	114					
Soki zagęszczone	9 557	10 453	15 376	14 450	22 757	24 967	157 654	19 759	13 201	13 669	13 010	9 868	11 513	11 631	11 033	17 966	117					
-sok pomarańczowy	4 229	4 002	5 011	5 087	5 751	6 154	55 979	4 008	2 776	4 797	5 871	4 223	4 222	3 594	3 066	5 186	103					
Mrożonki	6 784	5 330	6 654	7 511	4 406	2 884	48 378	2 757	2 908	4 896	3 407	4 766	4 200	13 546	12 552	8 808	132					
Susze	1 821	2 367	3 377	4 122	3 701	2 993	28 572	3 042	2 636	2 923	1 822	1 920	1 712	1 863	2 087	3 237	96					
Dżemy	869	741	846	1 104	1 022	1 100	11 061	867	1 144	1 373	676	1 253	778	1 215	1 314	945	112					
Przetwory puszkow	9 575	12 484	12 163	15 369	16 310	16 507	150 221	10 658	12 909	15 192	15 067	10 921	10 241	10 744	13 331	13 108	108					
-ananasy	1 423	953	1 157	895	1 512	1 768	14 328	1 093	1 346	2 030	1 969	1 472	1 105	1 360	1 411	677	59					
-brzoskwinie	1 179	1 243	1 595	1 676	2 783	2 121	19 184	1 196	1 366	2 926	1 877	1 182	1 036	1 210	1 222	1 583	99					

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych MRIRW i CAAC.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2010 VIII	0,33	0,69	2,25	0,69	1,06	0,91	1,10	0,99	0,76	1,27	0,98
IX	0,34	0,66	2,15	0,60	1,10	1,13	1,19	1,03	0,99	1,30	1,15
X	0,36	0,64	0,55	0,75	1,30	4,00	1,18	1,09	1,21	1,24	1,15
XI	0,38	0,70	1,23	-	2,15	1,05	1,14	1,07	1,32	1,39	1,21
XII	0,38	0,65	2,06	-	2,24	1,07	1,16	0,97	1,55	1,21	1,34
2010 I-XII	0,28	0,63	1,01	0,60	1,06	1,03	0,92	0,79	0,86	1,27	1,01
2011 I	0,39	0,62	0,94	-	1,92	1,00	1,11	1,18	1,55	1,65	1,33
II	0,40	0,67	1,37	1,17	2,61	1,75	1,20	1,06	1,41	1,39	1,23
III	0,41	0,72	1,36	0,71	2,14	0,71	1,23	1,04	1,76	1,46	1,31
IV	0,42	0,63	1,45	-	2,09	-	1,19	1,15	1,62	1,41	1,30
V	0,44	0,65	1,46	-	2,20	1,00	1,19	1,16	1,65	1,46	1,62
VI	0,51	0,78	1,22	2,71	1,44	0,98	1,33	1,09	1,70	1,35	1,65
VII	0,45	0,68	1,34	1,33	0,90	0,92	1,61	1,29	1,71	1,84	1,49
VIII	0,38	0,56	1,63	1,49	0,94	0,77	1,58	1,36	1,48	1,52	1,35
IX	0,33	0,53	2,38	0,60	0,88	1,04	1,65	1,27	1,28	1,52	1,34
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>IX 2011</u> <u>VIII 2011</u>	87	95	146	40	94	135	104	93	86	100	99
<u>IX 2011</u> <u>IX 2010</u>	97	80	111	100	80	92	139	123	129	117	117

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW, i CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czereśnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2010 IX	1,95	1,96	1,94	2,02	1,99	3,37	9,25	-	-	2,41	3,62	7,34	6,76	4,35	4,72
X	1,90	1,90	1,89	1,85	1,90	3,64	10,88	-	-	4,10	3,28	5,09	6,65	4,32	4,91
XI	1,93	1,87	1,90	1,95	1,94	3,42	12,00	-	-	4,50	3,49	3,96	4,69	4,18	6,79
XII	1,93	1,90	1,92	1,97	1,97	3,45	-	-	-	-	3,84	3,69	3,76	3,70	9,37
2010 I-XII	1,52	1,47	1,50	1,49	1,51	3,04	9,93	3,82	5,82	3,51	3,70	5,06	5,34	4,02	8,14
2011 I	1,95	1,50	1,54	1,52	1,58	3,38	-	-	-	-	4,11	3,68	3,80	3,64	11,32
II	2,05	1,89	1,85	1,99	1,75	3,39	-	-	-	-	4,77	3,62	3,88	3,57	12,20
III	2,34	2,20	2,19	2,15	2,10	3,43	16,63	-	-	-	4,60	3,56	4,11	3,65	11,16
IV	2,54	2,35	2,25	2,20	2,14	3,63	-	-	-	-	4,14	3,39	4,25	3,72	8,20
V	2,62	2,45	2,38	2,38	2,25	3,59	-	-	-	-	4,16	3,43	4,43	3,77	8,17
VI	3,01	2,80	2,99	2,98	2,79	3,45	5,86	4,63	6,05	-	3,68	4,08	4,31	3,70	9,78
VII	2,15	2,08	1,98	1,88	1,95	3,79	10,47	4,52	13,50	2,69	2,95	4,08	5,39	4,07	6,69
VIII	1,88	1,82	1,78	1,75	1,81	3,62	9,68	4,82	14,00	2,26	2,94	4,10	5,64	4,10	5,48
IX	1,53	1,57	1,58	1,62	1,59	2,46	7,76	-	-	2,27	3,07	4,12	6,28	4,07	4,81
X	1,33	1,48	1,41	1,50	1,40	2,57	10,22	-	-	4,02	3,43	4,03	5,94	4,50	5,49
XI	1,36	1,48	1,43	1,51	1,41	2,73	11,38	-	-	-	3,58	3,89	4,94	4,50	6,75
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>XI 2011</u> <u>X 2011</u>	102	100	101	101	101	106	111	x	x	x	104	97	83	100	123
<u>XI 2011</u> <u>XI 2010</u>	70	79	75	77	73	80	95	x	x	x	103	98	105	96	99

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżem z czarnej porzeczki	Dżem śliwkowy	Dżem truskawkowy	Sok jabłkowy ^a	Sok pomarańczowy ^a
2010 VIII	6,00	6,13	6,30	1,76	2,14
IX	5,87	6,13	6,20	1,76	2,11
X	5,87	6,13	6,10	1,67	2,20
XI	5,83	6,13	6,10	1,77	2,26
XII	5,83	6,13	6,00	1,77	2,04
2010 I-XII	5,93	6,26	6,32	1,72	2,04
2011 I	-	-	6,50	1,75	2,05
II	7,20	6,37	8,27	1,79	2,10
III	7,53	6,37	8,27	1,81	2,16
IV	7,40	6,27	8,17	1,84	2,20
V	6,90	6,33	8,30	1,84	2,24
VI	-	-	8,43	1,85	2,24
VII	7,77	-	8,50	1,86	2,22
VIII	8,40	-	8,53	1,84	2,21
IX	8,37	-	8,80	1,89	2,25
X	8,23	-	8,87	1,92	2,26
Wskaźniki zmian cen (%)					
<u>X 2011</u> IX 2011	98	x	101	102	100
<u>X 2011</u> X 2010	140	x	145	115	103

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czereśnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2010 VIII	3,05	5,92	4,41	-	-	15,98	7,72	4,94	6,49	9,20	7,66
IX	3,11	5,30	3,98	-	-	-	6,51	4,83	6,22	9,79	8,34
X	3,07	5,23	5,07	-	-	-	6,76	4,49	5,92	7,63	8,25
XI	3,15	5,46	-	-	-	-	8,42	4,52	5,76	5,94	6,06
XII	3,20	5,72	-	-	-	-	11,76	4,85	5,09	5,40	4,84
2010 I-XII	2,58	5,41	5,29	10,70	9,48	16,57	10,65	4,85	5,64	6,82	6,71
2011 I	3,31	5,90	-	-	-	-	14,92	5,11	5,00	5,34	4,85
II	3,41	5,98	-	-	-	-	14,94	5,61	4,81	5,14	4,96
III	3,65	6,05	-	-	-	-	13,68	5,49	4,76	4,89	5,30
IV	3,90	6,17	-	-	-	-	11,21	5,36	4,90	4,82	5,59
V	4,34	6,28	-	23,80	14,71	-	10,96	5,23	4,90	4,97	5,80
VI	4,77	6,30	9,66	11,93	6,82	-	10,84	4,75	5,13	5,59	6,14
VII	4,80	6,31	6,75	13,05	10,86	17,24	11,18	4,26	5,25	5,86	6,60
VIII	3,77	5,41	4,15	-	-	16,50	7,16	4,06	5,36	5,79	6,81
IX	2,92	4,84	3,71	-	-	14,44	6,04	4,08	5,34	5,70	7,71
X	2,58	4,63	5,14	-	-	-	7,02	4,32	5,86	5,38	7,26
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>X 2011</u> IX 2011	88	96	139	x	x	x	116	106	110	94	94
<u>X 2011</u> X 2010	84	89	101	x	x	x	104	96	99	71	88

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2010 VIII	12,56	3,60	4,28	15,24	6,66	5,42
IX	12,50	3,61	4,26	15,26	6,76	5,42
X	12,69	3,65	4,29	15,38	6,76	5,52
XI	12,69	3,66	4,30	15,56	6,76	5,53
XII	12,72	3,64	4,27	15,52	6,80	5,41
2010 I-XII	12,63	3,62	4,28	15,23	6,71	5,45
2011 I	12,72	3,67	4,30	15,88	6,94	5,51
II	12,78	3,70	4,36	16,14	6,98	5,54
III	12,89	3,72	4,36	16,24	7,06	5,55
IV	12,97	3,69	4,33	15,98	7,04	5,48
V	12,97	3,74	4,38	16,14	7,02	5,48
VI	13,00	3,78	4,45	16,26	7,04	5,49
VII	13,03	3,77	4,47	16,28	7,08	5,52
VIII	13,14	3,78	4,47	16,30	7,12	5,58
IX	13,19	3,76	4,46	16,34	7,14	5,65
X	13,44	3,78	4,41	16,50	7,22	5,80
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>X 2011</u> IX 2011	102	101	99	101	101	103
<u>X 2011</u> X 2010	106	104	103	107	107	105

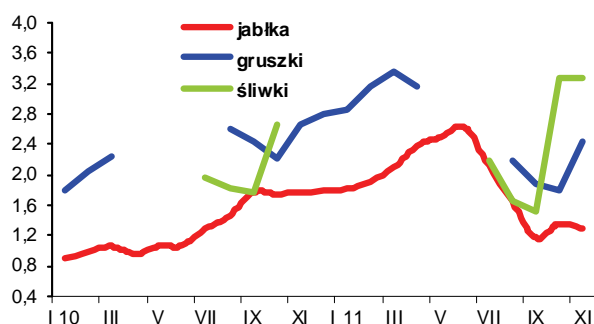
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

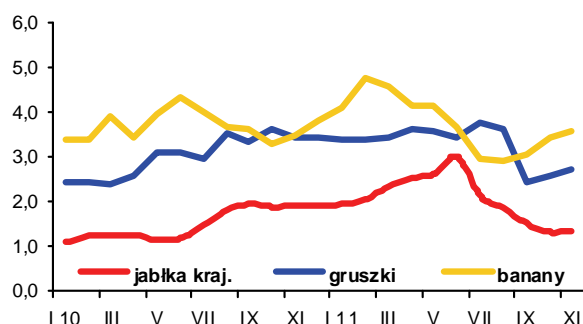
Miesiące	Jabłko odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2010 III	68	62	-	65	72	-
IV	69	78	65	69	70	-
V	65	78	54	74	55	-
VI	71	-	51	65	68	56
VII	74	78	-	68	71	45
IX	68	81	-	65	59	-
X	74	85	-	68	64	-
XI	75	73	-	64	66	-
XII	79	81	-	59	69	-
2011 I	81	84	-	62	65	-
II	84	85	-	64	68	-
III	86	79	-	59	69	-
IV	88	81	-	61	68	-
V	89	77	-	55	68	-
VI	91	69	68	48	71	-
VII	79	64	-	50	66	54
VIII	77	66	-	55	68	48
IX	74	56	-	58	69	45
X	75	65	-	59	70	-
XI	79	66	-	61	74	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i Markt Woche Grosshandelsabgabeprisse Obst und Gemuse – Agramarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy

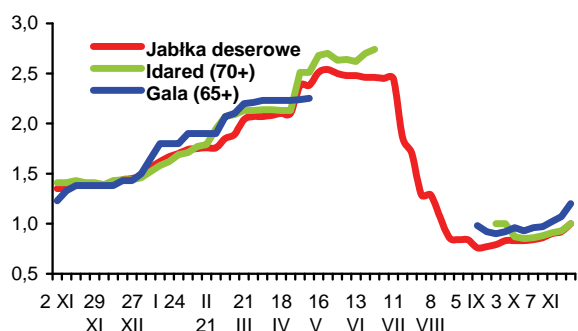
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w latach 2010 - 2011 r. (zł/kg)

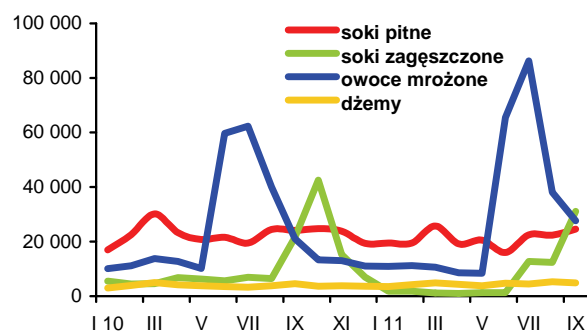
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2010 -2011 (zł/kg)

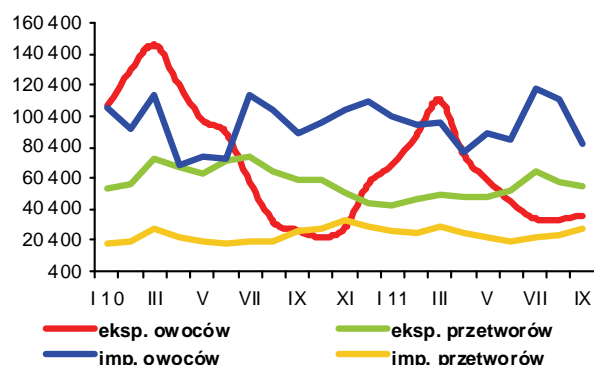
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie od XI 2010 r. do XI 2011 r. (zł/kg)

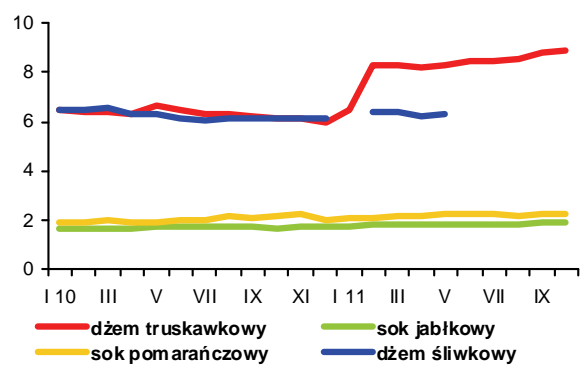
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w 2010 i 2011 r. (tony)

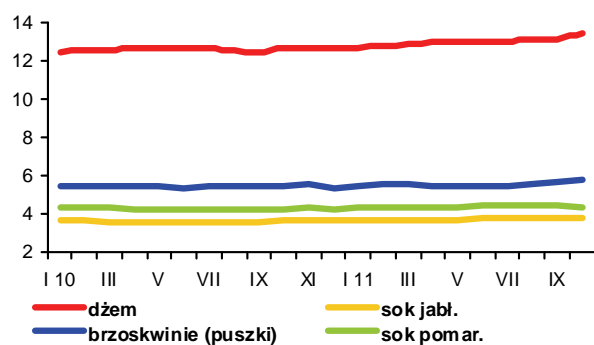
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2010 i 2011 r. (tony)

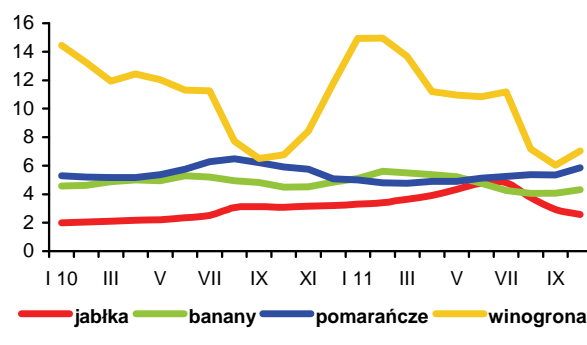
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2010 i 2011 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2010 i 2011 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2010 i 2011 r. (zł/kg)

W październiku zahamowany został, trwający od lipca br., spadek cen trwałych produktów mlecznych na rynku międzynarodowym. Na przełomie października i listopada światowe ceny masła wynosiły 4100-5000 USD/t, odtuszczonego mleka w proszku 3200-3400 USD/t, pełnego proszku mlecznego 3400-4000 USD/t, sera Cheddar 4900-6300 USD/t i kazeiny 10900-11450 USD/t.

Na rynku krajowym kontynuowane były podwyżki cen mleka surowego i przetworów mlecznych, przy większej niż we wrześniu dynamice wzrostu. Przeciętna cena skupu mleka w październiku wzrosła do 123,08 zł/hl, tj. o 1,5% w porównaniu z miesiącem poprzednim i o 10,1% w stosunku do października 2010 r. Za mleko standardowe płacono 123,43 zł/100 kg, tj. odpowiednio o 1,9% i 8% więcej. Średni wzrost cen skupu mleka w okresie styczeń-październik 2011 r., w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego, wyniósł 15,5%. Mniejszy w tym okresie był wzrost cen bydła mlecznego na targowiskach. Krowy zdrożały o 3,4% do 2583 zł/szt., a jałówki o 8,8% do 1723 zł/szt.

W październiku wyższe niż przed miesiącem były również ceny zbytu wszystkich przetworów mlecznych, z wyjątkiem masła z dodatkiem oleju, które potaniało o 0,3%. Najsilniej wzrosły ceny mleka skondensowanego i jogurtu owocowego (po 3,8%) oraz masła w blokach (o 3,2%), a najmniej śmietany, serów twarogowych, mleka spożywczego w folii i chudego mleka w proszku (o 0,4-0,8%). Pozostałe przetwory mleczne podrożały o 1-1,6%. W okresie styczeń-październik 2011 r., w porównaniu z tym samym okresem roku poprzedniego, największy był średni wzrost cen masła w blokach i masła z dodatkiem oleju (o 17-18%) oraz masła konfekcjonowanego i pełnego mleka w proszku (o 12-13%), a najmniejszy śmietany (o 1,2%). Ceny pozostałych produktów wzrosły o 7-10%. Tańszy był tylko jogurt owocowy i mleko skondensowane (o ok. 2,5% i 4%).

Ceny detaliczne artykułów mlecznych wzrosły średnio o 0,7% w porównaniu z wrześniem. Najbardziej podrożały jogurty (o 1,7%), kefir (o 1,4%) oraz mleko zagęszczone i w proszku (o 1,1%), a najmniej napoje mleczne i sery (o 0,4-0,5%). Jedynie desery mleczne nieznacznie potaniały. Ceny masła wzrosły przeciętnie o 0,3%, w tym ceny masła „Ekstra” o 1,1%. Średni wzrost cen mleka i jego przetworów w okresie pierwszych dziesięciu miesięcy br., w stosunku do analogicznego okresu 2010 r., wyniósł 4,3%. Najbardziej, bo o 5,8% wzrosły ceny serów dojrzewających i topionych, a najmniej ceny deserów mlecznych (o 1,6%) i jogurtów (o 2,6%). Masło podrożało w tym czasie o 8,4%.

Wysokie ceny mleka surowego sprawiają, że dostawy mleka do przemysłu mleczarskiego od początku 2011 r. utrzymują się na wyższym poziomie niż w roku ubiegłym. W październiku wyniosły one 752 mln l i były o 1,4% mniejsze w porównaniu z wrześniem, ale o 4,7% większe niż przed rokiem. W okresie styczeń-październik br. skupiono 7544 mln l mleka, tj. o 2,4% więcej niż w tym samym okresie 2010 r.

Jadwiga Seremak-Bulge

Teresa Zdziarska

We wrześniu br., w wyniku mniejszego o ponad 4% skupu mleka, produkcja większości przetworów mlecznych w przedsiębiorstwach dużych i średnich zmalała w porównaniu z miesiącem poprzednim. Najbardziej spadła produkcja napojów mlecznych innych niż jogurty (o 26%) oraz śmietany, mleka w proszku i serwatki (o 8-11%). Mniejsza o 4-6% była również produkcja masła, serów twarogowych i mleka spożywczego. Wytworzono natomiast więcej serów topionych (o ok. 1/4) oraz nieznacznie więcej jogurtów i serów dojrzewających. W okresie styczeń-wrzesień br. wyższa niż w tym samym okresie 2010 r. była produkcja wszystkich przetworów mlecznych, z wyjątkiem śmietany i serów topionych. Największy jej wzrost, stymulowany bardzo wysokimi cenami na rynku krajowym i światowym, dotyczył chudego mleka w proszku (o 20%) oraz pełnego proszku mlecznego, masła i tłuszczów mlecznych (o 7-8,5%).

W wyniku wyższych cen transakcyjnych w okresie styczeń-wrzesień 2011 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2010 r., wartość eksportu przetworów mlecznych wzrosła o 13% do 1045 mln EUR, wydatki na import o 29% do 403 mln EUR, a dodatnie saldo obrotów o 4% do 642 mln EUR. Pogorszyły się jednak ilościowe wyniki handlu zagranicznego branży mleczarskiej. Eksport przetworów mlecznych w ekwiwalencie mleka surowego zmalał o 3% do 1615 mln l. Zmniejszył się wywóz prawie wszystkich przetworów, w tym najbardziej mleka w proszku (o ok. 10%), które cieszy się dużym zapotrzebowaniem firm krajowych. Sprzedaż za granicę serów i twarogów, mających największy udział (34%) w strukturze eksportu produktów mlecznych, spadła o 3,5%. Pod wpływem rosnącego popytu i wysokich cen na rynku światowym znacznie wzrósł eksport masła (o 26%). Większy był też wywóz serwatki (o 6%) i nieznacznie większy lodów.

Import przetworów mlecznych w ekwiwalencie mleka surowego wzrósł o 26% do 733 mln l. Przywieziono więcej wszystkich produktów mlecznych, z wyjątkiem serwatki (spadek o 30%), kazeiny i lodów. Najsilniej zwiększono import mleka w proszku (o ok. 50%) oraz jogurtów, napojów mlecznych i twarogów (o 25-30%). Przywóz serów dojrzewających i topionych wzrósł o 16%, a masła o 8%. W konsekwencji ilościowa nadwyżka eksportu nad importem przetworów mlecznych zmalała o 19% do 882 mln l.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka	
		średnia (zł/100 litrów)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2009 I-XII	8 878,2	89,62	.
2010 I-XII	8 761,0	106,59	.
2010 IX	749,6	106,58	111,57
X	717,5	111,81	114,33
XI	652,2	115,12	118,87
XII	676,5	118,31	119,09
2011 I	703,1	114,94	116,95
II	644,5	116,15	118,78
III	731,4	119,87	121,59
IV	731,1	120,42	120,08
V	818,0	119,00	119,14
VI	823,0	119,32	118,62
VII	805,5	119,28	120,06
VIII	796,8	120,36	119,99
IX	762,6	121,23	121,10
X	751,6	123,08	123,43
Wskaźnik zmian w %			
<u>X 2011</u> IX 2011	98,6	101,5	101,9
<u>X 2011</u> X 2010	104,7	110,1	108,0

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2009* I-XII	2 702,7	116,9	28,1	439,6	361,1	181,9	340,8	281,8
2010 I-XII	2 742,1	92,8	27,9	486,1	341,6	177,4	371,0	266,8
2010 ^a VIII	219,8	10,0	3,0	39,3	29,6	13,8	30,2	25,2
IX	217,9	8,5	2,5	39,8	26,7	14,7	30,0	23,4
X	219,9	6,3	2,8	39,8	27,1	14,8	30,1	22,3
XI	223,9	4,2	1,8	39,9	24,3	11,9	31,8	21,6
XII	218,6	7,1	2,5	31,2	26,5	14,3	30,0	20,6
2011 I	208,9	7,3	3,1	42,2	22,7	15,7	30,6	19,8
II	197,4	6,6	3,4	38,1	23,3	13,6	29,5	20,6
III	231,1	7,3	2,7	45,9	25,5	14,2	34,8	19,5
IV	212,1	7,7	2,0	42,6	27,4	14,6	33,0	19,9
V	220,3	11,4	1,9	44,7	30,0	15,0	32,5	22,8
VI	209,1	13,0	2,1	43,2	30,8	13,9	27,4	22,5
VII	226,2	13,3	2,7	37,7	29,7	15,7	29,1	23,5
VIII	229,5	12,2	2,4	40,9	29,3	15,8	30,7	25,4
IX	215,5	11,0	2,2	41,2	26,1	15,2	29,3	25,9
Wskaźnik zmian w %								
<u>IX 2011</u> VIII 2011	93,9	90,2	91,7	100,7	89,1	96,2	95,4	102,0
<u>IX 2011</u> IX 2010	98,9	129,4	88,0	103,5	97,8	103,4	97,7	110,7

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników. * korekta GUS.

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże i chłodnicze do 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2010 IX	1,63	1,81	9,51	12,61	14,81	15,75	0,81	5,54	9,34	13,36
X	1,63	1,84	9,35	12,71	15,09	15,96	0,80	5,57	9,45	13,60
XI	1,64	1,85	9,11	12,39	15,08	15,94	0,79	5,56	9,52	13,63
XII	1,64	1,86	9,13	12,58	15,38	16,01	0,79	5,55	9,60	13,58
2011 I	1,67	1,90	9,28	12,21	15,10	15,85	0,79	5,50	9,67	13,37
II	1,69	1,94	9,89	13,03	15,51	16,10	0,76	5,53	9,77	13,54
III	1,70	1,97	10,78	14,01	15,94	16,56	0,76	5,57	9,95	14,02
IV	1,72	1,97	10,55	13,93	15,91	16,64	0,77	5,52	9,98	14,12
V	1,72	1,97	9,92	13,64	15,75	16,65	0,78	5,57	10,07	14,15
VI	1,73	1,98	9,79	13,26	15,88	16,79	0,75	5,55	10,06	14,03
VII	1,76	1,98	9,78	13,25	16,15	16,96	0,77	5,56	10,05	14,08
VIII	1,77	1,99	9,57	13,24	16,19	17,05	0,77	5,56	9,95	13,92
IX	1,76	1,99	9,91	13,39	16,48	17,27	0,78	5,55	9,95	13,83
X	1,77	2,01	9,99	13,56	17,00	17,52	0,81	5,57	10,01	14,05
XI ^a	1,77	1,90	9,92	12,46	15,34	16,36	.	5,23	9,16	13,84
Wskaźnik zmian w %										
<u>X 2011</u> IX 2011	100,6	101,0	100,8	101,3	103,2	101,4	103,8	100,4	100,6	101,6
<u>X 2011</u> X 2010	108,6	109,2	106,8	106,7	112,7	109,8	101,3	100,0	105,9	103,3

^a ceny 1 kg produktu wg ZSRIR notowane w dniu 27 XI 2011 r.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT								
2010 IX	2,43	2,70	13,19	3,09	4,22	0,68	1,10	1,56	13,14	17,62
X	2,42	2,69	13,05	3,09	4,26	0,69	1,10	1,56	13,17	17,81
XI	2,45	2,69	12,95	3,08	4,27	0,69	1,09	1,57	13,13	17,92
XII	2,45	2,67	13,03	3,09	4,27	0,69	1,09	1,59	13,08	17,97
2011 I	2,47	2,71	13,20	3,13	4,31	0,69	1,09	1,58	13,19	18,10
II	2,49	2,69	13,42	3,15	4,31	0,69	1,08	1,59	13,26	18,12
III	2,53	2,74	13,44	3,15	4,42	0,69	1,08	1,60	13,27	18,30
IV	2,54	2,75	13,49	3,14	4,43	0,70	1,09	1,60	13,29	18,57
V	2,56	2,76	13,54	3,14	4,42	0,70	1,10	1,61	13,30	18,66
VI	2,56	2,75	13,55	3,15	4,47	0,70	1,11	1,61	13,32	18,79
VII	2,57	2,75	13,55	3,16	4,49	0,69	1,11	1,62	13,30	18,90
VIII	2,57	2,77	13,60	3,17	4,53	0,70	1,11	1,62	13,30	18,99
IX	2,56	2,76	13,60	3,19	4,52	0,69	1,13	1,62	13,31	18,88
X	2,58	2,78	13,63	3,21	4,57	0,70	1,15	1,63	13,39	19,01
Wskaźnik zmian w %										
<u>X 2011</u> IX 2011	100,8	100,7	100,2	100,6	101,1	101,4	101,8	100,6	100,6	100,7
<u>X 2011</u> X 2010	106,6	103,3	104,4	103,9	107,3	101,4	104,5	104,5	101,7	106,7

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2009 I-XII	121,4	143,6	18,1	291,6	107,8	27,3	39,2	9,9	58,1	21,3
2010 I-XII	108,2	152,2	26,9	259,0	126,5	44,3	44,9	14,3	67,0	30,8
2010 VIII	9,4	15,3	2,0	13,6	10,1	4,1	3,6	1,0	6,9	3,1
IX	11,0	12,8	2,7	21,6	10,9	4,8	4,3	1,3	4,3	2,9
X	6,2	12,7	1,8	25,8	10,9	3,6	4,3	1,6	5,7	2,3
XI	5,5	11,7	1,7	26,2	9,9	5,4	4,3	1,9	3,4	3,5
XII	8,7	12,0	1,4	21,6	8,7	3,8	4,0	1,4	5,3	2,1
2011 I	8,6	10,8	2,6	16,0	11,5	4,4	4,5	1,3	6,1	3,8
II	8,9	11,1	5,6	15,4	11,1	4,6	4,5	1,3	5,7	4,4
III	8,4	12,3	3,4	18,7	10,7	5,7	5,1	1,5	6,9	3,4
IV	6,1	12,2	2,5	15,7	11,2	4,3	3,0	0,9	6,7	3,0
V	5,9	12,6	3,6	19,5	9,4	6,6	4,2	0,9	8,5	3,8
VI	9,7	11,8	3,1	23,4	9,6	5,8	4,3	1,1	7,4	2,3
VII	9,4	12,2	2,3	23,8	9,7	4,9	4,5	0,9	5,5	3,2
VIII	9,5	13,2	2,4	21,8	9,5	4,8	4,4	1,2	5,3	3,1
IX	13,0	13,2	2,4	27,0	10,0	5,5	4,7	1,0	3,5	1,5
Wskaźnik zmian w %										
<u>IX 2011</u> <u>VIII 2011</u>	136,8	100,0	100,0	123,9	105,3	114,6	106,8	83,3	66,0	48,4
<u>IX 2011</u> <u>IX 2010</u>	118,2	103,1	88,9	125,0	91,7	114,6	109,3	76,9	81,4	51,7

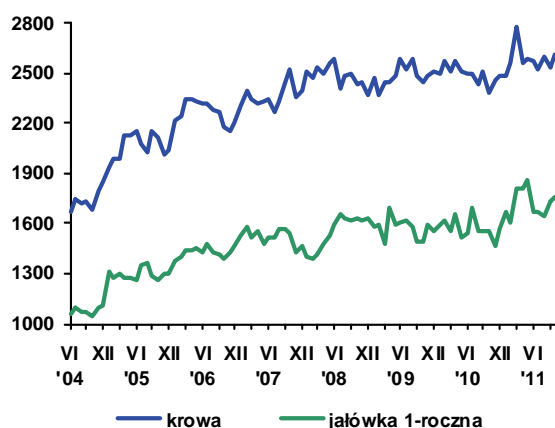
Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC.

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

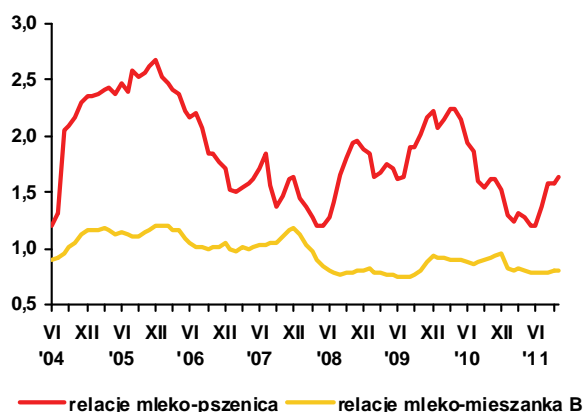
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2009 I-XII	1 416	2 594	2 313	444	966	1 727	2 862	2 764	547	1 141
2010 I-XII	2 041	2 895	3 188	623	989	1 785	3 138	3 591	653	1 040
2010 VIII	2 140	2 893	3 444	845	966	1 748	3 145	3 331	773	994
IX	2 219	2 973	3 457	640	986	1 964	3 269	3 605	839	1 093
X	2 222	3 014	3 555	672	1 014	2 101	3 288	4 160	865	1 139
XI	2 179	3 066	3 518	614	1 012	1 419	3 254	4 244	790	942
XII	2 060	3 138	3 637	669	1 021	1 956	3 326	3 951	972	1 068
2011 I	2 302	2 986	3 597	586	997	1 741	3 037	4 024	947	986
II	2 444	3 169	3 887	848	1 040	2 027	3 306	5 649	950	1 095
III	2 447	3 275	3 920	880	1 046	1 897	3 293	4 370	600	1 199
IV	2 423	3 194	4 073	738	988	1 624	3 240	4 379	709	1 155
V	2 106	3 250	3 805	795	1 006	1 281	3 310	4 398	680	1 104
VI	2 276	3 291	4 000	797	1 054	1 291	3 442	4 214	620	1 222
VII	2 272	3 287	4 200	772	1 019	1 637	3 318	4 289	1 050	1 089
VIII	2 357	3 339	4 195	796	1 048	2 138	3 464	4 650	881	1 181
IX	2 415	3 183	4 280	681	1 017	2 010	3 519	4 311	766	1 337
Wskaźnik zmian w %										
<u>IX 2011</u> <u>VIII 2011</u>	102,5	95,3	102,0	85,6	97,0	94,0	101,6	92,7	86,9	113,2
<u>IX 2011</u> <u>IX 2010</u>	108,8	107,1	123,8	106,4	103,1	102,3	107,6	119,6	91,3	122,3

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC.

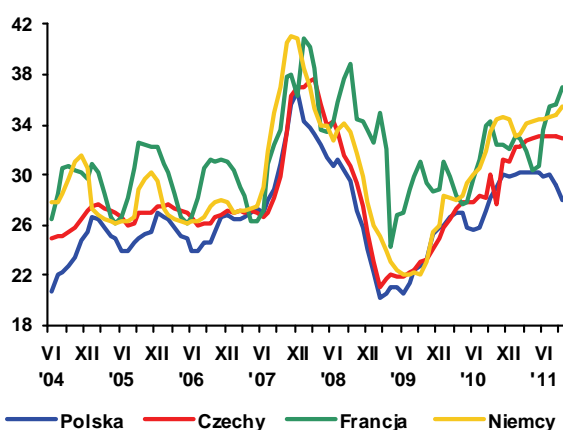
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

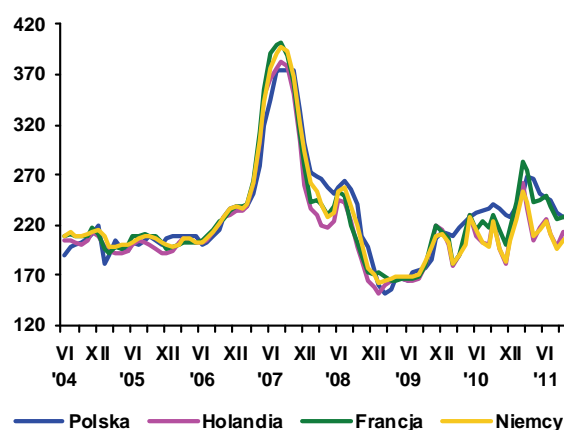
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

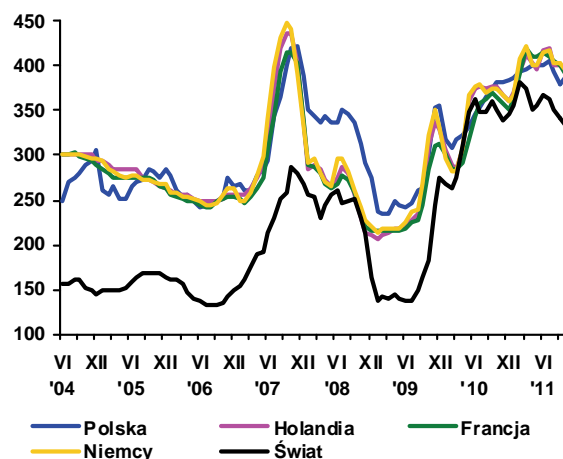
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

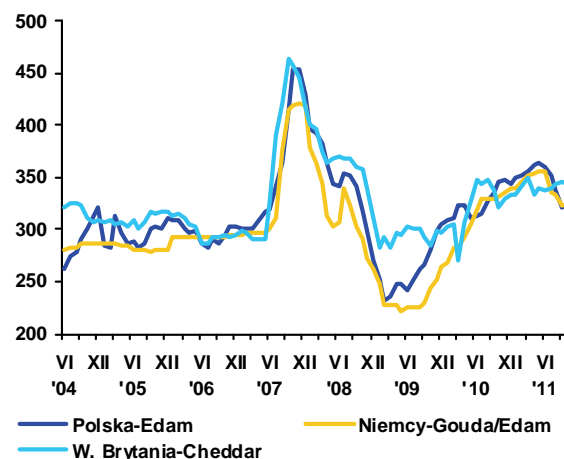
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Milk Products, Preserved Milk i Dairy Markets.

**Danuta
Rycombel**

W październiku 2011 r. cena skupu żywca wołowego wynosiła 6 zł/kg i była o ok. 32% wyższa niż w analogicznym okresie 2010 r. Cena zbytu rostbefu wzrosła o ok. 20% w porównaniu do roku poprzedniego, a jego cena detaliczna była o ok. 13% wyższa. W październiku 2011 r. wzrost cen detalicznych był o 1-1,8 pkt. proc. większy niż w miesiącach lipiec-wrzesień br. Cena detaliczna rostbefu była o 2,7% wyższa niż przed miesiącem, jego cena zbytu wzrosła o 2% i 0,7% cena skupu bydła. Szybszy wzrost cen detalicznych niż cen zbytu będzie powodował dalszy spadek spożycia wołowiny, które jest

na bardzo niskim poziomie. W br. październik był drugim miesiącem z rzędu, w którym skup żywca wołowego i cielęcego był mniejszy niż przed rokiem. Wyniósł on 13,1 tys. ton i obniżył się o 2,4 tys. ton w porównaniu do października 2010 r. (Tab.1).

W ciągu dziesięciu miesięcy 2011 r. uboje bydła wynosiły 1070,9 tys. sztuk i były o 0,1% (0,7 tys. sztuk) mniejsze niż w analogicznym okresie 2010 r. Zmniejszyły się o 0,4% uboje krów i o 0,3% uboje jałówek. Uboje byków wyniosły 532,4 tys. sztuk i były o 0,3% większe niż przed rokiem. Ich udział w ogólnych ubojach bydła stanowił 49,7%.

W listopadzie 2011 r. ceny wołowiny nadal rosły. Cena zakupu bydła przez zakłady mięsne były o ponad 2% wyższe niż przed miesiącem, w tym ceny zakupu krów wzrosły o 2,3% (do 4,87 zł/kg w.ż) i o 1,4% (do 7,27 zł/kg w. ż) ceny zakupu byków. Najniższe ceny były w północnym regionie Polski, gdzie średnia cena zakupu bydła wynosiła 5,85 zł/kg i była o ok. 5% niższa od średniej krajowej. W końcu listopada br. różnice w poziomie cen zakupu byków do 2 lat według klas jakości EUROP przedstawiały się następująco: w klasie U były średnio o 4% wyższe niż w klasie R, a w klasie O ok. 2,5% niższe niż w klasie R. Najmniejsze różnice występowały w centralnym regionie kraju, gdzie cena zakupu byków w klasie R była o 0,5% wyższa niż w klasie U i o 1,6 % wyższa niż w klasie O. Największe zróżnicowanie cen zakupu byków występowało w północnym regionie, gdzie ich ceny w klasie R były o 4,8% wyższe niż w klasie O i o 0,9% niższe niż w klasie U.

Na utrzymujący się trend wzrostowy krajowych cen skupu bydła ma wpływ ich wzrost przede wszystkim w UE. W końcu listopada br. w UE-27 cena referencyjna wołowiny wynosiła ok. 375 EUR/100 kg tusz wołowych i była o ponad 2% wyższa niż w końcu poprzedniego miesiąca i o ok. 14% wyższa niż przed rokiem. W Polsce, w wyniku osłabienia złotego, cena referencyjna wołowiny była o ok. 2% niższa niż w poprzednim miesiącu, ale była ona o ok. 12% wyższa

w porównaniu do roku poprzedniego (Tab.3). Wynosiła ok. 312 EUR/100 kg i była zbliżona do poziomu cen w Czechach i w Holandii. W ciągu ostatniego roku we wszystkich państwach członkowskich nastąpił wzrost cen tego gatunku mięsa, ale w wielu państwach UE-12 są one o 24%-46% niższe od średniej ceny referencyjnej w UE-27. W końcu listopada 2011 r. cena referencyjna wołowiny wynosiła: na Litwie 210 EUR/100kg tuszy, na Węgrzech 231 EUR/100 kg i na Łotwie 286 EUR/100 kg. Natomiast w wielu państwach UE-15 są one wyższe od średniej ceny referencyjnej, np.: we Włoszech o ok. 8%, w Wlk. Brytanii o ok. 7% i w Niemczech o ponad 2%. Wzrost ceny wołowiny na rynkach UE powoduje mniejsze spożycie tego gatunku mięsa i w rezultacie nadwyżki podaży są przeznaczane na eksport do państw trzecich.

Popyt na rynkach zagranicznych na wołowinę i jej wysokie ceny był bardzo korzystny dla polskich eksporterów. W ciągu dziewięciu miesięcy 2011 r. średnia cena w eksporcie mięsa wołowego chłodzonego wynosiła 3,06 EUR/kg i była o ok. 15% wyższa niż przed rokiem, cena wołowiny mrożonej wzrosła średnio o ok. 20% i o ponad 5% cena żywca wołowego i cielęcego (do 2,49 EUR/kg wagi żywej). W miesiącach styczeń-wrzesień 2011 r. eksport mięsa wołowego chłodzonego wyniósł 172,2 tys. ton i był o ponad 10 tys. ton większy niż przed rokiem. Wzrost sprzedaży do krajów rozwijających się rekompensował spadek eksportu wołowiny chłodzonej do UE-27. Jej eksport do UE-27 zmniejszył się o ok. 42 tys. ton (do 112,6 tys. ton), a do krajów rozwijających się wzrósł do o ponad 50 tys. ton (do 51,9 tys. ton). Eksport mięsa wołowego mrożonego wyniósł 30,8 tys. ton i był o 1,2 tys. ton większy niż w miesiącach styczeń-wrzesień 2010 r., głównie w wyniku większej sprzedaży do państw WNP i krajów rozwijających się. Udział UE-27 w eksporcie mięsa wołowego chłodzonego i mrożonego wyniósł ok. 65% i był o 26 pkt. proc. mniejszy niż w analogicznym okresie 2010 r. W miesiącach styczeń-wrzesień 2011 r. eksport bydła i cieląt wyniósł 281 tys. sztuk i był o ok. 34 tys. sztuk mniejszy niż przed rokiem. Eksport do państw Europy Środkowo-Wschodniej był zbliżony do poziomu z roku poprzedniego (ok. 37 tys. sztuk), a do UE-27 zmniejszył się o 34 tys. sztuk (do 242 tys. sztuk).

Import bydła i cieląt wyniósł ok. 15,8 tys. sztuk i był o 0,8 tys. sztuk większy niż w ciągu dziewięciu miesięcy 2010 r. Średnia cena w jego imporcie wynosiła 2,25 EUR/kg wagi żywej i była o ponad 7% wyższa niż przed rokiem, a ceny w imporcie wołowiny chłodzonej wzrosły o ok. 14% (do 3,29 EUR/kg). Bardzo niskie spożycie wołowiny oraz osłabienie złotego nie sprzyjało wzrostowi importu. Import wołowiny chłodzonej i mrożonej był zbliżony do poziomu z roku poprzedniego (9,6 tys. ton).

Tab. 1. Produkcja, skup, eksport i import wołowiny (tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego i cielęcego w ekw. mięsa	Eksport wołowiny w ekw. mięsa			Import wołowiny
			ogółem	żywiec	mięso	
I-XII 2004		255,7 ^a	124,0	45,0	68,0	4,8
I-XII 2005 ^c		204,5 ^b	167,2	44,6	115,3	3,7
2006	XII	13,1	12,0	1,4	10,9	0,5
2007	XII	13,3	14,5	2,1	11,7	1,0
2008	XII	13,5	16,8	1,8	14,2	0,9
2009	XII	10,0	17,6	1,4	14,5	0,9
2010	VI	12,9	24,2	2,1	19,7	1,1
	VII	13,8	19,7	1,8	16,0	1,4
	VIII	12,6	20,0	1,6	15,2	1,0
	IX	14,2	22,7	2,3	23,0	1,5
	X	15,5	29,4	2,2	27,2	1,5
	XI	16,3	35,1	1,8	30,5	1,9
	XII	14,0	30,4	2,0	26,2	2,5
2011	I	12,1	24,2	1,6	21,5	1,5
	II	12,2	29,1	1,8	26,9	2,0
	III	15,0	27,9	2,2	27,1	1,8
	IV	12,3	27,4	2,1	23,7	1,9
	V	13,9	25,1	1,9	23,1	2,0
	VI	12,3	23,1	1,6	21,3	1,9
	VII	13,2	25,0	2,1	21,8	1,2
	VIII	13,4	24,7	2,0	20,6	1,3
	IX	13,8	27,0	2,4	22,2	2,1
	X	13,1				

^a obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 10 osób, ^b obejmują zakłady zatrudniające powyżej 50 osób, ^c dane szacunkowe

Źródło: Na podstawie danych GUS – miesięcznych informacji o produkcji i handlu zagranicznym, skup na podstawie Biuletynu GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością	
						zbytu	detalicznej
2006	XII	4,00	9,53	15,39	17,22	3,84	4,30
2007	XII	3,91	8,56	16,09	17,68	4,11	4,52
2008	XII	4,13	7,97	17,88	18,42	4,34	4,47
2009	XII	4,64	9,93	19,02	20,26	4,10	4,36
2010	VI	4,37	9,21	19,09	20,32	4,37	4,65
	VII	4,31	8,21	18,90	20,48	4,38	4,75
	VIII	4,40	8,14	18,87	20,50	4,29	4,66
	IX	4,48	8,06	18,70	20,53	4,58	4,17
	X	4,54	8,13	18,85	20,46	4,15	4,51
	XI	4,92	7,89	18,93	20,45	3,84	4,15
	XII	5,16	7,80	19,46	20,54	3,66	3,98
2011	I	5,23	7,83	20,10	21,09	3,89	4,03
	II	5,33	7,42	20,34	21,29	3,81	3,99
	III	5,71	8,05	20,62	21,39	3,61	3,74
	IV	5,75	8,36	20,95	21,68	3,64	3,77
	V	5,80	8,23	21,36	21,93	3,68	3,78
	VI	5,65	8,32	21,29	22,04	3,76	2,64
	VII	5,52	-	21,38	22,06	3,87	3,99
	VIII	5,87	8,73	21,75	22,16	3,70	3,77
	IX	5,96	9,70	22,24	22,54	3,73	3,78
	X	6,00	-	22,70	23,15	3,78	3,86
w % ceny	sprzed roku	132,1	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	100,7	-	-	-	-	-

Źródło: Na podstawie danych GUS.

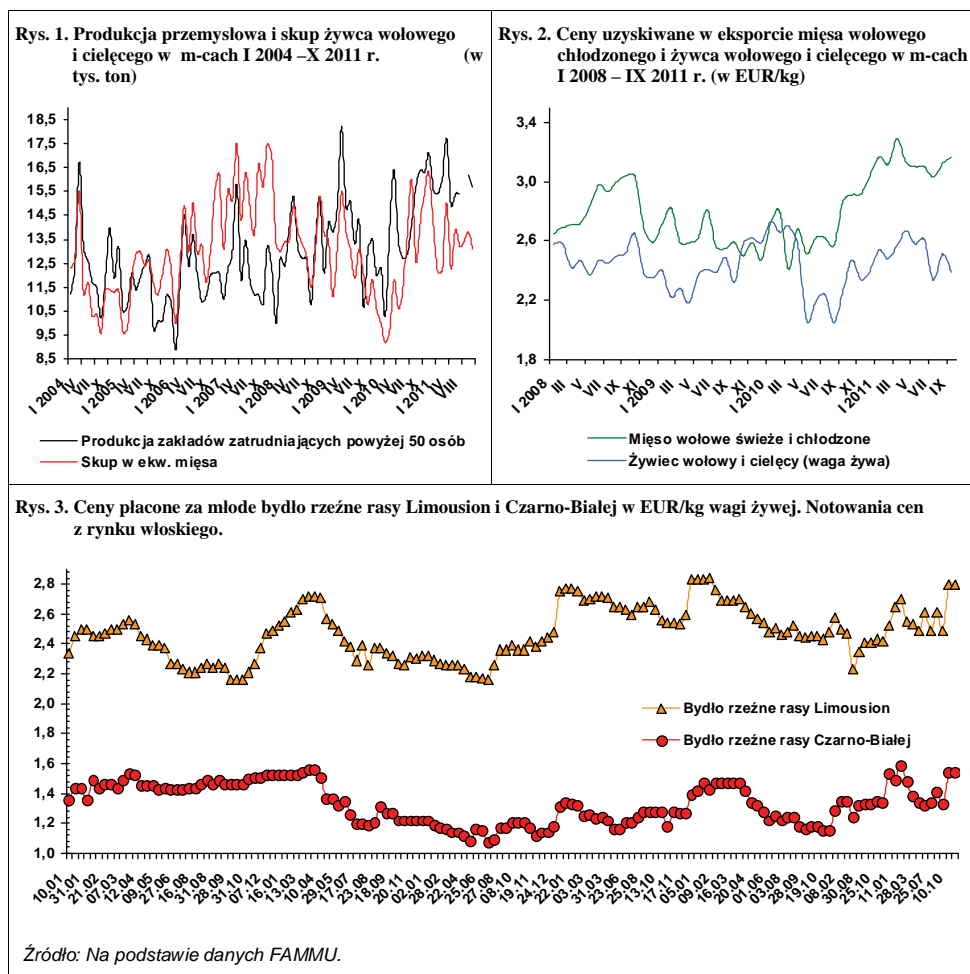

Tab. 3. Cena targowiskowa, cena zbytu i cena referencyjna wołowiny

Wyszczególnienie	IV 2011	V 2011	VI 2011	VII 2011	VIII 2011	IX 2011	X 2011	XI 2011	XII 2011
	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach w zł/kg wagi żywej:									
Bydło ogółem	5,47	5,45	5,45	5,34	5,51	5,80	6,00	6,01	6,14
Byki	6,44	6,43	6,23	6,17	6,29	6,86	7,10	7,17	7,27
Krowy	4,23	4,27	4,38	4,37	4,48	4,62	4,76	4,76	4,87
Srednia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg w zł/kg wagi żywej	10,19	10,74	10,72	10,85	10,67	10,92	10,55	10,62	10,97
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych w zł/tonę:									
Ćwierci z buhajów do 2 lat	12 198	12 053	11 599	11 825	11 930	12 926	13 354	13 410	13 790
Ćwierci z krów rzeźnych	9 797	9 540	9 906	9 490	9 797	10 459	10 555	10 517	10 935
Cena referencyjna w EUR/100 kg tuszy schłodzonej ^a :									
UE-27	342,33	342,30	337,88	332,90	334,1	346,8	353,1	368,01	374,8
Polska	299,81	303,1	312,48	297,48	306,5	313,08	310,6	319,50	312,2

^a ceny referencyjne, są to ceny otrzymywane przez producentów żywca wołowego, których notowania pochodzą z rynków reprezentatywnych państw członkowskich UE i są przekazywane co tydzień do Komisji Europejskiej. Są one porównywane z ceną bazową, ustaloną przez Komisję Europejską w wysokości 2224 EUR/tonę kl. R3. Jeśli ceny referencyjne wykazują tendencję spadkową i stanowią mniej niż 103% ceny bazowej, wówczas kraj członkowski może ubiegać się o dopłaty do magazynowania, które od 01.07.2002 są podstawowym instrumentem utrzymania równowagi na tym rynku

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Wspólnej Organizacji Rynków.

W trzech pierwszych kwartałach 2011 roku ceny trzody w Polsce były znacząco wyższe aniżeli w 2010 roku, ale nadal nieco niższe niż w analogicznych kwartałach 2009 roku kiedy były rekordowo wysokie. Wtedy przyczyniły się one do niewielkiego wzrostu pogłowia trzody w 2010 roku, bo ceny zbóż i pasz były wówczas niskie. Tymczasem ceny zbóż i pasz w pierwszych trzech kwartałach 2011 roku były o kilkadziesiąt procent wyższe niż w 2009 roku.

Ceny skupu trzody w I kwartale 2011 roku wyniosły 3,96 zł/kg, a w II kwartale 4,48 zł/kg. Ceny te były wyższe niż w analogicznych kwartałach 2010 roku o 8% i 15%, ale niższe w obu przypadkach kolejno o 13% i 9% aniżeli w 2009 roku. W III kwartale cena skupu trzody osiągnęła poziom 4,85 zł/kg tj. o 11% wyższy niż w III kwartale 2010 roku i prawie taki sam, jak w III kwartale 2009 roku.

Tradycyjnie w IV kwartale każdego roku ceny skupu trzody z miesiąca na miesiąc obniżają się, po letnim szczytowym poziomie. Spodziewaliśmy się, że w tym roku ceny w tym okresie będą też spadać, ale ich poziom będzie wyższy aniżeli w dwóch poprzednich latach. Tymczasem w IV kwartale ceny skupu również rosną. W październiku i w listopadzie wynosiły one odpowiednio 5,08 i 5,15 zł/kg i były wyższe niż w analogicznych miesiącach poprzedniego roku o 32% i 35%. Można już ocenić, że w IV kwartale 2011 roku przeciętna cena osiągnie ponad 5 zł/kg i będzie wyższa niż w IV kwartale dwu poprzednich lat o około 30% i 25%. Tak wysokiemu wzrostowi cen w IV kwartale sprzyjały trzy czynniki, a mianowicie wzrostowa tendencja cen trzody w Unii Europejskiej, deprecjacja złotego względem euro oraz spadek produkcji trzody w Polsce, o którym pisaliśmy w poprzednich numerach biuletynu „Rynek Rolny”

W I kwartale 2011 roku przeciętna w UE-27 cena trzody kl. E wyniosła 142,81 EUR/100 kg wagi poubojowej i była wyższa niż w I kwartale 2010 roku o 6,8%. W II kwartale przeciętna cena osiągnęła 155,72 EUR/100 kg, a jej wzrost w stosunku do analogicznego kwartału poprzedniego roku wyniósł 10,4%. W III kwartale poziom tej ceny był zbliżony do poziomu z II kwartału 2011 roku, ale wzrost w stosunku do III kwartału 2010 roku wyniósł 5,2%. W IV kwartale cena trzody w UE-27 ukształtuje się prawdopodobnie na poziomie około 160 EUR/100 kg. Byłaby ona wówczas wyższa niż w IV kwartale 2010 roku o około 15%. Powodem wzrostowej tendencji cen w Unii Europejskiej był duży wzrost eksportu¹ i spadek produkcji. Dużo wyższy wzrost cen w Polsce niż w Unii Europejskiej w IV kwar-

Jan Małkowski

Danuta Zawadzka

tale 2011 roku jest w połowie skutkiem potaniaenia złotego w stosunku do euro o 12%. Ceny trzody w Polsce wyrażone w euro kształtowały się nieco poniżej przeciętnych cen w Unii Europejskiej. Były one jak zwykle o kilka procent wyższe niż w Danii i o kilka procent niższe niż w Niemczech.

Wzrost cen skupu trzody w Polsce i w całej Unii Europejskiej pociągnął za sobą jedynie wzrost cen detalicznych wieprzowiny. Jego wpływ na produkcję będzie niewielki, gdyż wysokie są ceny zbóż. Na skutek presji popytu, ceny równowagi na rynku zbóż w skali globalnej jak i regionalnej, kolejny sezon z rzędu, kształtują się na bardzo wysokim poziomie. W październiku 2011 roku targowiskowa cena żyta wynosiła 79,19 zł/dt i była wyższa aniżeli w październiku 2010 roku o 29% i o 96% wyższa niż w październiku 2009 roku. Targowiskowa cena jęczmienia w październiku 2011 roku osiągnęła poziom 81,33 zł/dt i była wyższa niż w październiku dwu poprzednich lat odpowiednio o 17% i o 70%. Dlatego w obu przypadkach relacje cen wynosiły odpowiednio 6,4:1 i 6,2:1. Są to relacje nadal bardzo niekorzystne dla chowu trzody i tylko duży spadek cen zbóż w najbliższych miesiącach mógłby je przybliżyć chociaż do relacji granicznych, ale jest to mało prawdopodobne. W związku z tym do połowy przyszłego roku spadkowa tendencja chowu trzody chlewnej może jedynie nieco osłabić się, ale na pewno nie wygasnąć.

¹ W okresie I-IX 2011 roku eksport mięsa wieprzowego oraz przetworów i podrobów z UE-27 do krajów trzecich wyniósł 2 459 tys. ton i był o 22, 4% większy niż w tym samym okresie 2010 roku.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	
2010 I	96,2	96,4	20,3	74,4	39,8	90,7	-19,5
II	91,7	95,2	29,4	92,2	38,6	117,3	-9,2
III	122,1	125,0	36,7	135,4	58,7	116,9	-22,0
IV	96,6	105,0	33,9	111,9	35,9	83,1	-2,0
V	106,9	127,3	40,9	137,2	41,7	97,7	-0,8
VI	107,4	123,0	43,8	145,0	43,2	87,6	0,6
I-VI	984,0	113,2	196,7	115,0	284,7	97,7	-88,0
VII	103,6	118,5	44,3	169,7	43,4	85,1	0,9
VIII	105,5	123,2	43,7	179,1	48,9	100,0	-5,2
IX	116,0	125,1	48,1	154,2	51,3	105,1	-3,2
X	121,9	123,0	51,9	160,2	47,8	107,7	4,1
XI	124,7	130,2	48,8	164,9	45,1	97,4	3,7
XII	128,3	125,1	43,8	146,5	42,7	86,8	1,1
2011 I	119,2	123,8	38,1	187,7	37,8	95,0	0,3
II	117,7	128,5	40,0	136,1	42,2	109,3	-2,2
III	132,2	108,3	49,7	135,4	46,4	79,0	3,3
IV	123,2	127,6	44,0	129,8	45,3	126,2	-1,3
V	114,2	106,8	47,4	115,9	46,3	111,0	1,1
VI	108,8	101,3	46,5	106,2	48,1	111,3	-1,6
I-VI	1074,9	109,2	234,7	119,3	291,5	102,4	-56,8
VII	109,9	106,1	42,7	96,4	51,2	118,0	-8,5
VIII	115,6	109,6	50,9	116,5	58,3	119,2	-7,4
IX	111,2	95,8	51,4	106,9	53,4	104,9	-2,0
X	118,1	96,9	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku = 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów, dane półroczne i roczne przeliczone są na wagę mięsa. Źródło: Dane GUS, CIHZ, CAAC i przeliczenia własne

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, mieszanki T-2, Prowitu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Relacje cen trzody do targowiskowych cen:		Cena mieszanki T-2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka T-2	Cena Prowitu w zł/dt	Relacja cen trzoda: Prowit	Cena prosiąt w zł/szt.
		żyta	jęczmienia					
2010 I	3,72	8,9	7,5	94,53	3,9	197,15	1,9	157
II	3,62	8,8	7,2	94,22	3,8	197,80	1,8	142
III	3,72	9,1	7,4	93,90	3,9	197,96	1,9	152
IV	3,57	8,9	7,1	93,20	3,8	197,50	1,8	152
V	3,77	9,5	7,7	93,41	4,0	197,79	1,9	143
VI	4,38	10,3	8,3	93,82	4,7	198,38	2,2	133
VII	4,32	10,1	8,1	95,19	4,5	199,46	2,2	129
VIII	4,47	9,1	7,6	96,70	4,6	200,62	2,2	123
IX	4,24	7,3	6,4	98,73	4,3	202,81	2,1	115
X	3,86	6,3	5,5	99,95	3,9	204,25	1,9	107
XI	3,81	6,2	5,3	101,44	3,8	205,07	1,9	102
XII	3,89	6,1	5,3	104,57	3,7	206,99	1,9	107
2011 I	3,71	5,2	4,5	119,96	3,1	221,25	1,7	101
II	3,95	5,1	4,4	124,77	3,2	224,68	1,8	100
III	4,23	5,3	4,6	126,79	3,3	226,05	1,9	104
IV	4,47	5,6	4,8	128,55	3,5	226,72	2,0	114
V	4,41	5,4	4,6	130,48	3,4	227,27	1,9	119
VI	4,57	5,6	4,9	132,81	3,4	227,26	2,0	113
VII	4,77	5,9	5,1	134,42	3,6	227,02	2,1	123
VIII	4,76	6,1	5,4	134,64	3,5	226,95	2,1	126
IX	5,01	6,4	6,1	133,32	3,8	226,50	2,2	130
X	5,08	6,4	6,2	133,52	3,8	227,47	2,2	133

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej
2010 I	4,88	12,37	17,76	11,38	14,25	22,05	14,15	115,2	124,2	124,3
II	4,75	11,93	17,72	11,30	13,70	21,97	14,10	114,8	124,0	124,8
III	4,88	11,94	17,68	11,28	13,51	21,85	14,09	113,1	123,6	124,9
IV	4,68	11,86	17,62	11,18	13,46	21,66	13,97	113,5	122,9	125,0
V	4,94	11,94	17,74	11,09	13,38	21,73	13,93	112,1	122,5	125,6
VI	5,74	12,43	17,96	11,29	13,85	21,85	13,84	111,4	121,7	122,6
VII	5,66	12,44	17,93	11,26	13,97	21,87	13,90	112,3	122,0	123,4
VIII	5,86	12,46	17,90	11,24	14,08	21,99	13,70	113,0	122,8	121,8
IX	5,56	12,38	17,95	11,18	14,08	22,03	13,87	113,7	122,7	124,1
X	5,06	11,97	17,85	11,14	13,86	21,96	14,01	115,8	123,0	125,8
XI	4,99	11,83	17,72	11,06	13,66	21,84	13,78	115,5	123,3	124,6
XII	5,10	12,04	17,84	10,98	13,68	21,65	13,93	113,6	121,4	126,9
2011 I	4,86	11,99	17,56	10,74	13,92	21,64	14,09	116,1	123,2	131,2
II	5,18	11,93	17,58	10,62	13,57	21,48	14,01	113,7	122,2	131,9
III	5,55	12,09	17,85	10,67	13,73	21,79	14,07	113,6	122,1	131,9
IV	5,86	12,60	18,00	10,79	14,04	21,92	14,06	111,4	121,8	130,3
V	5,78	12,64	18,17	10,90	14,46	21,96	14,27	114,4	120,9	130,9
VI	5,99	12,71	18,25	10,95	14,35	22,07	14,33	112,9	120,9	130,9
VII	6,25	12,83	18,39	11,13	14,54	22,36	14,34	113,3	121,6	128,8
VIII	6,24	12,84	18,55	11,14	14,64	22,26	14,25	114,0	120,0	127,9
IX	6,57	13,06	18,65	11,30	14,73	22,39	14,49	112,8	120,1	128,2
X	6,66	13,18	18,84	11,43	14,91	22,59	14,61	113,1	119,9	127,8

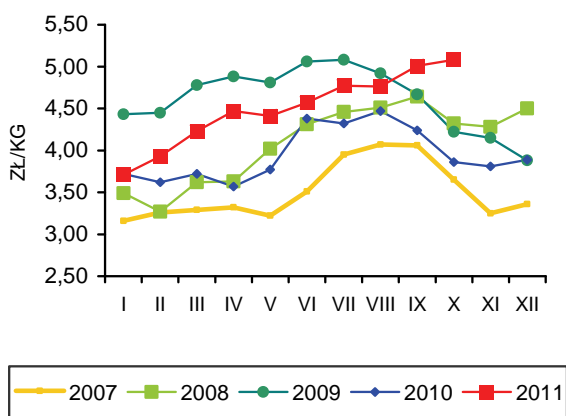
Źródło: Dane GUS i przeliczeni własne.

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

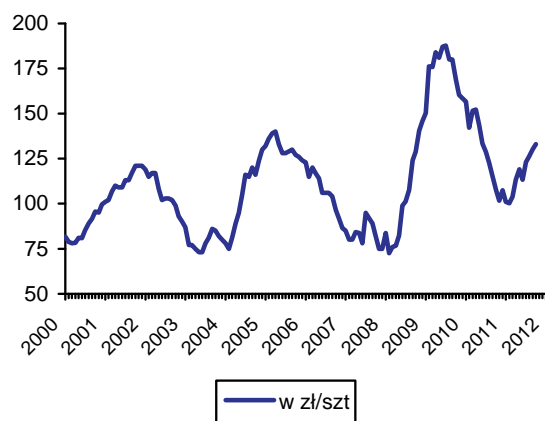
Lata i miesiące	UE-27	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-27	Niemczech	Danii
2010 I	130,68	124,82	134,04	108,84	95,5	93,1	114,7
II	135,33	124,02	140,48	114,62	91,6	88,3	108,2
III	134,65	130,14	135,67	116,97	96,7	95,9	111,3
IV	132,70	127,37	137,03	120,27	96,0	93,0	105,9
V	139,51	128,06	145,25	130,87	91,8	88,2	97,9
VI	150,75	145,54	156,29	141,48	96,5	93,1	102,9
VII	149,09	144,29	150,60	137,42	96,8	95,8	105,0
VIII	150,71	151,91	153,21	135,57	100,8	98,7	112,1
IX	144,75	145,17	144,79	130,96	100,3	100,3	110,9
X	137,91	132,70	141,02	126,20	96,2	94,1	105,2
XI	137,39	131,23	144,62	126,23	95,5	90,7	104,0
XII	139,44	133,66	149,40	126,26	95,9	89,5	105,9
2011 I	135,31	131,82	130,49	123,70	97,4	101,0	106,6
II	144,04	137,73	144,77	128,28	95,6	95,1	107,4
III	149,09	142,80	151,19	134,02	95,8	94,5	106,6
IV	154,51	152,43	159,49	138,05	98,7	95,6	110,4
V	157,03	152,92	160,30	141,56	97,4	95,4	108,0
VI	155,57	156,08	159,63	140,44	100,3	97,8	111,1
VII	157,03	158,44	160,83	141,49	100,9	98,5	112,0
VIII	155,71	154,28	158,10	139,64	99,1	97,6	110,5
IX	154,84	153,55	158,10	139,12	99,2	97,1	110,4
X	155,93	155,69	158,03	142,90	99,8	98,5	109,0
XI	159,75	156,30	164,73	148,10	97,8	94,9	105,5

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

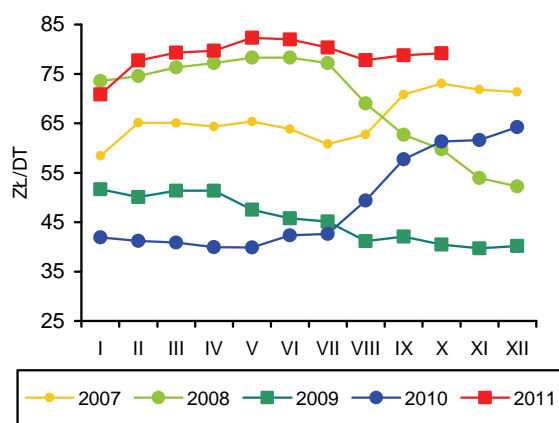
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

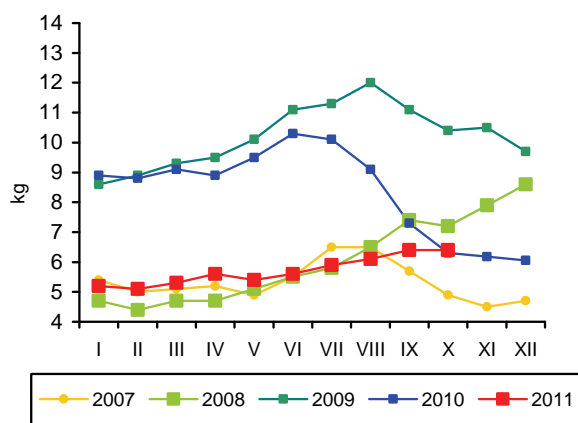
Rys. 2. Miesięczne ceny prosiąt w Polsce

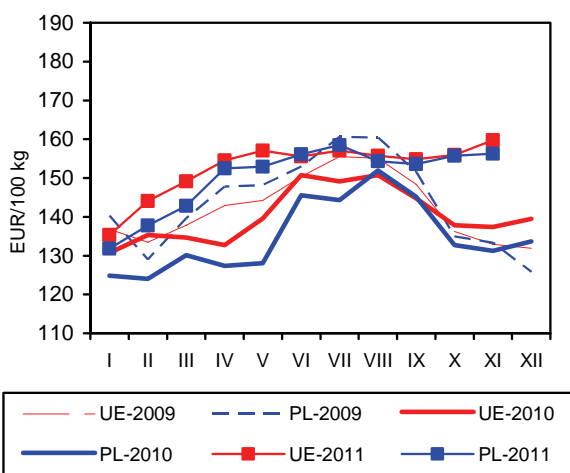
Rys. 3. Targowiskowe ceny żyta w Polsce

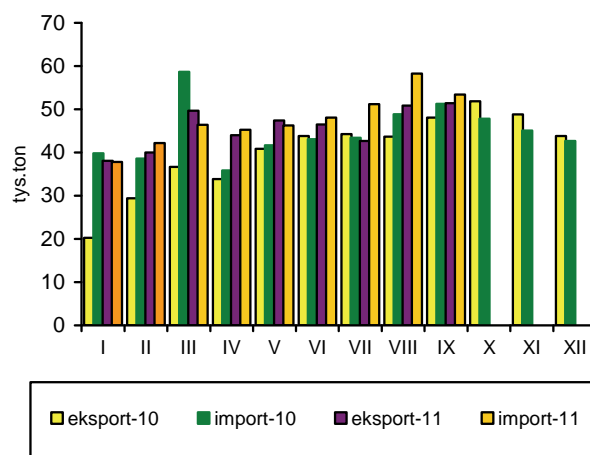
Rys. 4. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

Rys. 5. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 6. Polski handel zagraniczny wieprzowiną

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

W październiku 2011 roku, w zakładach przemysłu drobiarskiego zatrudniających powyżej 50 pracowników, wytworzono 128 tys. ton mięsa drobiowego, tj. o 10,3% więcej niż we wrześniu. Wolumen przemysłowej produkcji tego mięsa był też o 2,4% większy w relacji do października roku poprzedniego. W okresie od stycznia do października bieżącego roku łączna przemysłowa produkcja mięsa drobiowego kształtowała się na poziomie niemal identycznym jak w tym samym okresie 2010 roku i wyniosła 1138 tys. ton (w 2010 roku 1135 tys. ton). Przyczyną tak znacznego spowolnienia dynamiki rozwojowej były głównie wysokie koszty surowcowe.

Utrzymuje się duży i rosnący, choć wolniej niż w poprzednich latach, eksport mięsa drobiowego. We wrześniu 2011 roku wolumen sprzedaży zagranicznej był wprawdzie o 1,6% mniejszy niż przed rokiem, jednak w pierwszych dziewięciu miesiącach 2011 roku wysłano za granicę prawie 308 tys. ton mięsa drobiowego, tj. o 6,4% więcej niż w roku poprzednim. Import wykazuje duże wahania miesięcznych wielkości. W okresie od stycznia do września bieżącego roku, w relacji do analogicznego okresu roku poprzedniego, przywóz mięsa drobiowego zmniejszył się o 6,9%. Dynamika importu była więc odwrotna niż eksportu, co przyczyniało się do poprawy salda obrotów handlu zagranicznego. Eksport stanowił w analizowanym okresie średnio ponad 30% wolumenu przemysłowej produkcji.

W pierwszym półroczu 2011 roku utrzymywała się jeszcze, zapoczątkowana w połowie 2010 roku, wzrostowa tendencja cen przemysłowych mieszanek pasz dla drobiu. Od lipca pasze pełnoporcjowe taniały w relacji miesiąc do miesiąca. Tendencja spadkowa utrzymała się także w październiku. Ceny pasz przemysłowych obniżyły się w relacji do września o 0,8%. Były jednak nadal o 13% wyższe niż przed rokiem. W okresie styczeń-październik 2011 roku ceny pasz przemysłowych dla brojlerów były aż o 27,6%, a dla indyków o 25,6% wyższe niż w analogicznym okresie poprzedniego roku.

Drożejące nakłady w chowie drobiu, szczególnie wysokie koszty pasz, nie były w pełni równoważone wyższymi cenami skupu żywca drobiowego. Warunki chowu drobiu pogorszyły się w okresie styczeń-październik w relacji rok do roku, mimo wzrostu średniej

ceny skupu kurcząt brojlerów o prawie 16%, a indyków o 22,4%. W listopadzie 2011 roku ceny skupu kurcząt rzeźnych spadły w porównaniu z październikiem o 2,6%, ale nadal były o ok. 25% wyższe niż przed rokiem. Ceny skupu żywca indyjskiego były o 1,2% wyższe niż w październiku i o 22,4% wyższe niż w 2010 roku.

W listopadzie 2011 r. ceny tuszek kurcząt sprzedawanych przez zakłady drobiarskie były o 1,8% niższe niż w październiku i o 18,1% wyższe niż w roku poprzednim. Natomiast ceny zbytu mięsa indyjskiego wzrosły o 19,7% w porównaniu z 2010 rokiem i o 1,2% w porównaniu z poprzednim miesiącem.

W październiku bieżącego roku ceny detaliczne tuszek kurcząt wzrosły o 0,3% w relacji do września i o 20,9% w relacji do października 2010 roku. Ceny detaliczne rosły szybciej niż zbytu jednak wolniej niż ceny skupu. Nadal w trudnej sytuacji pozostawał przemysł drobiarski, co uwidoczniło się w pogorszeniu się przeciętnych wyników finansowych branży.

W październiku 2011 roku średnie ceny sprzedaży mięsa kurcząt w Unii Europejskiej o prawie 40% przewyższały polskie ceny wyrażone w euro. Wśród głównych producentów i eksporterów drobiu w Europie, Polska należała nadal do najtańszych. Różnice cen polskich i unijnych zmniejszyły się w relacji do października 2010 roku. Przewaga cenowa polskiej oferty handlowej na jednolitym rynku europejskim jest jednak nadal znacząca i stanowi główny czynnik konkurencyjności w tym handlu.

Według badań budżetów rodzinnych miesięczne spożycie mięsa drobiowego na 1 mieszkańca w I kwartale 2011 roku zmniejszyło się o 4,3% w porównaniu do tego samego okresu przed rokiem. W II kwartale powróciło jednak do poziomu notowanego rok wcześniej. W konsumpcji wędlin drobiowych prawie 5-procentowy spadek miał miejsce w II kwartale bieżącego roku. Nadal brak danych o spożyciu w trzecim kwartale 2011 roku.

**Grzegorz
Dybowski**

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011
I	93,7	108	95,2	96,4	111,0
II	79,7	92,9	85,8	96,5	101,0
III	94,9	95,1	98,1	118,0	110,0
IV	89,2	105,0	99,0	101,0	110,0
V	96,2	99,1	97,0	139,0	116,0
VI	86,4	94,2	101,5	112,0	118,0
VII	93,4	105	107,0	116,0	112,0
VIII	97,4	96	101,0	112,0	114,0
IX	95,6	101	105,0	119,0	116,0
X	109,0	108	113,0	125,0	128,0
XI	99,9	93	105,0	123,0	
XII	91,0	97,7	107,0	122,0	
RAZEM	1126,4	1195	1217,0	1368,0	1138,0

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2010	2011	2010	2011
I	2654	2221	27902	33276
II	2692	2309	28802	33277
III	3040	3715	32251	33565
IV	2637	2437	31418	34267
V	3385	3509	31841	31383
VI	2414	1316	33734	34194
VII	2702	1769	36220	37045
VIII	2502	3185	30428	34786
IX	3051	2892	37479	36889
X	2410		39806	
XI	2404		38969	
XII	2459		32407	
RAZEM	32850	23353	401257	308682

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 3. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt brojlerów pełnoporcjowa grower/finisz (zł/tonę)		Pisklęta (zł/szt.)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a, b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
I	1044	1276	1,26	1,27	2,84	3,22	4,29	4,73	6,06	6,61
II	1045	1356	1,34	1,27	3,04	3,43	4,84	5,38	6,08	6,61
III	1051	1373	1,27	1,28	3,13	3,86	5,05	6,02	6,10	7,59
IV	1030	1385	1,28	1,29	3,15	3,92	4,69	6,16	6,26	7,62
V	1018	1409	1,29	1,29	3,22	3,54	5,19	4,90	6,28	7,39
VI	1040	1422	1,36	1,27	3,40	3,55	5,29	5,39	6,73	6,92
VII	1057	1391	1,36	-	3,31	3,71	5,43	5,91	6,56	6,88
VIII	1105	1369	1,29	-	3,53	3,90	5,53	6,16	7,04	7,52
IX	1135	1337	1,28	-	3,44	4,00	5,15	6,20	6,86	7,61
X	1170	1326	1,27	-	3,06	3,84	5,66	6,76	6,31	7,63
XI	1177		1,28		3,00	3,74	5,62	6,64	6,04	
XII	1196		1,28		3,02		5,45		5,96	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b konfekcjonowane

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KRD-IG i MRiRW.

Tab. 4. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Mieszkanki pełnoporcjowe grower/finisz (zł/szt.)		Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011
I	1118	1363	4,54	4,93	7,64	7,17
II	1119	1402	4,47	5,18	7,46	7,16
III	1127	1438	4,44	5,28	7,79	7,78
IV	1108	1454	4,50	5,71	7,54	9,15
V	1097	1466	4,41	5,87	7,53	8,39
VI	1126	1505	4,68	6,20	7,75	8,49
VII	1185	1516	4,73	6,09	7,43	8,68
VIII	1186	1478	4,76	6,07	7,18	8,82
IX	1216	1438	5,06	5,82	7,14	9,09
X	1241	1413	5,01	5,94	7,17	8,96
XI	1251		5,02	6,01	7,40	9,15
XII	1272		5,02		8,31	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b świeże i schłodzone, Polska+ UE

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 5. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

Wyszczególnienie	Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE
2010 I	112,40	241,50	168,50	174,40	191,60	138,50	133,50	158,70
II	120,50	240,00	169,40	171,10	177,00	145,00	135,50	156,20
III	127,10	240,00	167,10	171,00	175,00	156,30	147,20	161,70
IV	125,50	241,30	165,90	171,90	175,80	160,00	148,60	163,70
V	126,90	242,90	165,20	165,20	189,30	167,00	130,30	162,60
VI	133,10	243,80	166,10	165,00	195,00	171,00	134,80	167,30
VII	129,20	244,60	167,90	165,30	195,00	182,80	157,40	171,90
VIII	140,50	245,20	174,30	167,10	195,20	186,20	169,10	176,20
IX	134,20	249,70	174,60	166,1	203,80	190,00	182,80	178,70
X	116,10	250,00	178,50	171,30	205,00	184,20	189,00	176,60
XI	112,60	249,90	178,20	171,70	208,00	181,00	170,00	174,40
XII	112,70	249,80	175,40	167,30	210,00	181,00	168,30	175,70
2011 I	126,20	250,00	182,00	167,30	216,60	178,90	160,50	176,40
II	137,20	249,00	182,50	168,70	220,00	182,00	165,00	179,30
III	149,10	250,40	180,40	170,30	220,00	187,10	166,10	181,60
IV	154,10	252,60	183,70	175,50	220,00	195,10	171,50	185,57
V	135,60	254,50	179,40	173,50	223,70	196,80	184,00	188,14
VI	134,10	256,60	182,10	178,40	225,00	190,20	191,50	188,29
VII	138,80	256,30	180,10	175,50	225,00	183,60	197,40	189,07
VIII	148,00	256,00	179,40	170,70	225,00	189,30	199,60	193,50
IX	141,90	256,00	180,80	162,00	225,00	193,00	201,50	192,00
X	135,60	256,00	177,50	152,50	225,00	197,70	192,90	189,60

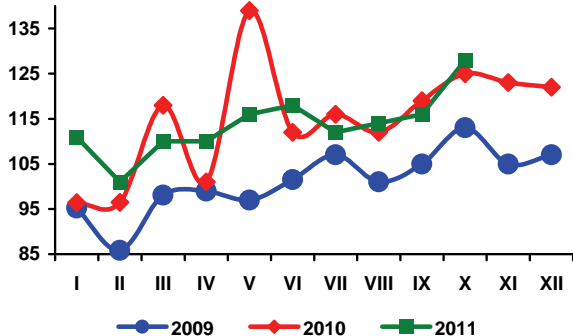
Źródło: Dani MRiRW.

Tab. 6. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 mieszkańca miesięcznie)

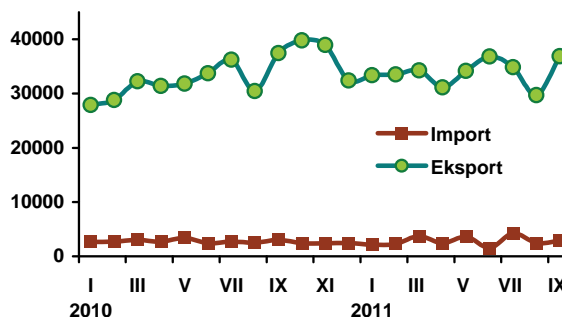
Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011
I	1,42	1,50	1,45	0,21	0,21	0,21
II	1,46	1,50	1,50	0,21	0,21	0,20
III	1,49	1,49	-	0,23	0,23	-
IV	1,60	1,63	-	0,21	0,22	-

Źródło: Dane GUS.

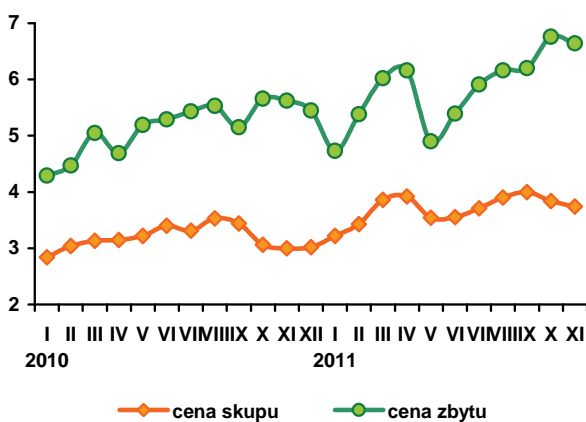
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

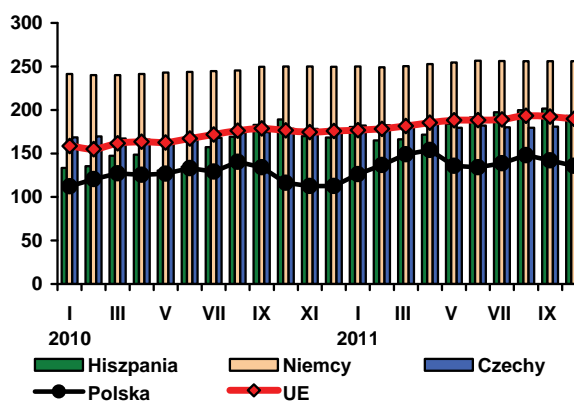
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Ceny zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE, w EUR/100 kg

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

W listopadzie 2011 roku średnia cena sprzedaży jaj świeżych wyniosła 32,47 zł za 100 sztuk i była o 19,3% wyższa niż notowana przed rokiem. Spadkowa tendencja cen jaj spożywczych, utrzymująca się na polskim rynku od początku roku, w czerwcu uległa odwróceniu. W listopadzie, w porównaniu do października, wzrosły ceny sprzedaży jaj wszystkich klas wagowych. W relacji rok do roku prawie 7-procentowy wzrost miał miejsce w przypadku cen jaj bardzo dużych (XL). Jaja duże, klasy L, podrożały o 5,7%, średnie (M) o prawie 15,2%, a małe, klasy S o 16,63%. Jaja mniejsze podrożały więc bardziej niż duże. Rynek jaj spożywczych był nadal niestabilny, o czym świadczy duża wahliwość cen w poszczególnych miesiącach.

Przemysłowe mieszanki pasz pełnoporcjowych dla kur niosek drożały systematycznie w pierwszej połowie 2011 roku. W czerwcu ich cena była już niemal o 30% wyższa w relacji do poprzedniego roku. Przyczyniło się to do znacznego spadku opłacalności produkcji jaj konsumpcyjnych. W październiku przemysłowe mieszanki

pasz dla kur niosek potaniały w relacji do września o 1,3%. Nadal jednak ich ceny były o prawie 8% wyższe niż przed rokiem.

Już w czerwcu 2011 roku przerwana została długookresowa tendencja spadkowa cen skupu jaj przeznaczonych do przetwórstwa przemysłowego. W listopadzie przeciętna cena tych jaj była o prawie 27% wyższa niż w październiku i o 45% wyższa niż w roku poprzednim. Ceny skupu jaj przetwarzanych przemysłowo stopniowo powracają do wysokiego poziomu sprzed kilkunastu miesięcy. Ich wzrost, podobnie jak wzrost cen jaj spożywczych, przyczynił się do poprawy opłacalności produkcji jaj w drugiej połowie roku.

W całej Unii Europejskiej, po okresie relatywnie dużej podaży jaj i spadku ich cen sprzedaży, począwszy od lipca ma miejsce umiarkowany wzrost cen. W okresie od października 2010 roku do października 2011 roku, jaja konsumpcyjne podrożały na rynku unijnym średnio o 11,12%, podczas gdy w Polsce ich ceny obniżyły się o 0,6%. W tym samym okresie ceny jaj konsumpcyjnych

w Niemczech wzrosły o 14,9%, w Holandii o 40,2%, a we Francji o 25%. Relacje przeciętnych cen jaj w Polsce i we Wspólnocie poprawiły się. W październiku 2010 roku polskie jaja kosztowały w przeliczeniu na euro o 11% więcej niż przeciętnie w Unii Europejskiej, a w październiku 2011 roku były już o 0,6% tańsze. W okresie styczeń-październik 2011 roku ceny polskich jaj wyrażone w euro przewyższały średnie ceny unijne tylko o 1,6%. Przyczyniło się to do rozwoju sprzedaży zagranicznej.

Według danych IERiGŻ-PIB (na podstawie CAAC), we wrześniu 2011 roku eksport jaj konsumpcyjnych z Polski był o 40% mniejszy

niż przed rokiem, a import o 264% większy. Saldo obrotów pogorszyło się. Eksport przetworów z jaj zwiększył się o 12,4% w relacji rok do roku, natomiast import tylko o 4%. Łącznie w okresie od stycznia do września 2011 roku wysłano za granicę 130,4 tys. ton świeżych jaj, tj. o 16,8% więcej w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku. Eksport przetworów z jaj wyniósł w tym czasie 10,7 tys. ton i był o 6% mniejszy niż przed rokiem. Natomiast import jaj świeżych wzrósł aż o 32,3% a przetworzonych o 35,9%.

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
I	1692	2265	12384	15009	581	444	1124	1271
II	2795	1944	10986	13212	731	850	1556	1260
III	2404	1627	13082	16394	936	1008	1721	1310
IV	1408	1600	10735	14630	504	900	1102	1053
V	1267	1359	12997	16271	637	771	1222	1063
VI	1009	1251	13977	13986	500	1024	1154	1043
VII	956	2700	10166	12737	509	972	1353	1148
VIII	1297	1253	13291	19831	607	1093	1087	1357
IX	1282	4665	14010	8350	818	851	1096	1232
X	1059		17282		711		1189	
XI	1841		13860		465		1227	
XII	2234		10082		526		1108	
RAZEM	19244	18663	152852	130420	7528	7913	14939	10737

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
I	41,30	38,30	34,30	29,00	33,20	24,00	26,90	19,00
II	41,60	37,70	35,40	28,20	33,20	24,40	27,20	19,50
III	43,50	36,20	37,10	27,80	33,80	24,60	30,10	19,40
IV	38,80	35,40	36,20	25,90	31,50	23,80	25,80	18,40
V	38,50	35,40	31,40	25,90	26,70	21,80	22,40	17,40
VI	36,80	37,10	29,90	25,90	24,40	22,40	19,20	17,90
VII	39,40	41,40	29,50	31,00	21,50	25,20	19,90	21,60
VIII	37,40	39,90	30,50	30,20	24,10	25,40	21,60	20,10
IX	38,20	39,30	30,20	28,50	24,20	26,60	20,20	21,50
X	38,20	39,40	28,90	31,80	23,60	26,30	19,10	20,50
XI	37,20	42,10	29,00	33,60	24,00	30,30	18,70	23,90
XII	37,50		28,90		24,20		18,30	

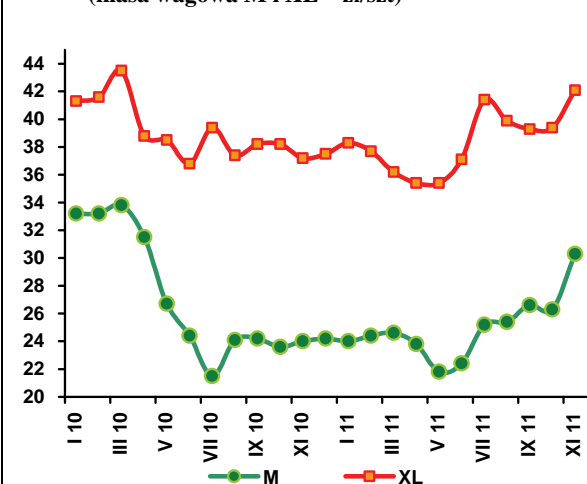
^a trzeci tydzień każdego miesiąca Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Ceny sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), (EUR/100 kg)

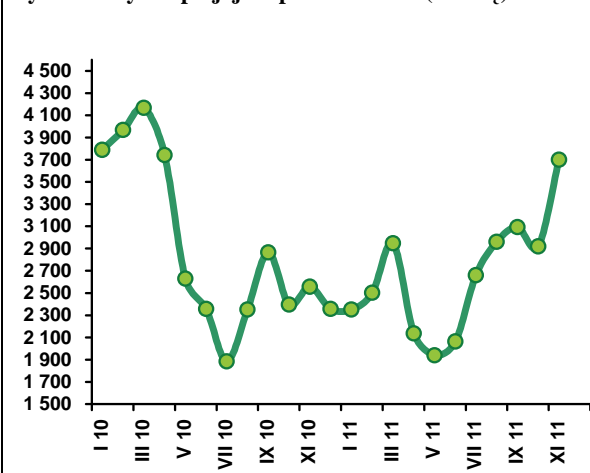
Miesiące	Polska	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE
2009 VII	111,54	101,55	93,44	100,11	66,00	111,43
VIII	114,99	101,19	93,44	96,22	69,73	111,69
IX	120,05	100,31	93,44	104,69	75,00	115,35
X	124,47	104,39	124,48	107,57	80,84	117,93
XI	133,48	111,12	134,62	119,66	87,18	122,58
XII	139,67	114,73	213,77	130,65	100,03	133,60
2010 I	137,21	113,02	213,77	122,81	98,71	137,90
II	140,02	116,42	161,63	116,46	104,00	132,21
III	151,64	118,85	194,74	127,96	113,50	142,89
IV	144,50	116,41	122,77	114,75	94,30	123,16
V	123,31	101,58	98,26	98,01	76,70	108,58
VI	112,49	97,32	105,84	89,95	67,67	104,48
VII	113,21	92,36	87,04	75,11	49,40	95,59
VIII	112,97	90,80	103,23	74,88	55,66	100,17
IX	114,90	97,98	106,32	96,42	66,10	107,79
X	113,14	98,25	90,86	79,92	58,42	101,88
XI	112,21	94,80	96,95	77,15	57,23	102,16
XII	110,82	90,65	113,90	87,31	59,69	105,54
2010 I	115,01	90,50	91,61	85,51	54,35	102,91
II	117,90	93,61	98,74	84,65	63,93	105,93
III	108,50	93,50	112,52	93,16	76,35	111,37
IV	102,28	80,41	80,16	85,45	53,94	98,91
V	102,04	78,36	87,94	93,91	58,47	101,11
VI	102,04	78,36	87,94	93,91	58,47	101,11
VII	114,07	81,27	101,25	116,82	73,83	111,44
VIII	113,68	96,87	109,96	121,54	84,65	117,75
IX	109,24	106,39	105,10	113,54	84,32	115,54
X	112,45	102,65	104,42	99,88	81,93	113,15

Źródło: Dane MRiRW.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL – zł/szt)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tone)

W okresie I-IX import żywca i mięsa owczego z krajów trzecich do Unii Europejskiej wyniósł 183 tys. ton w wadze poubojowej i był o 20 tys. ton, czyli o 10% mniejszy niż w tym samym okresie 2010 roku. W Nowej Zelandii, a więc kraju o największym kontynencie z zerową stawką celną zakupiono 155 tys. ton, mięsa owczego, czyli o 11% mniej niż rok wcześniej. Komisja Europejska ocenia, że w połowie listopada łączna kwota preferencyjnego dostępu na 2011 roku była wypełniona jedynie w 68%, w tym Nowej Zelandii w 73%, a Australii w 75%. Saldo handlu zagranicznego baraniną i jagnięciną obniżyło się w skali roku w jeszcze większym stopniu niż import, gdyż jednocześnie miał miejsce wzrost eksportu. W okresie I-IX 2011 roku import netto osiągnął więc 157 tys. ton i w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku był mniejszy o 32 tys. ton, a więc 18%. Głównym powodem tego jest wzrost cen jagniąt, który od początku 2011 roku ma miejsce zarówno w Nowej Zelandii jak i w Australii.

Z najnowszych danych Komisji Europejskiej wynika, że w 2011 roku produkcja baraniny w UE-27 może wynieść 792 tys. tony, a więc będzie większa niż w 2010 roku o około 16 tys. ton (2%). Wzrost produkcji częściowo łagodzi ubytek podaży wynikający ze spadku salda handlu zagranicznego. Tym niemniej w stosunku do roku ubiegłego podaż i tak będzie mniejsza.

Taka sytuacja powoduje więc wzrost cen owiec i jagniąt, z jakim mamy do czynienia w Unii Europejskiej mniej więcej od początku roku w Unii Europejskiej. W październiku przeciętna w UE-27 cena jagniąt wyniosła 670 EUR/100 kg wagi poubojowej, a w listopadzie 683 EUR/100 kg. Ceny te były wyższe niż w analogicznych miesiącach ubiegłego roku odpowiednio o 7 i 11%. Z kolei przeciętna w UE-27 cena owiec ciężkich wyniosła w październiku 453 EUR/100 kg, a w listopadzie 473 EUR/100 kg. Ceny te były wyższe niż rok wcześniej o 9% i 5%.

Wzrost cen owiec i jagniąt w Unii Europejskiej ma pozytywny wpływ na ceny polskich owiec. Z danych Komisji Europejskiej wynika, że w październiku przeciętna cena owiec ciężkich w Polsce wyniosła 343 EUR/100 kg wagi poubojowej, a w listopadzie 362 EUR/100 kg. Ceny te były wyższe niż rok wcześniej odpowiednio o 4% i 10%.

Dodatkowym czynnikiem podnoszącym ceny skupu owiec na polskim rynku jest znacznie wyższy niż w roku ubiegłym, kurs złotego względem euro. To on powoduje, że wzrost cen wyrażonych w złotych jest większy niż cen wyrażonych w euro. W październiku przeciętna cena skupu owiec wyniosła 6,80 zł/kg wagi żywej i była o 12% wyższa niż w październiku 2010 roku. Z danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej wynika, że w październiku przeciętna cena skupu jagniąt o wadze 17-24 kg osiągnęła 9,55 zł/kg wagi żywej, o wadze 24-31 kg 8,65 zł/kg, o wadze 31-36 kg 7,46 zł/kg, a o wadze 36-40 kg 7,23 zł/kg. Ceny te były wyższe niż w październiku 2010 roku odpowiednio o 17%, 15%, 20% i 21%.

Można sądzić, że jeśli w grudniu roczna stopa wzrostu cen owiec i jagniąt w Unii Europejskiej będzie choćby taka jak w październiku, podobnie jak kurs złotego względem euro, to przeciętna cena skupu owiec w Polsce mogłaby kształtować się na poziomie około 9 zł/kg. Byłby to rekordowo wysoki poziom ceny grudniowej, który niewątpliwie wpłynąłby pozytywnie na nastroje producentów owiec.

**Danuta
Zawadzka**

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	Zmiana w % 2011/2010
I półrocze	1205	899	839	93
II półrocze	1075	875	831 ^b	95
Rok	2280	1774	1670 ^b	94

b) prognoza IERiGŻ-PIB

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2010	50,8	63,6	279,2	28,7	82,9	64,1	83,8	107,6	72,3	45,4	38,8	95,4	1012,6
2011	21,7	78,3	62,4	207,4	70,1	82,5	74,4	112,1	79,0	x	x	x	1000,0 ^P
miesiąc roku poprzedniego = 100	42,7	123,1	22,3	722,6	84,6	128,7	88,8	104,2	109,3	x	x	x	98,2
Import 2010	33,7	27,7	60,9	73,0	11,9	40,5	12,2	7,9	40,2	10,8	10,6	42,5	371,9
2011	86,8	70,8	73,3	46,4	173,7	92,6	110,2	125,6	73,6	x	x	x	500,0 ^P
miesiąc roku poprzedniego = 100	25,8	255,6	120,4	63,4	1459,7	228,6	903,3	1589,9	183,1	x	x	x	134,4

P- prognoza IERiGŻ – PIB Źródło: Dane CAAC

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
2009/2010	5,88	7,95	7,72	6,67	7,08	6,66	6,32	6,10	5,60	6,39	6,22	6,06
2010/2011	5,64	8,02	5,65	6,60	7,79	8,28	7,24	7,45	6,50	7,16	6,92	6,80
miesiąc roku poprzedniego = 100	95,9	100,9	73,2	99,0	110,0	124,3	114,6	122,1	116,1	112,1	111,3	112,2

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ-PIB.

Tab. 4. Ceny zakupu wybranych kategorii wagowych owiec i jagniąt w Polsce

Wyszczególnienie	Jagnięta o wadze 13-16 kg				Owce o wadze 36-40 kg			
	cena za wagę żywą		cena za wagę poubojową		cena za wagę żywą		cena za wagę poubojową	
	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg
X 2010	-	-	-	-	6,00	1,52	12,8	3,24
XI	-	-	-	-	6,01	1,52	12,8	3,24
XII	10,7	2,75	22,78	5,85	7,17	1,84	15,3	3,91
I 2011	-	-	-	-	-	-	-	-
II	-	-	-	-	6,17	1,57	13,1	3,33
III	-	-	-	-	6,99	1,74	14,9	3,71
IV	10,7	2,72	22,77	5,78	7,21	1,83	15,3	3,89
V	-	-	-	-	7,32	1,86	15,6	3,96
VI	-	-	-	-	7,19	1,81	15,3	3,85
VII	-	-	-	-	7,28	1,82	15,5	3,88
VIII	-	-	-	-	7,03	1,70	15,0	3,64
IX	-	-	-	-	7,27	1,67	15,5	3,56
X	-	-	-	-	8,37	1,92	17,8	3,79

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
2009/2010	41,14	41,14	42,10	42,43	42,43	43,05	43,63	43,64	42,66	42,66	43,50	43,70
2010/2011	43,79	43,79	43,27	43,04	42,78	42,77	43,25	43,25	43,68	45,55	46,19	45,62
miesiąc roku poprzedniego = 100	106,4	106,4	102,8	101,4	100,8	99,3	99,1	99,1	102,4	106,8	106,2	104,3

Źródło: Dane GUS

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-27 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
UE-27												
2009/2010	718,4	634,9	568,0	567,1	570,8	534,4	535,9	570,1	599,1	626,2	627,4	615,6
2010/2011	614,5	572,1	553,8	567,6	601,2	578,8	582,1	597,8	617,9	646,1	669,6	683,0
miesiąc roku poprzedniego = 100	85,5	90,1	97,5	100,1	105,3	108,3	108,2	108,6	103,1	103,2	106,7	110,9
Włochy												
2009/2010	654,9	545,4	475,6	522,0	503,6	492,3	515,7	512,9	517,2	642,2	549,6	564,8
2010/2011	545,5	464,8	453,9	465,1	550,7	507,0	509,8	511,9	513,4	515,4	515,9	576,8
miesiąc roku poprzedniego = 100	83,2	85,2	95,4	89,1	109,4	103,0	98,9	99,8	99,3	80,3	93,9	102,1

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec w UE-25 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
UE-25												
2009/2010	468,1	494,2	481,4	484,0	509,4	508,3	478,4	447,6	463,5	459,5	449,3	439,8
2010/2011	489,8	490,1	491,3	524,9	577,8	597,2	527,9	499,1	484,7	479,6	487,1	510,4
miesiąc roku poprzedniego = 100	104,6	99,2	102,1	107,6	113,4	117,5	110,3	111,5	104,5	104,3	108,4	116,1
Wielka Brytania												
2009/2010	420,1	472,7	468,7	456,4	495,7	509,6	472,0	420,8	443,6	425,5	398,7	391,5
2010/2011	455,2	464,5	469,2	511,6	581,7	616,4	511,7	471,5	456,7	436,0	439,2	471,7
miesiąc roku poprzedniego = 100	108,4	98,3	100,1	112,1	117,3	121,0	108,4	112,0	103,0	102,5	110,2	120,5

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Wyszczególnienie	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
2009/2010												
NZD/szt. 15 kg	70,30	66,30	66,86	65,94	66,69	71,36	75,46	78,53	82,26	82,52	90,20	91,50
2010/2011												
NZD/szt. 15 kg	84,15	80,42	81,56	81,44	83,58	89,98	92,82	91,88	94,39	92,00	96,50	100,9
miesiąc roku poprzedniego = 100	119,7	121,3	122,0	123,5	125,33	126,1	123,0	117,0	114,7	111,5	107,0	110,3

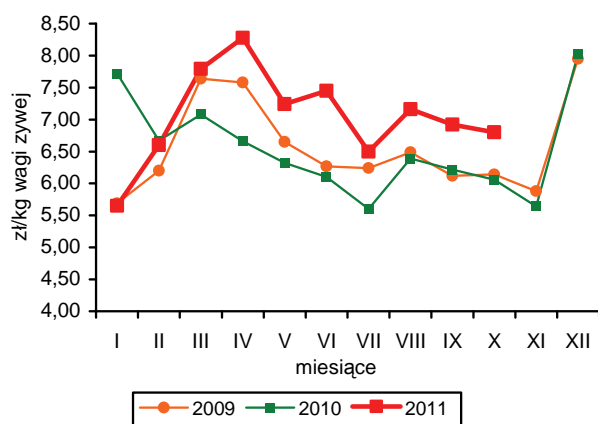
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Fencepost, New Zealand.

Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

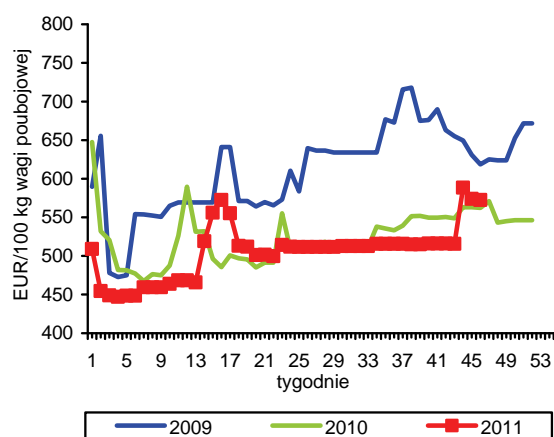
Wyszczególnienie	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
2009/2010												
AUD/100 kg cwe	393	437	446	447	445	461	491	447	495	489	454	497
2010/2011												
AUD/100 kg cwe	517	568	620	606	625	558	514	499	489	519	519	519
miesiąc roku poprzedniego = 100	131,6	130,0	139,0	135,5	140,4	121,0	104,7	111,6	98,8	106,3	114,3	104,4

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków MLA, Australia.

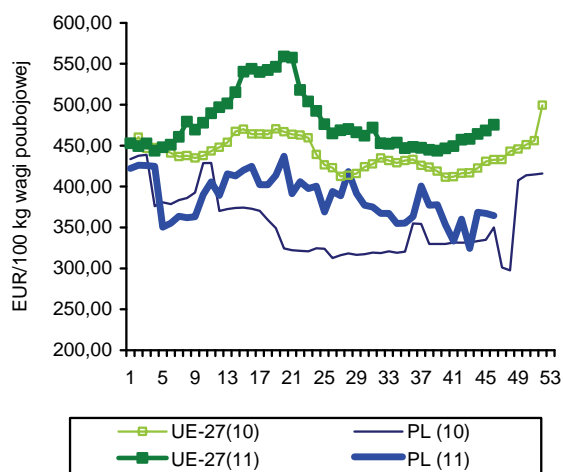
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

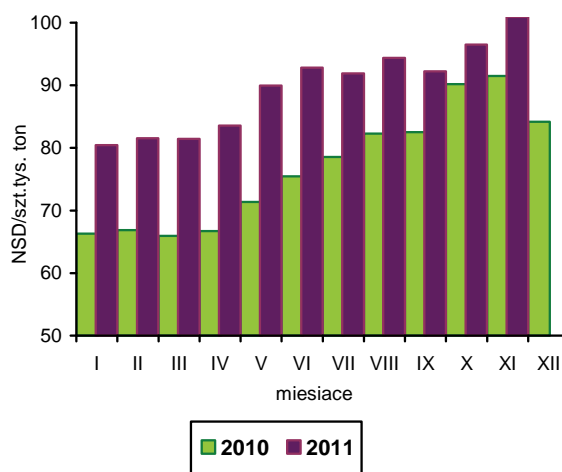
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

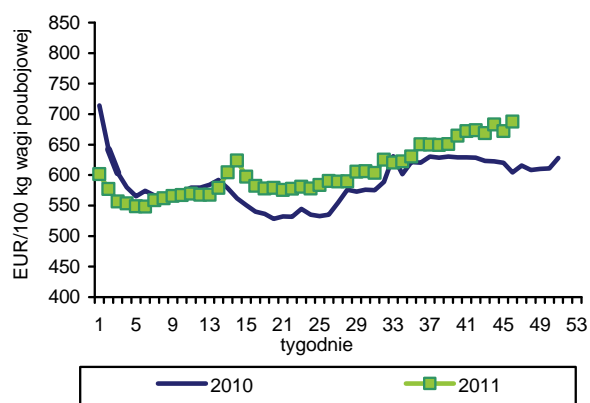
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-27 i w Polsce

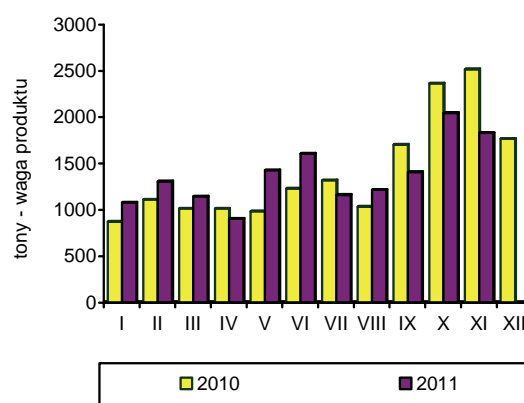
Rys. 4. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-27

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

Połowy ryb na Bałtyku wyniosły w okresie styczeń-październik 2011 r. 98,7 tys. ton i były o 1,2% niższe niż w tym samym okresie roku poprzedniego. Odnotowano wzrost połowów śledzi (o 19,7% do 26,8 tys. ton) i dorszy (o 1,3% do 8,1 tys. ton), przy spadku zaangażowania rybaków w połowy szprotów (o 6,3% do 52,6 tys. ton) i wyraźnym spadku połowów storni (o 16,6% do 8,3 tys. ton). Średnie ceny skupu śledzi w portach bałtyckich wyniosły w październiku od 1,80 do 2,00 zł/kg (ryby duże) i od 1,40 do 1,50 zł/kg (śledzie średnie). Za dorsze rybacy otrzymywali średnio 6,50 zł/kg, a za stornie 1,70-1,90 zł/kg. W porównaniu z październikiem roku poprzedniego odnotowano wzrost cen większości gatunków ryb.

We wrześniu 2011 r. produkcja ryb, przetworów rybnych i owoców morza w dużych zakładach przetwórstwa rybnego (zatrudniających powyżej 50 osób) wyniosła 27,7 tys. ton i była o 7,2% niższa niż w tym samym miesiącu roku poprzedniego. Zmniejszyła się produkcja wszystkich ważniejszych grup produktów, w tym przetworów i konserw ze śledzi o 7,6%, wędzonych łososi o 8,9% oraz filetów z ryb morskich mrożonych o 2,9%. Wysoka dynamika wzrostu produkcji odnotowana w I półroczu br. (o 7,4%), powoduje jednak, że mimo spadku przetwórstwa w trzecim kwartale roku (o 5,2%), łącznie w okresie dziewięciu miesięcy jest ona nadal wyższa niż przed rokiem (o 3,2%). Ograniczająco na produkcję w ostatnim okresie wpływał prawdopodobnie głębszy niż w latach poprzednich sezonowy spadek spożycia ryb w kraju w miesiącach letnich oraz dynamiczny wzrost cen zakupu surowców importowanych i w konsekwencji pogorszenie opłacalności eksportu, gdzie dynamika wzrostu cen była zdecydowanie niższa. Łącznie w okresie trzech kwartałów wolumen przetwórstwa ryb i owoców morza wyniósł 222,5 tys. ton. Zwiększyła się przed wszystkim produkcja przetworów i konserw (w tym śledzi o 8,1%, makreli o 15,0% oraz szprotów i sardynek o 11,8%), przy ograniczeniu produkcji większości pozostałych grup towarowych (w tym najbardziej ryb o niskim stopniu przetworzenia – morskich mrożonych i świeżych filetów).

Import ryb, przetworów rybnych i owoców morza wyniósł w okresie trzech kwartałów 2011 r. 305,2 tys. ton (w wadze produktu) i był o 5,2% mniejszy niż w tym samym okresie roku poprzedniego. Znaczny wzrost cen transakcyjnych spowodował jednak, że wydatki na ich zakup zwiększyły się o 4,0% do 797 mln EUR. Wzrosty cen w niewielkim stopniu niwelował kurs złotego wo-

bec dolara (aprecjacja o ponad 6%) i w przeliczeniu na walutę krajową wartość importu zwiększyła się w tym okresie o 3,3% (3,175 mld zł). Bardzo niekorzystny dla importerów kurs walutowy w czwartym kwartale roku pozwala przypuszczać, że dynamika wzrostu cen w ostatnich miesiącach roku wyraźnie przyspieszy i wpłynie na dalszy spadek przywozu. W okresie styczeń-wrzesień zmniejszył się głównie popyt importowy na ryby świeże (o 9%, głównie łososię), konserwy i przetwory z ryb (o 7%), owoce morza (o 20%) oraz produkty niekonsumpcyjne (o 43%, mączki i odpady z ryb). Oprócz łososi mniej zaimportowaliśmy także dorszy, pang, tilapii i tuńczyków, przy wzroście przywozu mintajów, morskuchów śledzie. Największy był wzrost cen transakcyjnych śledzi, za które płacono średnio o 57% więcej niż rok wcześniej. Brak danych o tzw. eksporcie burtowym nie pozwala na pełną analizę wyników handlu. W grupach produktów, gdzie ten rodzaj wywozu nie występuje, odnotowano wzrost eksportu w przypadku konserw i przetworów rybnych (o 12%, głównie śledzi), ryb wędzonych (o 3%), przy spadku obrotów eksportowych filetów rybnych (o 14%). Udział tych trzech grup produktów ma jednak decydujące znaczenie dla wartości eksportu, gdzie stanowi ponad 90% (55% wielkości). W okresie trzech kwartałów łącznie wyeksportowaliśmy 137,4 tys. ton tych produktów o wartości 687 mln EUR, tj. odpowiednio o 2,3 i 3,9% więcej niż w tym samym okresie roku poprzedniego.

W październiku br. nastąpił duży wzrost cen ryb na rynku krajowym. Stosunkowo niewielkie podwyżki cen, w porównaniu do dynamiki cen notowanych w imporcie, w miesiącach poprzednich spowodowały, że w ostatnim kwartale roku będziemy prawdopodobnie obserwowali silny trend wzrostowy i w skali roku ceny w obrocie detalicznym mogą być średnio o 10% wyższe niż rok wcześniej, a w przypadku poszczególnych grup produktów nawet o 15%. W porównaniu z wrześniem ryby, przetwory rybne i owoce morza podrożały średnio o 1,4%, w tym najbardziej ryby solone (o 4,5%, głównie śledzie) oraz ryby wędzone (o 2,0%, głównie makrele). Niższe ceny notowane są tylko w odniesieniu do łososi, zarówno wędzonych, jak i oferowanych w postaci mrożonej.

**Krzysztof
Hryszko**

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	plaskie	pozostałe	razem	troć wędrowną	łoś bałtycki
2008 I-XII	55 241	17 023	10 081	9 102	2 785	94 232	32 023	8 633
2009 I-XII	84 188	22 528	11 176	9 653	2 968	130 513	91 130	9 891
2010 I-XII	58 837	24 748	12 196	11 229	2 672	109 577	92 945	9 563
2010 VIII	238	2 696	121	1 027	399	4 481	1 595	29
IX	817	2 546	675	966	273	5 277	2 368	107
X	1 227	3 621	1 375	899	359	7 481	1 480	190
XI	1 526	1 518	1 615	588	148	5 395	7 192	1 253
XII	1 109	835	1 627	711	31	4 313	9 023	4 077
2011 ^a I	6 070	2 515	536	1 323	40	10 484	13 590	362
II	4 722	2 388	417	720	25	8 272	9 552	326
III	5 874	3 372	1 131	1 368	66	11 811	8 571	301
IV	12 615	3 641	1 254	443	247	18 200	3 438	324
V	14 623	1 086	1 666	542	254	18 171	1 629	104
VI	5 063	2 474	1 634	796	276	10 243	145	19
VII	951	2 422	222	958	273	4 826	532	15
VIII	725	3 237	187	790	308	5 247	1 173	46
IX	1 291	3 032	1 052	697	337	6 409	1 100	36
X	704	2 649	974	645	61	5 033	1 227	247
Wskaźnik zmian (%)								
<u>X 2011</u> <u>X 2010</u>	57,4	73,2	70,8	71,7	17,0	67,3	82,9	130,0
<u>I-X 2011</u> <u>I-X 2010</u>	93,7	119,7	101,3	83,4	78,9	98,8	53,4	42,1

^a dane nieostateczne

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
					śledzie	sardynki i szproty	makrele	
2009 I-XII	8 357	39 857	81 272	152 048	87 325	10 813	8 086	281 498
2010 I-XII	10 516	41 335	104 398	165 431	93 393	10 920	9 825	321 680
2010 VIII	643	2 205	6 688	12 068	7 012	914	700	21 604
IX	1 081	3 323	10 114	15 384	8 887	1 064	759	29 902
X	929	3 368	10 998	16 237	9 098	1 056	1 070	31 532
XI	1 021	4 213	13 464	17 713	10 557	1 034	1 036	36 411
XII	684	4 207	15 923	17 370	11 590	865	733	38 184
2011 I	991	3 310	8 016	13 961	7 412	910	853	26 278
II	579	2 915	9 397	15 717	8 768	974	1 006	28 608
III	922	3 367	8 232	18 050	9 768	1 278	1 069	30 571
IV	716	3 484	7 475	15 207	8 025	1 091	875	26 882
V	529	3 227	5 213	12 559	6 032	1 018	899	21 528
VI	660	2 535	5 081	12 773	6 313	951	816	21 049
VII	264	2 559	5 027	11 380	6 177	747	695	19 230
VIII	257	2 148	5 188	13 070	6 500	843	775	20 663
IX	625	2 996	6 594	21 016	8 208	1 096	1 048	27 742
Wskaźnik zmian (%)								
<u>IX 2011</u> <u>IX 2010</u>	57,8	90,2	65,2	136,6	92,4	103,0	138,1	92,8
<u>I-IX 2011</u> <u>I-IX 2010</u>	70,3	89,8	94,1	117,2	108,1	111,8	115,0	103,2

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)^a

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2009 I-XII	319,6	90,1	47,7	31,3	78,9	415,9	179,4	80,5	35,3	90,3
2010 I-XII	325,9	96,0	55,2	37,8	66,9	465,9	189,3	86,9	38,1	112,5
2010 VIII	20,7	7,0	3,8	2,7	4,8	31,7	13,7	4,6	3,0	7,1
IX	23,8	7,8	4,4	2,9	5,6	40,9	18,3	7,2	3,4	8,2
X	23,1	8,6	5,3	3,4	2,5	47,6	21,6	8,9	3,2	11,1
XI	26,9	9,1	4,9	4,5	4,4	52,2	23,3	9,4	4,4	11,3
XII	29,6	9,9	4,0	4,9	5,7	44,2	18,4	8,7	3,0	10,4
2011 ^b I	26,2	8,2	4,5	2,6	4,8	39,8	18,4	7,1	2,7	9,6
II	29,4	9,0	4,2	2,9	6,4	38,5	15,9	9,4	3,1	7,9
III	31,5	9,5	5,0	3,2	5,5	39,2	15,2	9,0	4,0	9,1
IV	28,2	8,3	4,2	3,2	3,3	32,3	12,6	6,4	2,2	8,7
V	27,9	7,8	3,5	2,7	4,0	30,5	12,6	6,3	2,1	7,8
VI	26,1	9,6	4,0	2,7	3,7	28,0	10,4	5,3	2,3	7,2
VII	17,1 ^c	8,0	3,5	2,4	0,9 ^c	29,9	12,7	5,1	2,7	7,1
VIII	15,3 ^c	7,7	2,7	2,8	0,8 ^c	28,8	12,9	5,0	2,5	6,4
IX	17,9 ^c	8,5	3,6	3,1	0,8 ^c	38,1	15,2	8,3	3,9	8,9
Wskaźnik zmian (%)										
<u>IX 2011</u> <u>IX 2010</u>	x	109,0	81,8	106,9	x	93,2	83,1	115,3	114,7	108,5
<u>I-IX 2011</u> <u>I-IX 2010</u>	x	112,2	85,9	102,8	x	94,8	99,7	103,5	93,1	91,3

^a wraz z eksportem z burt statków oszacowany na podstawie danych Centrum Monitoringu Rybołówstwa, ^b dane wstępne ^c bez eksportu burtowego

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03037430 ^b			Filety mrożone			Łosoś świeży 03021200 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	mintaj 03042985 ^b	panga 03042903 ^b	morszczuk 03042956 ^b		
						Chiny	Wietnam	Argentyna	Norwegia	Tajlandia
2009 I-XII	4,01	3,73	5,03	4,68	4,42	6,88	-	9,18	14,79	10,44
2010 I-XII	3,77	3,68	4,15	4,36	4,26	6,27	5,89	9,40	19,21	9,65
2010 VIII	3,79	3,46	3,76	5,64	4,38	6,46	6,39	10,41	19,73	10,73
IX	3,74	3,60	3,74	4,49	4,29	6,40	5,98	10,03	21,99	10,56
X	3,80	3,77	4,24	5,63	4,37	5,79	5,49	9,88	19,12	10,13
XI	4,33	3,95	4,42	4,23	4,44	5,73	5,41	9,38	19,03	9,28
XII	4,46	4,11	4,50	4,76	4,66	6,05	5,67	10,15	22,05	9,69
2011 ^a I	4,89	4,30	4,97	4,58	4,61	6,73	6,36	10,06	21,46	8,40
II	5,31	4,42	5,00	4,57	4,56	6,34	6,25	9,69	20,70	9,00
III	5,64	4,95	5,05	5,05	4,68	6,24	6,41	10,17	21,18	9,36
IV	5,85	3,56	5,05	4,93	5,10	6,12	6,11	10,68	22,11	9,23
V	5,94	5,45	5,07	5,23	4,77	5,69	6,25	10,35	20,71	7,37
VI	5,74	5,57	4,90	-	5,33	6,00	6,57	10,63	18,42	10,03
VII	5,81	5,49	4,54	-	5,50	6,09	6,74	10,91	17,17	11,18
VIII	5,84	5,65	5,40	-	5,35	5,63	6,90	11,24	15,72	7,74
XI	6,26	6,25	5,43	6,86	5,94	5,79	7,11	12,04	19,04	12,63
Wskaźnik zmian (%)										
<u>IX 2011</u> <u>IX 2010</u>	167,4	173,6	145,2	152,8	138,5	90,5	118,9	120,0	86,6	119,6
<u>I-IX 2011</u> <u>I-IX 2010</u>	157,3	156,6	126,4	116,1	119,9	93,4	107,1	118,5	104,8	100,0

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie CAAC.

Tab. 5. Ceny ryb w eksporcie (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03042929 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054945 ^b	Krewetki przetw. 160520 ^b	Flądra mrożona 03033910 ^b	Szprotki świeże 03026180 ^b
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Ukraina	Dania
2009 I-XII	8,63	16,17	18,44	20,87	41,35	37,41	46,04	2,38	0,51
2010 I-XII	7,52	17,37	18,38	17,91	44,75	36,45	42,46	2,57	0,50
2010 VIII	7,46	15,88	17,54	22,24	45,61	35,10	39,88	2,74	-
IX	7,51	19,47	19,02	21,84	46,29	35,48	38,11	2,61	-
X	7,44	19,26	19,05	19,83	46,39	37,86	35,54	2,37	-
XI	7,39	18,32	17,56	20,15	40,54	38,09	34,09	2,61	0,56
XII	7,58	17,63	19,36	20,52	48,11	40,80	32,39	-	-
2011 I	7,40	15,18	19,01	20,20	46,79	38,78	33,23	2,48	0,73
II	7,36	18,44	18,41	18,12	48,15	39,29	32,88	2,32	0,93
III	7,77	21,52	19,18	20,10	49,66	40,51	35,01	2,50	0,94
IV	7,49	21,34	18,26	9,84	49,43	41,84	33,64	2,41	0,81
V	7,47	19,46	17,27	19,11	48,59	39,29	25,44	2,46	0,77
VI	5,25	20,72	20,13	7,67	48,35	39,39	35,75	2,40	0,71
VII	6,04	21,26	19,82	20,23	52,67	40,50	37,35	2,50	-
VIII	8,01	22,02	18,71	19,99	50,27	42,02	40,40	2,70	-
IX	8,51	22,78	18,69	20,61	49,19	43,97	39,28	2,74	0,55
Wskaźnik zmian (%)									
<u>IX 2011</u> <u>IX 2010</u>	113,3	117,0	98,3	94,4	106,3	123,9	103,1	105,0	x
<u>I-IX 2011</u> <u>I-IX 2010</u>	94,3	121,5	102,7	89,7	110,2	115,1	76,1	96,5	162,0

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morskiczka		Filety z mintaja		Śledź solony, odglowiony niepatroszony		Platy/filety ze śledzi	
2008 I-XII	9,22	-	9,51	58%	9,91	69%	7,54	59%	5,49	64%	7,04	67%
2009 I-XII	9,29	-	10,26	59%	10,77	64%	8,44	55%	6,50	72%	7,66	70%
2010 I-XII	9,38	-	11,10	60%	10,80	62%	7,02	46%	6,41	69%	7,23	65%
2010 IX	9,61	-	11,62	62%	11,49	65%	7,06	46%	6,37	69%	7,16	65%
X	9,41	-	11,96	64%	11,42	64%	7,18	47%	6,36	69%	7,18	64%
XI	9,59	-	12,02	63%	11,44	64%	7,05	47%	6,43	70%	7,18	64%
XII	9,64	-	12,19	64%	11,37	63%	7,86	52%	6,53	71%	7,19	65%
2011 I	9,42	-	12,21	62%	11,34	63%	8,24	x	6,80	72%	7,41	66%
II	11,47	-	12,25	61%	11,30	62%	8,03	x	6,93	74%	7,49	66%
III	11,38	-	12,39	61%	11,34	62%	8,01	x	6,97	73%	7,53	66%
IV	11,50	-	12,41	60%	12,59	68%	8,64	x	7,05	73%	7,90	68%
V	10,88	-	12,30	60%	12,58	68%	8,65	x	7,16	73%	7,99	68%
VI	11,62	-	12,22	58%	12,58	67%	8,69	x	7,40	75%	8,64	72%
VII	11,69	-	12,25	58%	b.d.	x	8,85	x	7,49	76%	8,95	74%
VIII	11,79	-	12,30	58%	12,58	67%	8,81	x	7,47	76%	9,02	74%
IX	11,75	-	12,28	58%	12,60	66%	8,83	x	7,59	76%	9,77	80%
X	12,03	-	12,38	58%	12,62	65%	8,85	x	8,38	81%	10,95	84%
Wskaźnik zmian (%)												
<u>X 2011</u> <u>X 2010</u>	127,8	x	103,5	x	110,5	x	123,3	x	131,8	x	152,5	x
<u>I-X 2011</u> <u>I-X 2010</u>	121,7	x	112,9	x	114,1	x	123,6	x	114,5	x	118,3	x

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

Miesiące	Filety mrożone			Ryby wędzone			Konserwy			Platy śledziowe	Karp świeży
	morszczuk	panga	dorsz	łosoś	pstrąg	makrela	filety ze śledzia w śmietanie	sardynki w oleju	tuńczyk w sosie wł.		
2008 I-XII	14,30	13,00	17,63	62,88	24,74	13,32	15,38	19,13	22,22	10,49	12,79
2009 I-XII	16,94	13,20	19,19	66,98	26,09	14,67	15,95	20,69	24,77	11,01	13,05
2010 I-XII	17,46	12,75	21,37	71,60	27,27	14,75	16,45	21,62	26,23	11,13	13,45
2010 IX	17,70	12,75	21,60	71,50	27,48	14,83	16,63	21,75	26,41	11,10	-
X	17,81	12,70	21,66	72,20	27,67	14,66	16,60	21,63	26,53	11,14	13,91
XI	17,85	12,59	21,75	72,10	27,60	14,76	16,60	21,75	26,53	11,16	13,91
XII	17,95	12,59	21,89	72,80	27,79	14,84	16,58	21,63	26,59	11,12	13,46
2011 I	18,05	12,64	22,13	73,10	28,06	14,99	16,58	21,88	26,65	11,26	13,73
II	18,18	12,77	22,33	72,80	28,59	15,02	16,88	22,00	26,41	11,32	13,99
III	18,25	12,88	22,57	73,10	29,16	15,02	16,78	22,00	26,00	11,43	14,15
VI	18,45	12,85	23,07	73,70	21,95	15,27	17,08	22,00	26,29	11,63	14,42
V	18,57	12,98	23,26	74,80	30,40	15,67	17,38	22,44	26,82	11,80	-
VI	18,69	12,99	23,44	75,00	30,71	15,79	17,70	22,44	26,94	11,92	-
VII	18,76	13,00	23,67	75,70	31,00	16,13	17,80	22,69	26,88	12,06	-
VIII	18,90	13,01	23,94	75,20	30,90	16,14	17,83	22,94	27,00	12,12	-
IX	18,98	13,00	24,15	76,00	31,08	16,41	17,70	23,00	27,12	12,24	-
X	19,52	13,03	24,67	75,80	31,30	17,10	17,80	23,06	27,24	12,95	15,07
Wskaźnik zmian (%)											
$\frac{X\ 2011}{X\ 2010}$	109,6	102,6	113,9	105,0	113,1	116,6	107,2	106,6	102,7	116,2	108,3
$\frac{I-X\ 2011}{I-X\ 2010}$	107,3	101,0	109,6	104,3	107,8	106,9	105,6	104,0	102,1	106,7	106,8

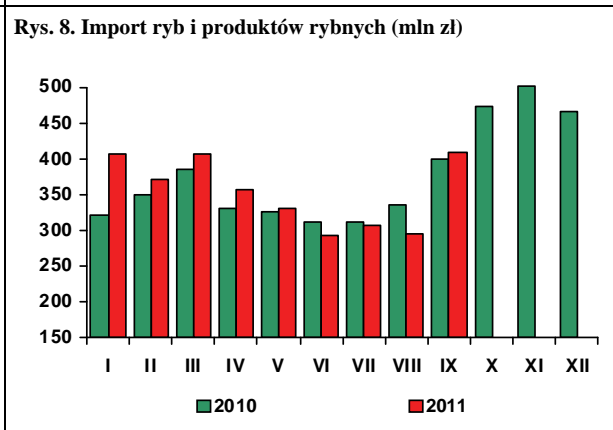
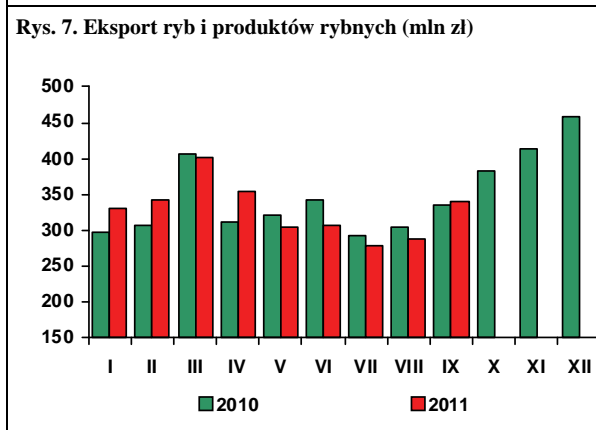
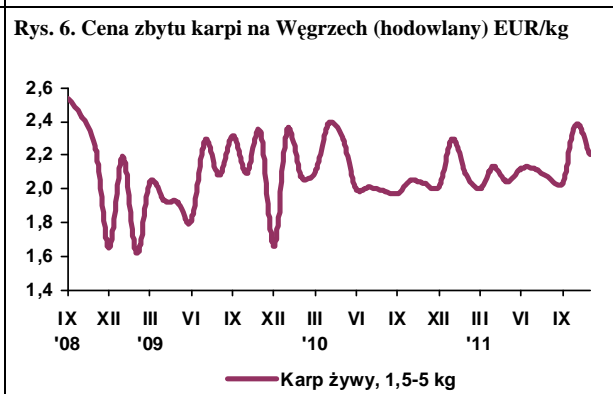
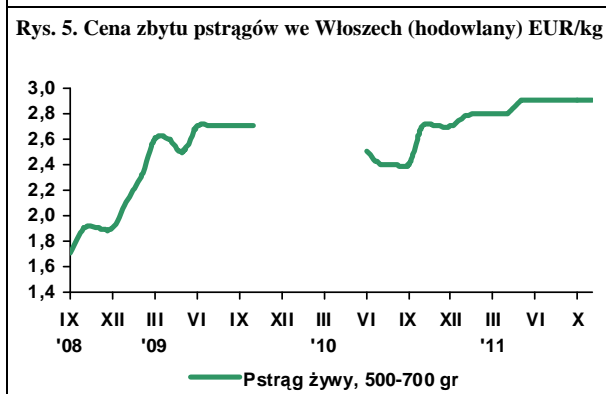
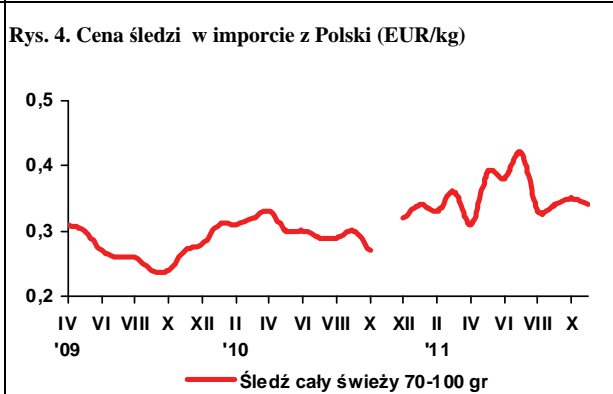
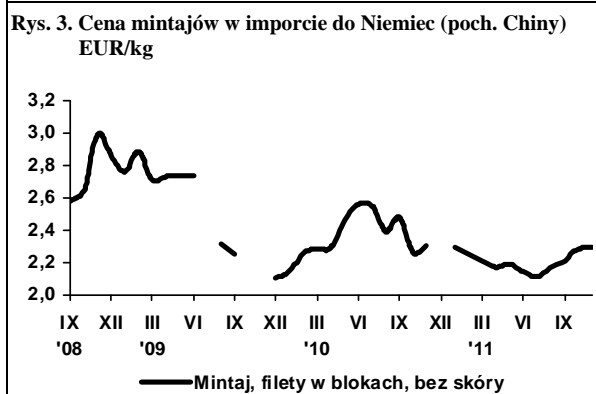
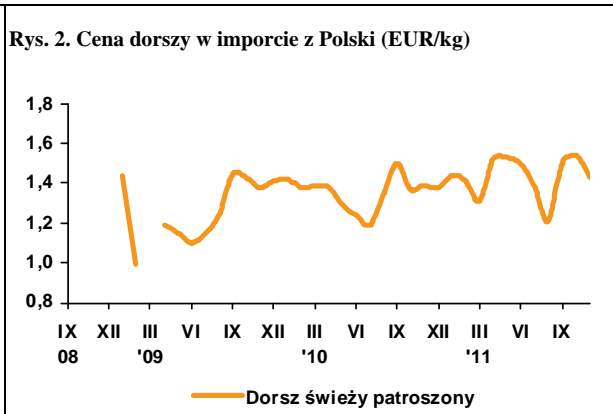
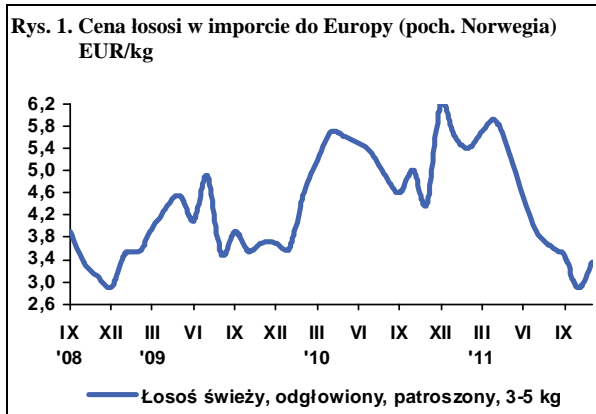
Źródło: Dane GUS.

Tab. 8. Spożycie ryb i produktów rybnych w kg/osobę (waga produktu)^a

Miesiące	Razem	Ryby morskie (świeże, mrożone i chłodzone)	Konserwy rybne	Ryby morskie suszone lub wędzone	Ryby morskie solone	Ryby słodkowodne (świeże, mrożone i chłodzone)
2008	5,58	2,52	0,79	0,58	0,56	1,13
2009	5,50	2,28	0,77	0,63	0,57	1,24
2010	5,40	2,20	0,83	0,63	0,55	1,19
I-VI 2010	2,40	1,06	0,41	0,33	0,25	0,35
I-VI 2011	2,22	0,96	0,42	0,32	0,23	0,29
Wskaźnik zmian (%)						
$\frac{I-VI\ 2011}{I-VI\ 2010}$	92,5	90,6	102,4	97,0	92,0	82,9

^a obliczenia na podstawie danych miesięcznych

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie miesięcznych danych GUS.

Źródło: Rys. 1-6 - European Price Report, Rys. 7-8 - dane CAAC.

W październiku br., w porównaniu z poprzednim miesiącem, ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych wzrosły średnio o 1,0%, w tym żywności o 1,1%, a napojów bezalkoholowych o 0,5%. Zdecydował o tym głównie wzrost cen warzyw (o 3,5%) oraz ryb i artykułów mięsnych (po 1,4%), w tym mięsa wołowego o 2,2%, wieprzowego o 1,9%, a drobiu i przetworów mięsnych po 1,2%. Ceny artykułów mleczarskich zwiększyły się o 0,7%, a pieczywa, cukru, owoców i tłuszczów jadalnych po 0,6%, w tym tłuszczów wieprzowych surowych i topionych o 4,9%. Spośród owoców znacząco podrożały banany (o 6,2%), a potaniały jabłka (o 11,3%) i owoce cytrusowe (o 1,5%). Nieznacznie obniżyły się ceny jaj (o 0,3%).

W październiku br. ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych były średnio o 4,3% wyższe niż w analogicznym okresie przed rokiem. Wzrost cen żywności wyniósł 3,9%, a napojów bezalkoholowych 5,2%. W październiku br. za cukier konsumenci płacili o 30,3% więcej, a za tłuszcze o 8,4% więcej, niż rok wcześniej. Ceny tłuszczów wieprzowych zwiększyły się o 14,9%, olejów o 10,0%, margaryn o 8,9%, a masła o 6,7%. Mięso i przetwory mięsne podrożały średnio o 8,2%, w tym mięso drobiowe o 18,5%, wołowe o 14,3%, a wieprzowe o 7,6%. Ceny pieczywa i produktów zbożowych wzrosły o 6,8%, głównie za sprawą istotnej zwwyżki cen kasz (o 20,7%), mąki (o 17,7%) i pieczywa (o 7,3%). Znacząco, bo o 7,4% zwiększyły się ceny ryb. Ceny artykułów mleczarskich wzrosły o 4,5%, a jaj o 1,3%. W październiku br. mniej niż przed rokiem płacono za owoce (o 3,6%) i warzywa (o 17,2%), w tym za ziemniaki - o 43,4%.

Wzrost średniego poziomu cen żywności i napojów bezalkoholowych w okresie styczeń-październik 2011 r., w stosunku do analogicznego okresu 2010 r., wyniósł 5,6%, w tym żywności 5,8% i był wyższy od stopy inflacji (4,2%). W stopniu większym od wzrostu cen konsumpcyjnych ogółem podrożały także towary i usługi związane z utrzymaniem mieszkania i nośnikami energii (o 6,1%, w tym nośniki energii o 7,3%) oraz transportem (o 7,3%, w tym paliwa do prywatnych środków transportu o 12,9 %).

Relatywne podrożenie żywności, niskie tempo wzrostu dochodów ludności, utrzymujący się wysoki poziom bezrobocia i wzrost pozażywnościowych kosztów utrzymania rodzin były głównymi czynnikami deprecjonującymi popyt na żywność. W październiku br., w ujęciu rocznym, wzrost płac realnych brutto

w sektorze przedsiębiorstw wyniósł 0,9%, a emerytur i rent pracowniczych brutto 0,2%, przy spadku siły nabywczej emerytur i rent rolników indywidualnych o 1,5%. Stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 11,8% i była o 0,3 pkt proc. wyższa niż przed rokiem.

W październiku br., sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (w cenach stałych) była o 0,8% mniejsza niż rok wcześniej, a w okresie styczeń-październik - o 1,7% mniejsza niż w analogicznym okresie ub. roku. Spadkowi popytu na żywność towarzyszył wzrost popytu na towary nieżywnościowe, w tym m.in. na paliwa stałe, ciekłe i gazowe, farmaceutyki, kosmetyki, tkaniny, odzież, obuwie, meble, sprzęt rtv i agd. Ograniczenie realnych wydatków na żywność umożliwiło konsumentom realizację innych potrzeb.

Odnotowane w listopadzie br. znaczne pogorszenie nastrojów konsumenckich w stosunku do poprzedniego miesiąca oraz spadek wyprzedzającego wskaźnika koniunktury konsumenckiej związany z negatywnymi ocenami sytuacji finansowej gospodarstw domowych wskazuje na możliwość spowolnienia dynamiki sprzedaży detalicznej żywności w końcu bieżącego roku.

Według metodologii EUROSTAT-u, w październiku br., w porównaniu z październikiem 2010 r., w UE-27 wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych wyniósł 3,4% i był o 1,1 pkt. proc. wyższy od stopy inflacji. W Polsce wskaźniki inflacji i wzrostu cen żywności ukształtowały się na poziomie odpowiednio 3,8% i 2,7%. Najwyższy wzrost cen żywności odnotowano w Czechach i na Łotwie (po 6,8%) oraz na Litwie (6,6%), Słowacji (5,8%) i w Estonii (5,6%), a najniższy w Szwecji i Irlandii (po 1,3%) oraz w Rumunii (1,7%).

Według FAO w październiku br., w porównaniu z poprzednim miesiącem, światowe ceny żywności obniżyły się o 4,0% (w tym tłuszczów o 6,3%, artykułów zbożowych o 5,3%, produktów mleczarskich o 5,1%, cukru o 4,7% i mięsa o 0,6%). Ich przeciętny poziom był o 5,5% wyższy niż w analogicznym okresie przed rokiem. Najbardziej, bo o 12,0% wzrosły ceny mięsa. Ceny zbóż zwiększyły się o 5,5%, cukru o 3,4%, tłuszczów o 1,4%, a produktów mleczarskich o 0,5%.

Krystyna
Świątlik

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w październiku 2011 r.

Wyszczególnienie	X 2011			I-X 2011
	IX 2011=100	X 2010=100	XII 2010=100	I-X 2010=100
O G Ó Ł E M	100,7	104,3	103,5	104,2
Żywność i napoje bezalkoholowe	101,0	104,1	102,6	105,6
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,1	104,1	103,2	103,7
Odzież i obuwie	103,1	98,4	98,6	98,6
Mieszkanie	100,5	105,9	105,5	105,3
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,6	106,7	106,2	106,1
w tym nośniki energii	100,9	107,7	107,0	107,3
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,2	102,7	102,5	102,0
Zdrowie	99,9	104,0	103,9	103,9
Transport	101,7	109,1	106,4	107,3
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	103,4	116,1	110,1	112,9
Łączność	100,3	101,0	101,1	98,8
Rekreacja i kultura	99,6	100,8	100,9	100,4
Edukacja	100,4	105,0	104,8	103,1
Restauracje i hotele	100,2	104,4	104,0	104,2
Inne towary i usługi	100,3	103,7	103,3	103,3

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w październiku 2011 r.

Wyszczególnienie	X 2011			I-X 2011
	IX 2011=100	X 2010=100	XII 2010=100	I-X 2010=100
Żywność (bez napojów)	101,1	103,9	102,4	105,8
Pieczywo i produkty zbożowe	100,5	106,8	106,0	110,0
Pieczywo	100,6	107,3	106,6	113,1
Ryż	100,0	104,1	104,7	101,3
Makarony	100,6	104,3	103,9	103,6
Mięso i przetwory	101,4	108,2	109,4	104,2
Mięso wieprzowe	101,9	107,6	109,2	103,1
Mięso wołowe	102,2	114,3	112,9	108,4
Drób	101,2	118,5	122,8	111,6
Przetwory mięsne i wędliny	101,2	104,8	105,3	102,1
Ryby	101,4	107,4	107,2	105,4
Mleko, sery i jaja	100,6	104,1	103,7	103,3
Artykuły mleczarskie	100,7	104,5	103,9	104,3
Mleko	100,6	105,7	105,1	104,2
Sery twarogowe	100,4	102,8	102,7	103,9
Sery dojrzewające i topione	100,5	104,7	103,5	105,8
Jaja	99,7	101,3	102,0	97,3
Oleje i pozostałe tłuszcze	100,6	108,4	108,0	107,3
Masło	100,3	106,7	106,0	108,4
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	104,9	114,9	114,7	102,9
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	100,7	108,9	109,1	106,5
Oleje roślinne	99,6	110,0	108,6	109,0
Owoce	100,6	96,4	94,3	112,1
Jabłka	88,7	83,8	79,9	153,0
Owoce cytrusowe	98,5	86,0	114,3	88,1
Banany	106,2	98,0	89,4	99,5
Warzywa	103,5	82,8	72,0	98,7
Ziemniaki	91,8	56,6	53,5	113,9
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	100,7	111,2	111,8	114,6
Cukier	100,6	130,3	131,9	151,5
Napoje bezalkoholowe	100,5	105,2	105,0	103,4

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2008	101,1	100,2	100,4	100,7	101,2	99,4	98,9	98,4	100,6	100,8	100,7	100,8
	2009	101,1	100,6	101,9	101,6	100,7	98,9	98,8	98,7	99,8	100,3	100,7	100,5
	2010	100,9	100,3	100,3	100,7	100,7	100,5	98,9	98,6	101,8	101,0	100,2	100,0
	2011	101,7	100,7	102,1	100,8	101,3	98,2	98,3	98,6	99,8	101,0		
Pieczywo i produkty zbożowe	2008	100,8	100,8	100,4	100,7	101,0	100,9	100,6	100,5	100,3	100,1	100,4	100,0
	2009	100,5	100,1	100,1	100,3	100,2	100,2	100,2	100,1	100,0	99,9	100,2	100,0
	2010	100,2	100,0	100,2	99,9	100,1	99,9	100,0	100,4	103,6	101,6	100,5	100,2
	2011	100,9	101,2	102,0	100,4	100,4	100,1	100,0	100,1	100,1	100,5		
Mięso	2008	101,4	99,2	100,4	100,0	100,8	102,0	100,7	100,8	100,6	99,9	99,7	99,9
	2009	102,5	99,9	102,5	101,6	100,4	101,2	101,0	100,1	99,6	98,9	98,8	99,0
	2010	100,2	99,2	99,6	99,8	99,8	101,6	99,9	100,9	99,9	99,0	99,2	99,7
	2011	101,7	99,9	102,3	101,0	100,9	99,4	100,4	101,2	100,8	101,4		
Ryby	2008	100,5	100,2	100,2	100,4	100,1	99,9	100,2	100,2	100,1	100,4	101,0	100,4
	2009	101,0	101,1	101,6	101,4	101,1	100,7	100,8	100,4	100,3	100,1	100,3	99,9
	2010	100,5	100,3	100,0	100,0	100,1	100,2	100,1	100,3	100,4	100,2	100,1	100,1
	2011	101,0	100,9	100,6	100,9	100,8	100,5	100,4	100,1	100,4	101,4		
Mleko, sery, jaja	2008	101,0	100,2	100,0	100,0	99,7	99,5	99,8	99,6	99,9	99,9	99,7	99,7
	2009	99,7	99,8	100,4	100,4	100,1	99,7	99,9	99,8	99,9	100,3	100,6	100,7
	2010	100,6	100,2	99,8	100,3	100,1	99,8	99,9	100,2	100,4	100,5	100,4	100,0
	2011	100,6	100,2	100,6	100,3	100,3	100,0	100,4	100,4	100,2	100,6		
Tłuszcze	2008	100,1	99,0	99,7	100,4	99,7	100,9	100,8	100,6	100,5	100,2	100,0	99,9
	2009	100,2	99,5	100,0	99,2	100,3	100,0	99,6	100,2	100,0	101,5	103,7	101,5
	2010	100,4	99,1	98,8	99,3	100,1	101,0	101,1	100,4	100,9	100,8	100,4	100,1
	2011	100,6	100,3	101,6	100,6	100,9	100,9	100,8	101,0	100,0	100,6		
Owoce	2008	103,5	103,0	102,5	103,7	104,8	83,7	97,3	87,3	96,9	103,1	100,4	105,1
	2009	96,9	103,4	110,6	105,6	108,0	88,7	102,7	88,7	93,7	101,4	103,3	104,5
	2010	99,7	101,2	101,6	103,1	112,9	104,7	98,9	93,9	98,4	103,0	97,9	94,5
	2011	100,7	101,6	100,2	99,6	106,0	101,6	98,2	88,3	93,8	100,6		
Warzywa	2008	101,2	100,3	101,6	103,7	104,7	97,3	86,3	84,7	106,5	108,2	108,4	107,0
	2009	104,7	103,5	103,2	106,8	99,3	92,5	81,9	90,3	102,5	105,5	107,5	105,8
	2010	107,1	104,9	103,9	106,3	100,4	97,9	89,8	84,2	111,8	107,5	104,2	103,7
	2011	105,1	100,9	101,6	102,7	105,4	85,6	82,4	86,1	98,3	103,5		
Cukier i wyroby cukiernicze	2008	100,3	100,0	99,5	99,5	100,4	99,8	99,8	99,8	100,3	101,3	100,7	100,5
	2009	100,3	101,1	103,8	101,3	100,2	99,6	99,7	99,4	99,4	99,8	99,1	99,3
	2010	100,0	99,6	99,5	99,6	99,8	100,2	100,0	101,8	102,8	100,4	99,7	99,8
	2011	101,7	102,7	111,4	101,5	97,8	97,5	99,0	99,8	99,7	100,7		
Cukier	2008	99,7	98,6	96,8	96,8	99,4	97,9	98,1	99,2	100,4	104,4	102,8	101,6
	2009	100,2	103,9	112,8	104,4	99,4	97,7	97,0	97,4	96,8	98,7	96,5	97,5
	2010	98,4	98,4	97,8	97,6	99,0	99,4	99,1	106,5	110,7	101,4	98,6	100,1
	2011	104,0	109,6	139,4	104,7	92,8	92,3	95,7	98,1	98,0	100,6		
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2008	100,7	100,4	100,4	100,4	100,8	100,2	100,0	99,6	100,3	100,4	100,2	99,9
	2009	100,5	100,9	100,7	100,7	100,5	100,2	100,1	99,6	100,0	100,1	100,3	100,0
	2010	100,6	100,2	100,3	100,4	100,3	100,3	99,8	99,6	100,6	100,5	100,1	100,4
	2011	101,2	100,2	100,9	100,5	100,6	99,6	99,7	100,0	100,1	100,7		
III. Średnia płaca ^a	2008	91,5	102,1	103,7	99,8	97,8	104,8	100,4	98,0	100,2	102,2	102,4	103,0
	2009	93,8	99,4	104,3	98,9	96,9	102,9	102,3	97,2	100,4	100,9	102,8	107,3
	2010	88,5	101,8	106,2	97,3	98,5	101,7	100,9	99,2	99,9	101,1	102,5	109,1
	2011	88,1	100,9	106,2	99,0	96,8	103,3	100,3	99,4	99,7	101,0		

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2008	107,8	107,3	107,0	106,8	107,0	107,6	107,8	106,9	105,1	104,0	102,9	103,2
	2009	103,1	103,4	104,8	105,6	105,2	104,7	104,0	104,5	103,6	103,0	103,4	103,4
	2010	103,0	102,8	101,4	100,7	100,6	102,2	102,4	102,3	104,3	104,8	104,3	103,9
	2011	104,8	105,0	106,8	107,2	108,8	106,4	105,3	104,5	103,3	104,1		
Pieczywo i produkty zbożowe	2008	112,0	112,0	112,0	112,6	113,5	114,2	114,9	114,9	110,7	108,0	107,4	106,6
	2009	106,3	105,6	105,3	104,9	104,0	103,2	102,8	102,4	102,2	102,0	101,8	101,8
	2010	101,6	101,5	101,5	101,2	101,1	100,8	100,6	100,8	104,4	106,2	106,6	106,8
	2011	107,4	108,7	110,7	111,3	111,7	111,9	111,9	111,7	108,0	106,8		
Mięso	2008	105,9	104,6	104,0	104,5	105,2	106,5	104,0	104,3	104,3	104,3	104,1	105,4
	2009	106,4	107,1	109,3	111,2	110,7	109,8	110,1	109,4	108,4	107,3	106,4	105,4
	2010	103,0	102,3	99,5	97,8	97,2	97,6	96,6	97,3	97,6	97,7	98,1	98,8
	2011	100,3	101,0	103,7	104,9	106,1	103,7	104,2	104,5	105,6	108,2		
Ryby	2008	102,4	102,3	102,7	102,8	102,8	102,7	102,7	102,8	102,6	102,9	103,4	103,7
	2009	104,0	105,0	106,4	107,5	108,6	100,7	110,0	110,3	110,6	110,2	109,5	109,0
	2010	108,2	107,5	105,8	104,4	103,4	102,9	102,3	102,1	102,3	102,3	102,2	102,5
	2011	103,0	103,6	104,2	105,1	105,9	106,1	106,4	106,2	106,2	107,4		
Mleko, sery, jaja	2008	114,9	115,0	114,7	114,4	113,9	113,1	112,3	110,5	106,7	103,1	100,3	98,8
	2009	97,6	97,2	97,7	98,1	98,4	98,7	98,8	98,9	100,0	99,4	100,3	101,3
	2010	102,2	102,6	102,0	101,9	101,9	102,0	102,0	102,4	102,9	103,1	102,8	102,1
	2011	102,1	102,2	103,1	103,1	103,2	103,4	103,9	104,1	104,0	104,1		
Tłuszcze	2008	115,0	113,8	113,6	114,2	113,6	114,6	113,9	112,6	108,6	105,1	102,4	101,8
	2009	102,2	102,7	102,9	101,7	102,2	101,2	99,9	99,5	99,1	100,4	104,1	105,8
	2010	106,1	105,7	104,5	104,6	104,4	105,5	107,1	107,3	108,1	107,3	103,7	102,2
	2011	102,3	103,6	106,5	107,9	108,8	108,8	108,5	109,2	108,6	108,4		
Owoce	2008	127,4	130,7	130,2	128,6	118,6	110,5	104,0	92,1	87,5	84,8	83,9	88,9
	2009	83,3	83,5	90,5	90,4	96,0	102,8	99,5	100,9	99,6	100,7	104,2	104,9
	2010	103,4	101,1	96,4	94,4	98,6	118,1	113,4	119,0	122,7	122,8	116,7	108,8
	2011	117,8	120,1	120,7	117,8	122,2	120,4	115,2	100,2	94,2	96,4		
Warzywa	2008	93,6	90,9	90,0	87,6	90,8	96,6	108,9	107,9	106,8	109,8	106,0	106,3
	2009	108,7	111,4	112,4	115,2	108,5	102,2	96,7	104,6	98,9	94,9	98,7	99,8
	2010	102,3	104,5	105,9	107,2	107,2	112,3	125,2	117,1	128,5	127,6	122,9	119,9
	2011	113,5	108,7	105,3	104,6	112,8	97,9	87,3	84,9	81,9	82,8		
Cukier i wyroby cukiernicze	2008	100,6	100,9	100,6	100,3	100,6	100,7	100,8	100,9	100,9	101,7	101,9	102,1
	2009	102,2	103,3	107,7	109,6	109,4	109,1	108,8	108,3	107,4	105,7	104,0	102,7
	2010	102,4	101,0	96,9	95,3	94,9	95,5	95,8	98,0	101,4	102,1	102,7	103,2
	2011	104,8	107,9	120,7	123,1	120,5	117,4	116,3	114,2	110,8	111,2		
Cukier	2008	94,0	93,4	91,3	88,9	88,8	87,9	87,4	87,5	88,0	91,8	94,1	95,6
	2009	96,0	101,1	117,9	127,2	127,2	126,9	125,5	123,2	118,8	112,4	105,5	101,3
	2010	99,5	94,1	81,6	76,3	75,9	77,3	98,9	86,3	98,7	101,4	103,6	106,4
	2011	112,4	125,3	178,7	191,7	179,7	166,7	161,0	148,3	131,3	130,3		
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2008	104,0	104,2	104,1	104,0	104,4	104,6	104,8	104,8	104,5	104,2	103,7	103,3
	2009	102,8	103,3	103,6	104,0	103,6	103,5	103,6	103,7	103,4	103,1	103,3	103,5
	2010	103,5	102,9	102,6	102,4	102,2	102,3	102,0	102,0	102,5	102,8	102,7	103,1
	2011	103,8	103,6	104,3	104,5	105,0	104,2	104,1	104,3	103,9	104,3		
III. Średnia płaca ^a	2008	111,5	112,8	110,2	112,6	110,5	112,0	111,6	109,7	110,9	109,8	107,4	105,4
	2009	108,1	105,1	105,7	104,8	103,8	102,0	103,9	103,0	103,3	102,0	102,3	106,5
	2010	100,5	102,9	104,8	103,2	104,8	103,5	102,1	104,2	103,7	103,9	103,6	105,4
	2011	105,0	104,1	104,0	105,9	104,1	105,8	105,2	105,4	105,2	105,1		

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób

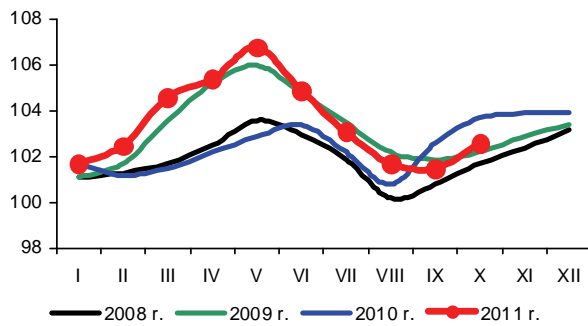
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

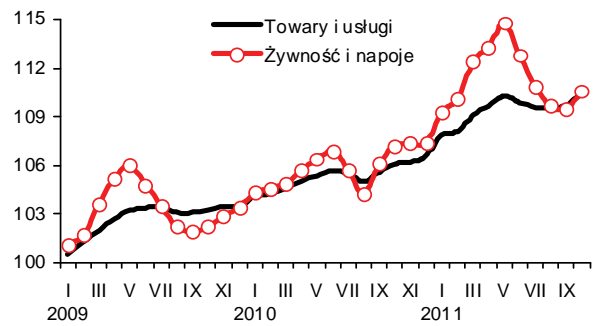
Wyszczególnienie a – 2010 r. b – 2011 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w złotych											
Ryż – 1 kg	a	4,41	43,6	4,35	4,30	4,27	4,25	4,15	4,13	4,07	4,02	3,95	3,97
	b	4,01	4,04	4,10	4,11	4,09	4,12	4,11	4,09	4,10	4,12		
Chleb miesany – 0,5 kg	a	1,87	1,87	1,88	1,87	1,87	1,87	1,87	1,88	2,01	2,07	2,07	2,08
	b	2,09	2,13	2,20	2,21	2,23	2,23	2,22	2,22	2,23	6,62		
Makaron – 250 g	a	2,16	2,16	2,16	2,19	2,18	2,16	2,16	2,17	2,16	2,16	2,17	2,18
	b	2,19	2,20	2,20	2,20	2,21	2,20	2,22	2,23	2,24	2,26		
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	1,88	1,88	1,86	1,85	1,86	1,85	1,83	1,84	1,96	2,05	2,07	2,09
	b	2,12	2,16	2,29	2,28	2,30	2,33	2,32	2,32	2,34	2,33		
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	20,32	20,39	20,37	20,44	20,37	20,32	20,48	20,50	20,53	20,46	20,45	20,54
	b	21,09	21,29	21,39	21,68	21,93	22,04	22,06	22,16	22,54	23,15		
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	26,80	26,80	26,72	26,64	26,70	26,70	26,66	26,64	26,50	26,54	26,62	26,85
	b	27,77	27,96	28,16	28,54	28,91	28,87	28,97	28,95	29,49	30,13		
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	14,25	13,70	13,51	13,46	13,38	13,85	13,97	14,08	14,08	13,86	13,66	13,68
	b	13,92	13,57	13,73	14,04	14,46	14,35	14,54	14,64	14,73	14,91		
Kurczę patroszone – 1 kg	a	6,06	6,08	6,10	6,26	6,28	6,73	6,56	7,04	6,86	6,31	6,04	5,96
	b	6,61	6,61	7,59	7,62	7,39	6,92	6,88	7,52	7,61	7,63		
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	22,05	21,97	21,85	21,66	21,73	21,85	21,87	21,99	22,03	21,96	21,84	21,65
	b	21,64	21,48	21,79	21,92	21,96	22,07	22,36	22,26	22,39	22,59		
Kielbasa „Toruńska” – 1kg	a	14,15	14,10	14,09	13,97	13,93	13,84	13,90	13,70	13,87	14,01	13,78	13,93
	b	14,09	14,01	14,07	14,06	14,27	14,33	14,34	14,25	14,49	14,61		
Filety mrożone z morszczuka, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	17,35	17,32	17,22	17,11	17,05	17,18	17,38	17,59	17,70	17,81	17,85	17,95
	b	18,05	18,18	18,25	18,45	18,57	18,69	18,76	18,90	18,98	19,52		
Mleko 3,2-3,5% tł., sterylizowane, w kartonie – 1 l	a	2,70	2,70	2,69	2,69	2,70	2,69	2,69	2,68	2,70	2,69	2,69	2,67
	b	2,71	2,69	2,74	2,75	2,76	2,75	2,75	2,77	2,76	2,78		
Jogurt naturalny – 150 g	a	0,97	0,97	0,97	0,95	0,95	0,95	0,96	0,96	0,95	0,96	0,97	0,97
	b	0,97	0,97	0,98	0,97	0,96	0,95	0,95	0,97	0,98	0,99		
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	11,87	11,90	11,93	11,93	11,96	12,00	11,98	12,13	12,14	12,26	12,27	12,21
	b	12,25	12,26	12,39	12,39	12,50	12,50	12,53	12,53	12,52	12,56		
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	17,18	17,32	17,35	17,22	17,33	17,34	17,42	17,34	17,62	17,81	17,92	17,97
	b	18,10	18,12	18,30	18,57	18,66	18,79	18,90	18,99	18,88	19,01		
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 500g	a	5,24	5,29	5,28	5,24	5,25	5,24	5,20	5,19	5,19	5,21	5,22	5,21
	b	5,25	5,29	5,33	5,38	5,44	5,45	5,42	5,47	5,51	5,54		
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,46	0,47	0,47	0,47	0,47	0,46	0,45	0,45	0,45	0,45	0,45	0,44
	b	0,45	0,45	0,45	0,45	0,44	0,44	0,44	0,45	0,45	0,45		
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	4,11	4,06	3,99	3,96	3,94	4,04	4,18	4,21	4,22	4,26	4,27	4,27
	b	4,31	4,31	4,42	4,43	4,42	4,47	4,49	4,53	4,52	4,57		
Margaryna do smarowania pieczywa (np. „Rama”) – 400 g	a	3,71	3,70	3,66	3,67	3,71	3,67	3,67	3,68	3,72	3,68	3,72	3,72
	b	3,68	3,70	3,74	3,78	3,83	3,87	3,88	3,90	3,88	3,95		
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	5,87	5,90	5,87	5,80	5,82	5,77	5,75	5,77	5,84	5,88	6,00	5,97
	b	6,04	6,17	6,48	6,72	6,81	6,82	6,88	6,92	6,94	6,90		
Ślonina – 1 kg	a	5,09	4,98	4,95	4,89	4,78	4,77	4,72	4,73	4,71	4,66	4,63	4,66
	b	4,72	4,74	4,76	4,82	4,84	4,87	4,95	5,02	5,23	5,54		
Smalec bez dodatków – 250 g	a	1,47	1,47	1,45	1,44	1,42	1,41	1,41	1,40	1,39	1,38	1,38	1,38
	b	1,38	1,38	1,39	1,41	1,42	1,43	1,44	1,47	1,54	1,67		
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	2,76	2,71	2,64	2,58	2,55	2,52	2,49	2,65	2,95	2,99	2,94	2,94
	b	3,07	3,37	4,79	5,01	4,63	4,26	4,05	3,97	3,87	3,90		
Jabłka – 1 kg	a	1,99	2,05	2,10	2,16	2,21	2,34	2,51	3,05	3,11	3,07	3,15	3,20
	b	3,31	3,41	3,65	3,90	4,34	4,77	4,80	3,77	2,92	2,58		

Źródło: Dane GUS.

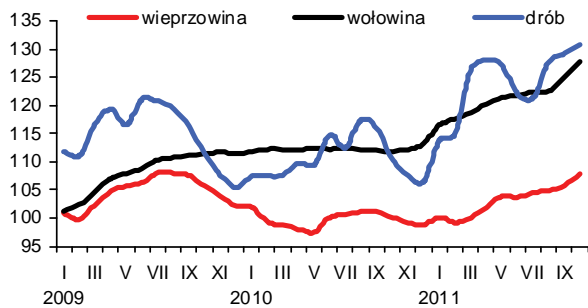
Rys. 1. Wskaźniki cen detalicznych żywności i napojów (XII roku poprzedniego = 100) (w %)

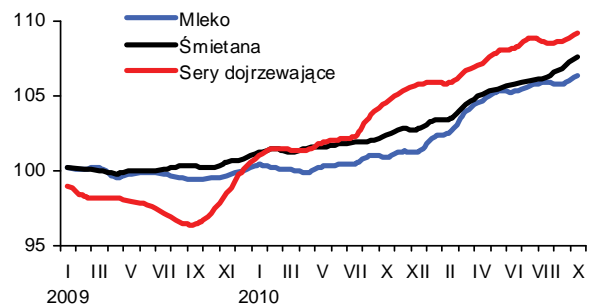
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2008 = 100) (w %)

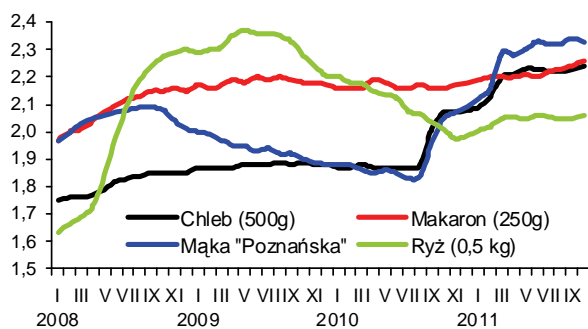
Rys. 3. Dynamika cen detalicznych wybranych rodzajów mięsa (XII 2008 = 100) (w %)

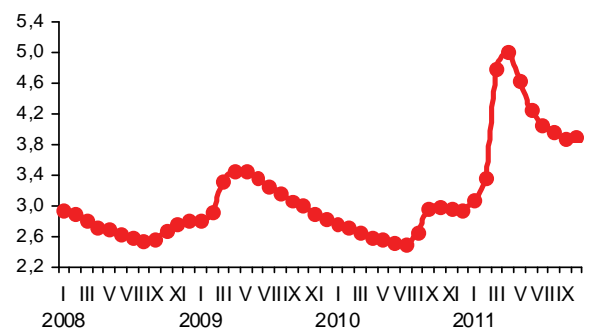
Rys. 4. Dynamika cen detalicznych nabiału (XII 2008 = 100) (w %)

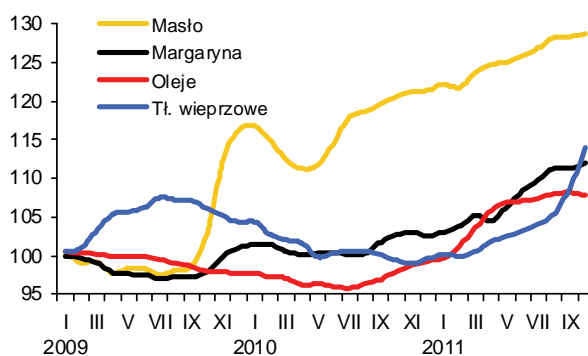
Rys. 5. Ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (w zł/kg)

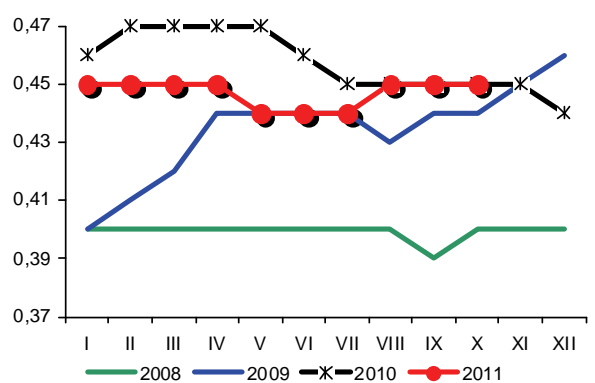
Rys. 6. Ceny detaliczne cukru w zł/kg (cukier biały kryształ)

Rys. 7. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2008 = 100) (w %)

Rys. 8. Ceny detaliczne jaj (w zł za 1 szt.)

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

W październiku 2011 r. zwiększyła się dynamika wzrostu cen środków produkcji, głównie z powodu drożących bezpośrednich nośników energii. Ceny materiałów budowlanych i nawozów mineralnych umiarkowanie wzrosły, a środki ochrony roślin tradycyjnie potaniały.

W październiku 2011 r. ceny nawozów mineralnych wzrosły o 0,4% w porównaniu z miesiącem poprzednim. Najbardziej podrożała sól potasowa (o 2,0%) i fosforan amonu (o 1,8%). Potaniał natomiast nawóz trójskładnikowy (o 2,5%) oraz superfosfat potrójny (o 0,8%).

W ciągu 12 miesięcy nawozy mineralne podrożały już o 17,6%, w tym najsilniej saletrzak (o 31,7%) oraz saletra amonowa (o 30,3%).

Nieznacznie pogorszyły się relacje cen zbóż do cen nawozów mineralnych. Na zakup 1 kg NPK należało przeznaczyć 5,2 kg pszenicy o 0,1 więcej niż w miesiącu poprzednim i o 0,3 kg więcej niż przed rokiem. Relacje cen nawozów mineralnych do cen skupu trzody chlewnej były w październiku 2011 r. bardziej korzystne w porównaniu do października 2010 r. Rok temu na zakup 1 kg NPK należało przeznaczyć równowartość ze sprzedaży 8,7 kg trzody chlewnej, a obecnie jest to 1 kg mniej.

W ostatnich miesiącach silnie drożęją nawozy wapniowe. W październiku średni wzrost ich cen wyniósł 3%. W rezultacie są one obecnie o 14,2% droższe niż rok temu.

W październiku ustabilizowały się ceny nawozów na światowych rynkach. Średni spadek światowych cen nawozów mineralnych wyniósł 0,3%¹, w tym mocznik² potaniał o 3,3%, a fosforan amonu³ o 1,8%. W tym czasie o superfosfat potrójny⁴ zdrożał o 5,8%, a ceny soli potasowej⁵ nie zmieniły się. Wzrost cen superfosfatu jest spowodowany drożącymi fosforytami. W październiku zdrożały one o kolejne 0,6%. W ciągu 12 miesięcy nawozy mineralne podrożały na świecie o 42%, w tym mocznik o 48%, sól potasowa o 40%, superfosfat o 30% a fosforan amonu o 10%. Na wysoki poziom światowych cen nawozów mineralnych wpływa przede wszystkim dobra koniunktura w rolnictwie oraz rosnące ceny surowców wykorzystywanych do produkcji nawozów mineralnych (fosforyty zdrożały w ciągu 12 miesięcy o 42%), jak również koszty transportu (fracht morski).

Geny środków ochrony roślin w październiku 2011 r. zostały obniżone o kolejne o 0,4%, przy czym środek gryzoniobójczy zdrożał o 1,0%, a zaprawy nasienne potaniały o 4,2%. W ciągu 12 miesięcy środki ochrony roślin podrożały o 0,4%, w tym preparaty owadobójcze o 2,8%. Środki grzybobójcze potaniały w tym okresie o 2,1%, a chwastobójcze o 0,2. Najsilniej drożącym środkiem ochrony roślin w okresie 12 miesięcy był Miedzian (5,9%), potaniał natomiast Roundup (o 16,0%).

Trzeci miesiąc z kolei silnie drożęją bezpośrednie nośniki energii. W październiku wzrost ich średnich cen wyniósł 2,1%. Najbardziej, bo o 10,3% podrożał gaz propan butan.

Aldon Zalewski

Arkadiusz Zalewski

Ceny bezpośrednich nośników energii są obecnie o 13,3% wyższe niż przed rokiem. Olej opałowy podrożał w tym czasie o 30,4%, koks o 24,8%, gaz propan butan o 22,4, a olej napędowy o 17,9%. Powodem drożących nośników energii w Polsce jest przede wszystkim osłabiający się kurs złotego w stosunku do dolara i euro. Na światowych rynkach energii¹ w październiku 2011 r. Ropa Brent potaniała o 1,3%, węgiel kamienny o 2,9%, a importowany do Europy gaz ziemny zdrożał o 5,3%. Obecnie ropa Brent jest o 32% droższa niż przed rokiem, węgiel kamienny o 23%, gaz ziemny o 28%.

W październiku 2011 r. ceny materiałów budowlanych umiarkowanie wzrosły. Wzrost ich średnich cen wyniósł 0,5%, w tym najbardziej podrożały płyty styropianowe (o 2,4%), a stal płaska i tynk „Atlas” (o 0,1%). W ciągu 12 miesięcy ceny materiałów budowlanych wzrosły średnio o 5,7%, w tym tarcica iglasta zdrożała o 17,7%, a płyty styropianowe o 9,5%. W tym okresie potaniały cegły (o 0,8%).

W październiku 2011 r. symbolicznie podrożały maszyny rolnicze, a średni wzrost ich cen wyniósł 0,2%. Potaniały m.in. opryskiwacze polowe (o 1,0%). Zdrożały natomiast ciągniki rolnicze o mocy 90kW (o 1,8%). W ciągu 12 miesięcy maszyny rolnicze podrożały o 5,8%, w tym kultywatory o 22,1%. Tańsze niż przed rokiem o 2,4% były natomiast schładzarki mleka.

1 Na podstawie danych Banku Światowego

2 Notowania fob Yuzhnyy

3 Notowania fob US Gulf

4 Notowania fob Tunis

5 Notowania fob Vancouver

Tab. 1. Ceny na rynku nawozów mineralnych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje 1 kg NPK do:	
		X 2010	XII 2010	X 2011	X 2011 IX 2011	X 2011 XII 2010	X 2011 X 2010	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	dt	95,52	98,44	125,84	99,8	127,8	131,7	5,96	8,85
Saletra amonowa 34%N	„	102,28	106,24	133,32	99,3	125,5	130,3	5,20	7,72
Mocznik 46%N	„	131,20	136,28	161,28	100,2	118,3	122,9	4,65	6,90
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	„	92,44	90,88	95,52	99,7	105,1	103,3	6,34	9,40
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	„	168,00	166,44	181,84	99,2	109,3	108,2	6,03	8,95
Fosforan amonu 18%N i 46% P ₂ O ₅	„	191,60	198,00	226,24	101,8	114,3	118,1	4,69	6,96
Sól potasowa 60%K ₂ O	„	164,88	166,68	183,08	102,0	109,8	111,0	4,05	6,01
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	175,72	177,84	202,76	100,9	114,0	115,4	4,81	7,13
Nawóz trójskładnikowy z dodatkiem mikroelementów 17%N, 17%P, 17%K	„	234,88	232,68	254,00	97,5	109,2	108,1	6,61	9,80
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	80,86	79,23	92,35	103,0	116,6	114,2	2,04	3,03

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środka do:	
		X 2010	XII 2010	X 2011	X 2011 IX 2011	X 2011 XII 2010	X 2011 X 2010	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Mospilan 20 SP	200 g	94,72	94,64	97,12	100,2	102,6	102,5	12,89	19,12
Dursban 480 EC	1 l	50,51	50,52	51,85	99,8	102,6	102,7	6,88	10,21
Karate Zeon O50 CS	250 ml	49,18	49,16	50,72	99,7	103,2	103,1	6,73	9,98
Decis 2,5 EC	250 ml	29,52	29,53	30,05	99,5	101,8	101,8	3,99	5,92
Dithane M-45	1 kg	35,5	35,46	36,62	100,2	103,3	103,2	4,86	7,21
Zaprawa nasienna „Oxafun T”	0,8 kg	46,45	46,39	39,02	95,8	84,1	84,0	5,18	7,68
Bravo	1 l	53,21	53,4	54,58	99,1	102,2	102,6	7,24	10,74
Miedzian 50 EC	1,5 l	54,56	54,55	57,76	100,5	105,9	105,9	7,67	11,37
Roundup	1 l	41,06	41,33	35,01	98,9	84,7	85,3	4,65	6,89
Granstar	8 g	20,86	20,82	21,32	100,1	102,4	102,2	2,83	4,20
Fusilade Forte	1 l	119,07	118,58	121,00	99,9	102,0	101,6	16,06	23,82
Chwastox extra	1 l	16,11	16,18	16,79	99,8	103,8	104,2	2,23	3,31
Kerb 50 WP	1 kg	174,76	174,70	179,57	100,2	102,8	102,8	23,83	35,35
Środek gryzoniobójczy	1 kg	29,67	30,11	30,93	101,0	102,7	104,2	4,10	6,09

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje nośników do:	
		X 2010	XII 2010	X 2011	X 2011 IX 2011	X 2011 XII 2010	X 2011 X 2010	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	t	720,86	736,35	783,98	767,04	102,2	106,5	108,8	104,05
Koks opałowy	t	1074,84	1103,85	1341,78	1329,28	100,9	121,6	124,8	178,07
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	4,58	4,81	5,24	5,11	102,5	108,9	114,4	0,70
Olej napędowy	1 l	4,42	4,64	5,21	5,07	102,8	112,3	117,9	0,69
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	2,96	3,21	3,86	3,74	103,2	120,2	130,4	0,51
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	2,28	2,50	2,79	2,53	110,3	111,6	122,4	0,37
Olej silnikowy „Castrol Magnatec 10W/40”	1 l	33,38	33,44	33,61	33,50	100,3	100,5	100,7	4,46
Olej silnikowy „Lotos Mineral Control 15W/40”	1 l	14,13	14,46	15,36	15,25	100,7	106,2	108,7	2,04
Smar stały wielofunkcyjny	0,9 kg	12,73	12,87	13,79	13,80	99,9	107,1	108,3	1,83
Płyn do chłodziw „Petrygo”	1 l	10,93	10,96	11,30	11,25	100,4	103,1	103,4	1,50
Energia elektryczna	10 kWh	5,94	5,94	6,34	6,34	100,0	106,7	106,7	0,84

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny na rynku materiałów budowlanych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje materiałów budowlanych do:	
		X 2010	XII 2010	X 2011	X 2011 IX 2011	X 2011 XII 2010	X 2011 X 2010	pszenicy kg	żyw. wiew. kg
Cement	50 kg	22,26	22,00	22,80	100,1	103,6	102,4	3,03	4,49
Wapno	1 t	489,88	490,23	519,70	100,8	106,0	106,1	68,97	102,30
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	132,59	132,28	145,18	102,4	109,8	109,5	19,27	28,58
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3322,61	3304,39	3573,63	99,9	108,1	107,6	474,27	703,47
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	12,23	12,11	13,06	100,9	107,8	106,8	1,73	2,57
Dwuteownik gruby	1 t	3516,91	3476,66	3744,90	100,3	107,7	106,5	497,00	737,19
Blacha dachowa	1 m ²	29,48	29,46	30,32	100,8	102,9	102,8	4,02	5,97
Tynk „Atlas”	25 kg	50,75	50,89	51,94	99,9	102,1	102,3	6,89	10,22
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,21	1,21	1,20	100,0	99,2	99,2	0,16	0,24
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklane	1 szt.	679,32	681,39	696,39	100,7	102,2	102,5	92,42	137,08
Tarcica iglasta, obrzynana	1 m ³	606,18	618,73	713,52	101,0	115,3	117,7	94,69	140,46
Płyta wiórowa 11-18 mm	1 m ²	28,13	28,28	29,37	100,1	103,9	104,4	3,90	5,78
Okno drewniane szklane	1 szt.	1536,72	1541,62	1638,78	100,3	106,3	106,6	217,49	322,59
Drzwi płytowe 2000mmx800 zew.	1 szt.	1427,84	1440,40	1496,10	100,3	103,9	104,8	198,55	294,51

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz relacje do cen podstawowych produktów rolnych

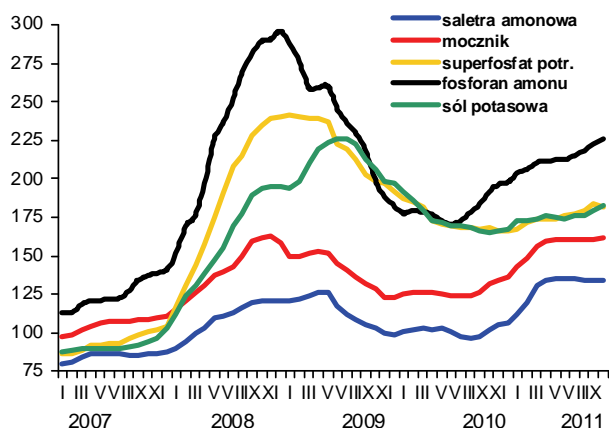
Rodzaj środka	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środków mech. do:	
	X 2010	XII 2010	X 2011	X 2011 IX 2011	X 2011 XII 2010	X 2011 X 2010	pszenicy kg	żyw. wiew. kg
Kombajn zbożowy TC 5050	349872,02	347869,3	364378,7	100,2	104,7	104,1	483,58	717,28
Kombajn do ziemniaków	67913,88	68137,9	73188,7	100,3	107,4	107,8	97,13	144,07
Samochód dostawczy „Iveco”	106545,14	106661,3	108325,7	99,3	101,6	101,7	143,76	213,24
Rozrzutnik obornika 2-osiowy	39953,54	40256,5	42640,7	100,2	105,9	106,7	56,59	83,94
Siewnik zbożowy 27 redlic	19068,84	19028,7	19906,5	100,3	104,6	104,4	26,42	39,19
Ciągnik „Ursus” 3724	112456,23	113592,0	112877,0	99,7	99,4	100,4	149,80	222,20
Ciągnik 90 kW	164555,67	165291,3	170885,8	101,8	103,4	103,8	226,79	336,39
Przyczepa do ciągnika samowładowcza	32486,59	32575,3	34653,3	100,8	106,4	106,7	45,99	68,22
Kopaczka elewatorowa	12792,15	12830,2	13930,3	100,3	108,6	108,9	18,49	27,42
Agregat uprawowy do siewnika	15014,97	15194,9	15727,8	99,5	103,5	104,7	20,87	30,96
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	6076,91	6151,6	6434,1	100,8	104,6	105,9	8,54	12,67
Glebożyzarka „Freza 1,6”	5038,12	5027,0	5487,5	100,0	109,2	108,9	7,28	10,80
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	39667,40	39627,9	41990,2	100,3	106,0	105,9	55,73	82,66
Opryskiwacz 400 l	3705,15	3692,0	3731,4	99,0	101,1	100,7	4,95	7,35
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	5394,28	5410,0	5815,6	99,6	107,5	107,8	7,72	11,45
Rozsiewacz nawozów	1755,65	1797,4	1880,3	100,3	104,6	107,1	2,50	3,70
Sadzarka 2 rzędowa „Kora-2”	11574,60	11778,9	11770,2	100,1	99,9	101,7	15,62	23,17
Pług 4 skibowy	10104,60	10115,7	11419,3	101,0	112,9	113,0	15,15	22,48
Kultywator 2,1-2,8 m	1939,96	2090,1	2369,6	100,5	113,4	122,1	3,14	4,66
Dojarka 2 konwie ^a	8488,78	8488,7	8673,3	100,0	102,2	102,2	11,51	70,47
Dojarka z rurociągiem ^a	39629,45	39629,5	41509,9	100,0	104,7	104,7	55,09	337,26
Schładzarka do mleka 500 l ^a	17879,00	17773,7	17447,2	100,0	98,2	97,6	23,15	141,75

^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

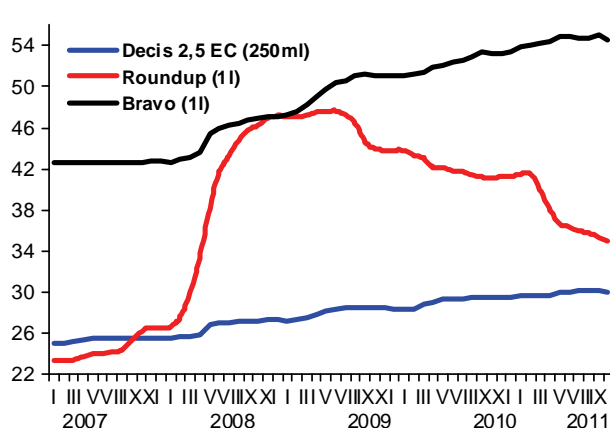
Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

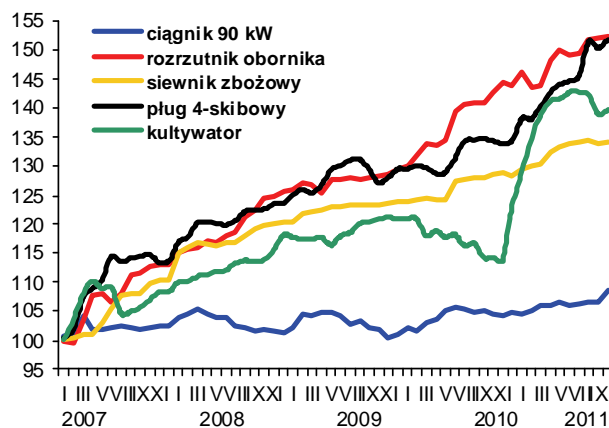
Rys. 1. Ceny wybranych nawozów mineralnych (zł/dt)

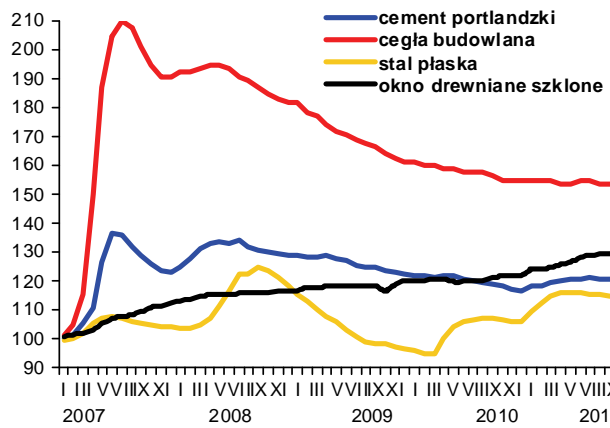
Rys. 2. Ceny wybranych środków ochrony roślin (zł)

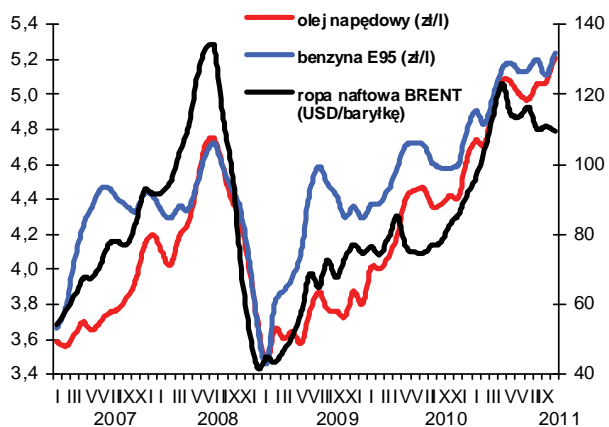
Rys. 3. Dynamika cen wybranych maszyn rolniczych (XII 2006=100)

Rys. 4. Dynamika cen wybranych materiałów budowlanych (XII 2006=100)

Rys. 5. Ceny oleju napędowego i benzyny E95 w Polsce oraz światowe ceny ropy naftowej

Rys. 6. Ceny nawozów mineralnych na światowych rynkach (USD/t) według danych Banku Światowego

